

WSTĘP

1. PODSTAWY FORMALNO - PRAWNE OPRACOWANIA

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Lubina opracowano na podstawie aktualnie obowiązujących przepisów prawnych:

- Ustawa o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz. U. z 24 kwietnia 2012 r., poz. 647);
- Rozporządzenie Ministra Infrastruktury w sprawie w sprawie zakresu projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy z dnia 28 kwietnia 2004 r. (Dz. U. Nr 118, poz.1233);
- Ustawa o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami z dnia 23 lipca 2003 r. (tekst jednolity: Dz. U. z 2003 r. Nr 162 poz. 1568);
- Prawo ochrony środowiska z dnia 27 kwietnia 2001 r. (j. t. Dz. U. z 2008 Nr 25, poz. 150 z póź. zm.);
- O wprowadzeniu ustawy - Prawo ochrony środowiska, ustawy o odpadach oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz. U. Nr 100, poz.1085 z 2001 r. z póź. zm.);
- Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 12 października 2011r., w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz. U. Nr 237 poz. 1419);
- Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 5 stycznia 2012r., w sprawie ochrony gatunkowej roślin (Dz. U. 2012 poz. 81 z dnia 20 stycznia 2012r.);
- Ustawa o ochronie przyrody z dnia 16 kwietnia 2004 r. (t.j. Dz. U. Nr 92, poz. 880 z póź. zm.);
- Ustawa o ochronie gruntów rolnych i leśnych z dnia 3 lutego 1995 r. (t.j. Dz. U. Nr 121 z 2004 r., poz.1266 z póź. zm.);
- Ustawa o rolnictwie ekologicznym z dnia 20 kwietnia 2004 r. (Dz. U. Nr 93 z 2004 r., poz. 898);
- Ustawa o lasach z dnia 28 września 1991 r. (tj. Dz. U z 2011r. Nr 12 poz. 59);
- Rozporządzenie Ministra Kultury z dnia 27 lipca 2011r. w sprawie prowadzenia prac konserwatorskich, prac restauratorskich, robót budowlanych, badań konserwatorskich, badań architektonicznych i innych działań przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków oraz badań archeologicznych (Dz. U. Nr 165, poz. 987);
- Rozporządzenie Ministra Ochrony Środowiska Zasobów Naturalnych i Leśnictwa w sprawie szczegółowych zasad i trybu uznawania lasów za ochronne oraz szczegółowych zasad prowadzenia w nich gospodarki leśnej z dnia 25 sierpnia 1992 roku (Dz. U. Nr 67 poz.337);
- Rozporządzenie Ministra Środowiska w sprawie szczegółowych warunków i trybu sporządzania planu urządzenia lasu, uproszczonego planu urządzenia lasu oraz inwentaryzacji stanu lasu z dnia 20 grudnia 2005 r. (Dz. U. Nr 256 z 2005 r., poz. 2151)
- Ustawa prawo wodne z dnia 18 lipca 2001 r. (j.t. Dz. U. z 2012 poz. 145);
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2010 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko. (Dz. U. z 2010 Nr 213, poz. 1397);
- Ustawa o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko z dnia 3 października 2008 r. (Dz. U. z 2008 r. Nr 199, poz. 1227 z póź. zm.);
- Ustawa prawo geologiczne i górnicze z dnia 4 lutego 1994 roku (ustawa z dnia 9 czerwca 2011. Dz. U. z 2011r. Nr 163 poz. 981);
- Ustawa prawo energetyczne z dnia 10 kwietnia 1997 roku (j. t. Dz. U. z 2006 r. Nr 89, poz.625 z póź. zm.);
- Ustawa o drogach publicznych z dnia 21 marca 1985 roku (t.j. Dz. U. z 2007 r. Nr 19, poz. 115 z póź. zm.);
- Rozporządzenie Ministra Transportu i Gospodarki Morskiej w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać drogi publiczne i ich usytuowanie z dnia 2 marca1999 roku (Dz. U. Nr 43, poz. 430);
- Ustawa prawo lotnicze z dnia 3 lipca 2002 roku (tj. Dz. U. z 2012 poz. 933 z późn. zmianami);
- Ustawa o samorządzie gminnym z dnia 8 marca 1990 roku (tj. Dz. U. Nr 142, poz. 1591 z 2001 póź. zm.);
- Ustawa o odpadach z dnia 27 kwietnia 2001 roku (Dz. U z 2010 Nr 185 poz. 1243);

- Ustawa o wspieraniu rozwoju usług i sieci telekomunikacyjnych z dnia 7 maja 2010r. (Dz. U. Nr 106, poz. 675);
- Rozporządzenie Ministra Środowiska w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku oraz sposobów sprawdzania dotrzymania tych poziomów z dnia 30 października 2003 roku (Dz. U. Nr 192 poz. 1883);
- Rozporządzenie Ministra Gospodarki w sprawie warunków technicznych jakim powinny odpowiadać sieci gazowe z dnia 30 lipca 2001 roku (Dz. U. Nr 97 poz. 1055);
- Rozporządzenie Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej we Wrocławiu w sprawie określenia wód powierzchniowych wrażliwych na zanieczyszczenie związkami azotu ze źródeł rolniczych oraz obszarów szczególnie narażonych, z których odpływ azotu ze źródeł rolniczych do tych wód należy ograniczyć z dnia 10 grudnia 2003 roku (zm. Dolno. 04.129.2219);
- Rozporządzenie Ministra Przemysłu i Handlu w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać sieci gazowe (Dz. U. z 1989r. nr 45 poz. 24);
- Rozporządzenie Ministra Górnictwa w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać sieci gazowe (Dz. U. z 1978r. nr 21 poz. 94);
- Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji w sprawie przeciwpożarowego zabezpieczenia w wodę oraz dróg pożarowych (Dz. U. z 2009r nr 124 poz. 1030).

2. CEL I ZADANIA STUDIUM

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Lubina jest dokumentem planistycznym sporządzonym dla obszaru gminy miejskiej Lubin zgodnie z Ustawą o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz. U. z 24 kwietnia 2012 r., poz. 647).

Studium określa cele i kierunki polityki przestrzennej prowadzonej przez samorząd i jest tak zwanym aktem kierownictwa wewnętrznego gminy.

Podstawą prawną sporządzenia Studium jest Uchwała Nr X/85/2011 Rady Miejskiej w Lubinie z dnia 7 czerwca 2011r. w sprawie przystąpienia do studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Lubina.

Zadaniem Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania miasta Lubin jest :

- rozpoznanie aktualnej sytuacji obszaru studium, istniejących uwarunkowań oraz problemów, związanych z jej rozwojem,
- sformułowanie kierunków zagospodarowania przestrzennego i zasad polityki przestrzennej, w tym zasad ochrony interesu publicznego,
- stworzenie podstawy do koordynacji planów miejscowych i decyzji o warunkach zabudowy oraz lokalizacji inwestycji celu publicznego, wydawanych dla terenów nie posiadających miejscowych planów,
- promocja rozwoju gminy.

Studium po uchwaleniu przez Radę Miejską w Lubinie **nie jest przepisem gminnym i nie stanowi podstawy do wydawania decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu**, lecz jest dokumentem planistycznym zawierającym normy określające kierunki i sposoby działania organów gminy.

3. MATERIAŁY WEJŚCIOWE DO STUDIUM

W toku opracowania przeanalizowano i wykorzystano następujące materiały wyjściowe:

- Zmianę Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Lubina zatwierdzoną uchwałą Nr XLII/160/09 Rady Miejskiej w Lubinie z dnia 13.01.2009 r.
- Koncepcję przestrzennego zagospodarowania kraju, ogłoszoną poprzez Obwieszczenie Prezesa Rady Ministrów w Monitorze Polskim (z 2001 r. Nr 26, poz. 432),
- Koncepcję Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030, Uchwała Nr 239 Rady Ministrów z dnia 13 grudnia 2011 r., ogłoszona w Monitorze Polskim (z 2012 r. poz. 252),
- Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Dolnośląskiego zatwierdzony uchwałą Nr XLVIII/873/2002 Sejmiku Województwa Dolnośląskiego z dnia 30.08. 2002 r.,
- Strategię Rozwoju Województwa Dolnośląskiego do 2020 roku, przyjętą Uchwałą Nr XLVIII/649/2005 Sejmiku Województwa Dolnośląskiego z dnia 30 listopada 2005 roku,
- Projekt Wytocznych Kierunkowych do Kształtowania Sieci Drogowej i Kolejowej w Województwie Dolnośląskim, przyjęty Uchwałą Nr 4298/III/10 Zarządu Województwa Dolnośląskiego z dnia 11 maja 2010 r.,
- Studium przestrzennych uwarunkowań rozwoju energetyki wiatrowej w województwie dolnośląskim przyjęty Uchwałą Nr 4857/III/10 Zarządu Województwa Dolnośląskiego z dnia 31 sierpnia 2010 r.,
- Zmianę Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Lubin zatwierdzoną uchwałą nr XLVI/236/2010 Rady Gminy Lubin z dnia 16 marca 2010 r.,
- Strategię Miasta – Lubin 2020,
- Miejskowy plan zagospodarowania przestrzennego nr 8 dla obszaru ograniczonego Al. Niepodległości, ul. Bolestawiecką (dawniej Chocianowską), ul. Parkową oraz ul. Jaworową bez terenu niezainwestowanego zatwierdzony uchwałą Nr LLII/247/2000 Rady Miejskiej w Lubinie w dniu 17.10. 2000 r.
- Miejskowy plan zagospodarowania przestrzennego terenu położonego przy ulicy Piłsudskiego w Lubinie, przeznaczonego na zespół garaży zatwierdzony uchwałą Nr XVI/93/03 Rady Miejskiej w Lubinie w dniu 26.08. 2003 r.
- Miejskowy plan zagospodarowania przestrzennego terenu związanego z eksploatacją złoża kruszywa naturalnego „Małomice” zatwierdzony uchwałą Nr LXXV/481/2002 Rady Miejskiej w Lubinie w dniu 18.06. 2002 r.
- Miejskowy plan zagospodarowania przestrzennego dla terenu kompostowni zatwierdzony uchwałą Nr LXI/288/98 Rady Miejskiej w Lubinie w dniu 25.05. 1998 r.
- Miejskowy plan zagospodarowania przestrzennego dla zespołu Starego Lubina – Wschód (plan nr 14) zatwierdzony uchwałą Nr LXV/426/2001 Rady Miejskiej w Lubinie w dniu 20.11. 2001 r.
- Miejskowy plan zagospodarowania przestrzennego dla zespołu w rejonie północnego odcinka Al. Niepodległości (plan nr 11) zatwierdzony uchwałą Nr V/38/2003 Rady Miejskiej w Lubinie w dniu 14.01. 2003 r.
- Miejskowy plan zagospodarowania przestrzennego Legnickiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej – obszar Lubin zatwierdzony uchwałą Nr LI/308/2001 Rady Miejskiej w Lubinie w dniu 20.03. 2001 r.
- Miejskowy plan zagospodarowania przestrzennego miasta Lubina dla zespołu Małomice (plan nr 15) zatwierdzony uchwałą Nr XLVII/229/04 Rady Miejskiej w Lubinie w dniu 15.11.2004 r.
- Miejskowy plan zagospodarowania przestrzennego nr 34 w Lubinie zatwierdzony uchwałą Nr LXXVI/344/06 Rady Miejskiej w Lubinie w dniu 24.01.2006 r.
- Miejskowy plan zagospodarowania przestrzennego nr 36 w Lubinie zatwierdzony uchwałą Nr LXXVI/345/06 Rady Miejskiej w Lubinie w dniu 24.01.2006 r.
- Miejskowy plan zagospodarowania przestrzennego nr 33 w Lubinie zatwierdzony uchwałą Nr LXXVIII/354/06 Rady Miejskiej w Lubinie w dniu 07.03.2006 r.
- Miejskowy plan zagospodarowania przestrzennego nr 13 w Lubinie zatwierdzony uchwałą Nr LXXXV/386/06 Rady Miejskiej w Lubinie w dniu 10.07.2006 r.
- Miejskowy plan zagospodarowania przestrzennego nr 41 w Lubinie zatwierdzony uchwałą Nr V/21/07 Rady Miejskiej w Lubinie w dniu 18.01.2007 r.
- Miejskowy plan zagospodarowania przestrzennego nr 42 w Lubinie zatwierdzony uchwałą Nr XXXV/132/08 Rady Miejskiej w Lubinie w dniu 21.10.2008 r.

- Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego nr 46 w Lubinie zatwierdzony uchwałą Nr LXXI/251/10 Rady Miejskiej w Lubinie w dniu 27.04.2010 r.
- Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego nr 48 w Lubinie zatwierdzony uchwałą Nr XVI/145/11 Rady Miejskiej w Lubinie w dniu 15.11.2011 r.
- Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego nr 49 w Lubinie zatwierdzony uchwałą Nr VII/56/11 Rady Miejskiej w Lubinie w dniu 5.04.2011 r.
- Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego nr 51 w Lubinie zatwierdzony uchwałą Nr XVI/144/11 Rady Miejskiej w Lubinie w dniu 15.11.2011 r.
- Program Zrównoważonego Rozwoju i Ochrony Środowiska Powiatu Lubińskiego przyjęty uchwałą nr L/330/02 Rady Powiatu w Lubinie z dnia 26 lipca 2002 r. Przedsiębiorstwo Konsultingowe "Hydrogeometal", Lubin 2002
- Aktualizacja założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię i paliwa gazowe, Energoprojekt Katowice S.A., Katowice 2011,
- Sprawozdanie z realizacji Planu Gospodarki Odpadami dla Gminy Miejskiej Lubin, proGEO sp. z o.o., Wrocław 2010
- Plan Gospodarki Odpadami w Gminie Miejskiej Lubin, proGeo sp z o.o., Wrocław 2007,
- Lubin. Dzieje miasta, Stanisław Tokarczuk
- Rejestr zabytków województwa dolnośląskiego. Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków we Wrocławiu – Delegatura w Legnicy
- Wojewódzka ewidencja zabytków. Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków we Wrocławiu – Delegatura w Legnicy
- Opracowanie ekofizjograficzne dla miasta Lubina, Ryszard Stopka Wrocław, 2004 r.
- Opracowanie ekofizjograficzne miasta Lubin, Jerzy Bieroński, Wrocław 2004 r.
- Inwentaryzacja przyrodnicza miasta Lubina. PRO-EKO, Wrocław 2000 r.
- Jędryszczak E., Ocena stanu lasów i zasobów leśnych na obszarze LGOM w: Materiały konferencyjne "Lasy i gospodarka leśna na obszarze LGOM" Lubin 2001 r.
- Aktualizacja inwentaryzacji złóż kopalin stałych dla gminy Lubin woj. legnickie Geoprojekt/O Wrocław 1981
- Program eksploatacji złóż rud miedzi w filarze ochronnym miasta Lubina w latach 2005-2007, KGHM „Polska Miedź” S.A. O/ZG Lubin 2004
- Bilans zasobów kopalin i wód podziemnych w Polsce wg stanu na 31.12. 2001 Państwowy Instytut Geologiczny / Ministerstwo Środowiska
- Program przeciwpowodziowy dla miasta Lubina, Lubin 2002
- Określenie maksymalnych przepływów o p=1% w ciekach obiektu Zimnica. Zespół Rzeczoznawców SITWM - Grupa Terenowa Wrocław.
- Program Ochrony Środowiska dla gminy miejskiej Lubin. CITEC Katowice wrzesień 2002
- „Waloryzacja rolniczej przestrzeni produkcyjnej Polski wg gmin” – Instytut Upraw Nawożenia i Gleboznawstwa w Puławach – Puławy 1994 r.
- „Stan gleb w powiatach województwa dolnośląskiego – Zakwaszenie – potrzeby wapnowania, zawartość metali ciężkich i siarki” – Okręgowa Stacja Chemiczna – Rolnicza Oddział we Wrocławiu, Wrocław 1999 rok.
- Plan Urządzenia Lasu Nadleśnictwa Lubin na okres 2006-2015r. – Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej w Brzegu.
- Koncepcja modernizacji lotniska w Lubinie z możliwością odstąpienia części terenu na budownictwo nie związane z działalnością lotniska.
- Podstawowe informacje ze spisów powszechnych - Gmina miejska Lubin – Urząd Statystyczny we Wrocławiu, Wrocław 2011r.
- „Rocznik statystyczny województwa dolnośląskiego 2000, 2001, 2002, 2003 – US we Wrocławiu.
- Materiały statystyczne dotyczące demografii, zatrudnienia, własności gruntów - zebrane przez zespół autorski w ramach inwentaryzacji pośredniej w 2011 i 2012r.
- Materiały dotyczące użytkowania terenów, i rodzajów działalności gospodarczej zebrane przez zespół autorski w ramach inwentaryzacji bezpośredniej w 2011 i 2012r.
- Mapy topograficzne w skali 1:10000, mapy sytuacyjno-wysokościowe w skali 1:500, mapa sozologiczna w skali 1:50000, mapa hydrograficzna w skali 1:50000, mapy ewidencyjne w skali 1:5000, oraz materiały mapowe i opracowania branżowe w zakresie uzbrojenia technicznego.

- Wnioski do Studium od osób fizycznych i instytucji.

UWARUNKOWANIA ROZWOJU I ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO MIASTA LUBINA

1. OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA GMINY, STAN I FUNKCJONOWANIE ŚRODOWISKA

1.1. POŁOŻENIE, UKSZTAŁTOWANIE I RZEŻBA TERENU

Obszar pracowania Studium o powierzchni 4077 ha (wg. GUS z 2011r.) obejmuje obszar miasta Lubin w granicach administracyjnych.

Miasto Lubin położone jest w środkowo - północnej części woj. dolnośląskiego, w odległości około 70 km od Wrocławia oraz 22 km od Legnicy, odległość drogowa do Warszawy wynosi ok. 430 km, natomiast odległości do granic państwowych z Republiką Czeską i Republiką Federalną Niemiec wynoszą odpowiednio - 115 i 111 km.

Lubin jest miastem średnim liczącym 75 357 mieszkańców (stan na 31.03.2011 r.). Jest siedzibą gminy miejskiej i wiejskiej oraz siedzibą starostwa lubińskiego, na które składają się: miasto Lubin, gmina Lubin, gmina Rudna, miasto i gmina Ścinawa. Podstawową funkcją miasta jest funkcja administracyjno - przemysłowo- usługowa dla subregionu lubińskiego Województwa Dolnośląskiego.

Na podstawie podziału Polski na jednostki fizyczno geograficzne wg J. Kondrackiego obszar objęty Studium znajduje się w prowincji Niż Środkowopolski, podprowincji Nizina Sasko - Łużycka, makroregionie Nizina Śląsko - Łużycka i mezoregionie Wysoczyzna Lubińska. W obrębie Wysoczyzny Lubińskiej wydzielono mikroregion Równina Lubińska, który obejmuje w całości miasto Lubin. Obszar ten graniczy z następującymi jednostkami fizyczno-geograficznymi:

- od północnego zachodu z Równiną Szprotawską
- od północy ze Wzgórzami Dalkowskimi
- od wschodu z Obniżeniem Ścinawskim
- od południa z Równiną Legnicką

Omawiany mikroregion ma charakter falistej i pagórkowatej równiny o przeciętnej wysokości 130-150 m n.p.m. na której dominują formy rzeźby staroglacjalnej związanej ze stadią Warty – doliny płaskodenne oraz równiny akumulacyjno - denudacyjne. W rejonie wzgórz o łagodnych stokach występują spłaszczenia wierzchowinowe, a bardziej na południe sandry.

Młodoglacjalne cechy rzeźby jak np. powierzchnia spiętrzonej moreny czołowej, której kulminacja znajduje się na linii Pieszkowice - Żelazny Most - Koźlice, można zaobserwować na krańcach północnych i północno-zachodnich w sąsiednim mikroregionie Wzniesienia Polkowickie. Przypuszczalny zasięg spiętrzonej moreny czołowej przebiega przez obszary źródliskowe Zimnicy i Małomickiego Potoku.

Deniwelacje na omawianym terenie wahają się zwykle od kilku do kilkunastu metrów. Większe można zaobserwować jedynie w rejonie Wzniesień Chocianowskich na południowym zachodzie oraz Wzniesień Polkowickich na północy. Tereny najniższej położone znajdują się w dolinie rzeki Zimnicy na wschód od miasta, a najwyższej na zachód i południowy - zachód od miasta w rejonie wsi Obora.

1.2. BUDOWA GEOLOGICZNA

Obszar miasta Lubina położony jest w strefie brzeżnej monokliny przedsudeckiej. Najstarszymi skałami są skały permskie (czerwony spągowiec), leżące na speneplenizowanym podłożu paleozoicznym. Występują w postaci osadów rzecznych, limnicznych lub eolicznych o zmiennej miąższości, pokryte serią wulkaniczną. W osadach mezozoicznych dominują osady klastyczne. Duża część tych utworów została erozyjnie usunięta w wyniku podniesienia bloku tektonicznego pod koniec jury a osady trzeciorzędowe i czwartorzędowe leżą na tak ukształtowanym podkładzie.

W rejonie miasta przebiega strefa uskoków środkowej Odry. Równoleżnikowo przez miasto przebiega uskoc Lubina o zrzuć 50-150 m i jest rozdzielony na trzy: południowy, środkowy i główny. Występują także liczne uskoki lokalne.

Utwory czwartorzędowe występują na całym terenie objętym opracowaniem a ich miąższość waha się od kilkunastu do 80 m. Są to głównie utwory fluwioglacjalne w postaci piasków i żwirów oraz osady

glacialne – gliny zwałowe zlodowacenia południowo-polskiego. W glinach tych występują liczne wkładki piaszczysto-żwirowe. Najmłodsze - holocenijskie osady wyścielają dna doliny Zimnicy i jej dopływów. Wykształcone są one w postaci piasków i żwirów, glin pylastych i namulów o miąższości dochodzącej do 3 m.

1.3. WARUNKI WODNE

• Wody powierzchniowe

Teren opracowania położony jest w zlewni rzeki Zimnicy – lewobrzeżnego dopływu Odry. Źródła Zimnicy znajdują się w Oborze Dolnej, na wysokości 167 m n.p.m. Do Odry uchodzi w rejonie Ścinawy na wysokości 90 m n.p.m. Rzeka przepływa przez miasto na odcinku 8 km. Na całej długości rzeka jest uregulowana. Jej średni spadek jest niewielki i wynosi 2,1‰.

Dopływami Zimnicy na terenie Lubina są Małomicki Potok i Baczyna oraz potok bez nazwy, uchodzący w rejonie Szybów Głównych ZG Lubin. Cieki charakteryzują się wezbraniem roztopowymi, występującymi w styczniu i marcu, natomiast niżówki obserwuje się w miesiącach letnich czerwiec – sierpień. W Małomickim Potoku na odcinku od źródeł do Zalewu Małomickiego woda pojawia się tylko okresowo, po długotrwałych opadach. Baczyna jest prawostronnym dopływem Zimnicy i ma długość ok. 9,5 km.

Na terenie Lubina występują także zbiorniki wód powierzchniowych. Największym był tzw. Zalew Małomicki znajdował się na północ od centrum miasta, między ul. Spacerową a Małomicką. Pierwotnie zbiornik miał powierzchnię ok. 19 ha i spełniał funkcję rekreacyjną i przeciwpowodziową. Obecnie - w wyniku obniżania się poziomu wód podziemnych jest suchy i porośnięty; obserwuje się także osiadanie powierzchni terenu na skutek eksploatacji rud miedzi. Drugim pod względem wielkości jest zbiornik na dopływie Zimnicy w rejonie Szybów Głównych ZG Lubin. Jego otoczenie ulega obecnie renaturalizacji. Pozostałe zbiorniki to: staw dydaktyczno-krajobrazowy na terenie Parku Wrocławskiego, stawy na północ od drogi do Księginic, staw przy ul. M. Skłodowskiej - Curie oraz oczka wodne położone m.in. przy drodze na lotnisko oraz w Małomicach.

• Stan wód powierzchniowych, źródła zagrożeń

Ze względu na wieloletnią działalność przemysłową, stan czystości wód powierzchniowych na omawianym terenie jest niezadowalający. Źródła zanieczyszczeń można podzielić na punktowe (nieskanalizowane obszary zabudowane, składowiska odpadów, oczyszczalnie ścieków, zbiorniki wód dołowych, magazyny i stacje paliw, ścieki komunalne i przemysłowe), liniowe (cieki powierzchniowe, transport drogowy i kolejowy) i przestrzenne (zanieczyszczenia powietrza atmosferycznego, obszary intensywnego stosowania nawozów mineralnych i organicznych oraz środków ochrony roślin, zanieczyszczenia z „dzikich” wysypisk śmieci, obszary eksploatacji górniczej, nadmierny pobór wód).

Rzeka Zimnica przepływa w sąsiedztwie OUOW „Gilów” i jest zanieczyszczana głównie przez infiltracje wód opadowych ze zdeponowanych tam odpadów, powodujących jej zasolenie. Rzeka jest również odbiornikiem ścieków z mechaniczno – biologicznej oczyszczalni ścieków z terenu miasta, która po modernizacji przestała być źródłem zanieczyszczenia rzeki.

Na podstawie danych z 2011 roku wody rzeki Zimnicy, monitorowane w 6 przekrojach kontrolnych, wykazują wysokie stężenia wskaźników zasolenia (PEW, chlorków i siarczanów), które odnotowano w jej źródłiskowych partiach. Najwyższe wartości tych stężeń w pierwszym przekroju źródłiskowym, zlokalizowanym przy szybach L-I, L-II, L-VII, są efektem drenowania przez wody rzeki Zimnicy zmineralizowanych wód podziemnych ze strefy przedpola OUOW „Gilów”. W kolejnych przekrojach kontrolnych wraz ze wzrostem natężenia przepływu, zasolenie rzeki spada. Widoczną poprawę stanu czystości rzeki Zimnicy obserwuje się poniżej miasta Lubin, gdzie stężenie chlorków i siarczanów w pojedynczych seriach pomiarowych osiągają już dobry stan. W monitorowanych fragmentach cieku dla badanych elementów fizykochemicznych, w trzech ostatnich przekrojach nie stwierdzono przekroczeń dla II klasy jakości. O klasyfikacji w trzech początkowych przekrojach rejonu źródłiskowego przesądziła niekorzystna ocena elementów fizykochemicznych. W zakresie wskaźników hydrobiologicznych mieszczą się w II klasie czystości. Zimnica jest również odbiornikiem oczyszczonych ścieków z oczyszczalni w miejscowości Obora; wpływ na jakość jej wód mają ponadto dopływy:

- Potok Małomicki z wysoką zawartością żelaza ogólnego;
- Baczyna ze znacznymi stężeniami zawiesiny i żelaza ogólnego.

W rozdziale dotyczącym wód podziemnych omówiono zagrożenia wynikające z nieprawidłowej eksploatacji składowisk odpadów. Zagrożenia te dotyczą również wód powierzchniowych.

Obszar opracowania położony jest w granicach jednostki planistycznej gospodarowania wodami - jednolitej części wód powierzchniowych (JCWP) - Zimnica o kodzie PLRW600017139299, która stanowi skalną część wód Zimnica (SOIII O). Zgodnie z zapisami PGW, JCWP została oceniona jako silnie zmieniona o złym stanie, zagrożona osiągnięciem celu środowiskowego jakim jest dobry potencjał ekologiczny.

• **Obszary zagrożeń powodziowych**

Terenami najbardziej zagrożonymi lokalnymi podtopieniami są obszary bezpośrednio przylegające do głównych cieków wodnych – rzeki Zimnicy, leżące nad potokami Baczyna i Małomickim oraz przy głównych kolektorach deszczowych. Natomiast zasięg wód 1% na terenie miasta trudny jest do jednoznacznego określenia, dlatego zamiast niego wyznaczono obszary narażone na zalanie. W granicach opracowania są to :

- tereny ogrodów działkowych POD „Słonecznik” od ul. Hutniczej do torów kolejowych, teren centrum miasta od torów kolejowych do drogi nr 3 na szer. ok. 50 m - możliwość zalania wodami rzeki Zimnicy,
- tereny położone przy potoku Baczyna od ujścia przy rzece Zimnicy do kanału Boczno za kortami OSiR,
- rejon skrzyżowania drogi nr 3 z ul. Małomicką – wodami Małomickiego Potoku,
- rejony wylotów głównych kolektorów deszczowych na os. domków Ustronie, ulic : Szybowej, Asnyka, Krupińskiego, Reymonta, Miedzianej, os. domków Przylesie (ul. Wrzosowa), Małomice, os. Staszica, ul. Zwycięstwa.

Na podstawie cyklicznych badań i obserwacji geodezyjnych stwierdzono, że dotychczasowa i projektowana eksploatacja złóż rud miedzi nie wpłynie na powstanie przeciwpadków w istniejących ciekach wodnych i rowach melioracyjnych i nie spowoduje lokalnych podtopień.

• **Wody podziemne, zbiorniki wód podziemnych, zagrożenia**

Wody podziemne na badanym terenie występują na różnych głębokościach pod powierzchnią terenu (ppt) i reprezentują różne poziomy wodonośne. Pod wpływem eksploatacji górniczej obserwuje się tu częste zaburzenia warunków hydrogeologicznych.

Holocenijski poziom wodonośny występuje płytko pod powierzchnią (0,5 – 3) i zasilany jest opadami atmosferycznymi oraz przesiąkającymi wodami powierzchniowymi. Ze względu na niewielki zasięg i zanieczyszczenia przedostające się z wód powierzchniowych, holocenijski poziom wodonośny nie ma znaczenia użytkowego.

Poziom plejstocenijski wykształcony jest w postaci warstw lub soczew w utworach fluwioglacjalnych. Wydziela się w nim dwa poziomy rozdzielone glinami zwałowymi złodowacenia środkowopolskiego. Górna warstwa ma charakter swobodny a jej głębokość występowania waha się w zależności od ukształtowania powierzchni od 0,5 m w dolinach do 10 m na wysoczyznach. Miąższość waha się od 2 do 12 m. Dolna warstwa poziomu plejstocenijskiego ma przeważnie charakter subartezyjski i maksymalna głębokość jej występowania wynosi 15 m. Miąższość tej warstwy wynosi od kilku do 20 m.

Poziom plejstocenijski stanowi główne źródło zaopatrzenia Lubina w wodę.

W trzeciorzędowych warstwach wodonośnych wyróżnia się trzy poziomy (pliocenijski, miocenijski, oligocenijski). Poziom miocenijski drenowany jest robotami górniczymi, w wyniku czego nastąpiło obniżenie poziomu wód maksymalnie o 183 m (-73 m n.p.m.). Są to wody wysokozmineralizowane z dużą zawartością siarczanów oraz domieszką siarkowodoru, fluorków, jodków i bromków.

Obszar objęty opracowaniem jest położony częściowo w obrębie głównego zbiornika wód podziemnych GZWP nr 316. Jest to zbiornik trzeciorzędowy o bardzo dużych walorach – tylko w rejonie samego miasta są one mniejsze. GZWP nr 316 leży w strefie wysokiej ochrony zbiorników wód podziemnych (OWO), co jest związane z możliwą ingresją zanieczyszczonych wód i solanek.

Na terenie Lubina występuje 7 ujęć wód podziemnych. Posiadają one odpowiednie strefy ochronne. Szacunkowa wielkość zasobów wodnych z tych ujęć waha się od 73 m³ do 350 m³ a ich wydajność od 50 do 306 m³/h.

Zagrożenia dla środowiska wód podziemnych są określane na omawianym obszarze przez dwa główne czynniki: działalność górnictwa miedziowego oraz funkcjonowanie samego miasta. Górnictwo miedziowe wpływa przede wszystkim na warunki hydrodynamiczne w podłożu, wskutek odwadniania kopalń. Funkcjonowanie miasta wpływa na warunki zasilania wód podziemnych (zwłaszcza płytkich) oraz ich jakość.

Trwający od 1965 r. drenaż górniczy spowodował obniżenie zwierciadła wód podziemnych (depresja) w skali regionalnej. Rozwój depresji jest śledzony w całym okresie funkcjonowania kopalń na terenie

LGOM. Kilkudziesięcioletnie odwadnianie wyrobisk górniczych doprowadziło ostatecznie do rozwoju w obrębie spągowych partii trzeciorzędu (poziom podwęgłowy) regionalnego leja depresji o powierzchni kilku tysięcy km². Lej depresyjny ma na obszarze LGOM charakter asymetryczny. Jego oś dłuższa dowiązuje do kierunku przebiegu głównych linii tektonicznych (uskoki o kierunku tzw. sudeckim – z południowego wschodu ku północnemu zachodowi).

W odniesieniu do wód gruntowych zaznaczają się na obszarze miasta przede wszystkim oddziaływania związane z funkcjonowaniem ujęć wody podziemnej. Drenaż ujęciowy powoduje powstanie leja depresji oraz dynamizuje wymianę wody pomiędzy wodami horyzontów płytkich i głębszych. W rezultacie obserwuje się przede wszystkim obniżenie zwierciadła wód gruntowych. Ponieważ wody te tworzą zasadniczą część zasilania płynących i stagnujących wód powierzchniowych, to skutki ulegają zwiększeniu. Przykładem jest zanik wody w Zalewie Małomickim.

Zwiększaniu powierzchni zajmowanej przez tereny zabudowane towarzyszy wzrost powierzchni odwadnianych kanalizacjami deszczowymi i zmniejszenie powierzchni uczestniczących w zasilaniu wód podziemnych. Silnej zmianie ulega zatem struktura obiegu wody, którą w warunkach naturalnych cechuje wysoka przewaga krążenia podziemnego. Zmiany te prowadzą do zmniejszenia retencji zlewniowej i przyspieszenia odpływu opadowego. Na powierzchniach zurbanizowanych zmniejszeniu ulegają w konsekwencji tego zasoby odnawialne wód podziemnych, zwłaszcza w odniesieniu do wód gruntowych (definiowanych jako zasilane infiltracyjnie z powierzchni znajdujących się bezpośrednio nad zwierciadłem wody).

Oddziaływania na środowisko wód podziemnych występują także ze strony obiektów znajdujących się aktualnie poza granicami miasta. Jest to Obiekt Unieszkodliwiania Odpadów Wydobywczych (dalej OUOW) „Gilów” (tymczasowo wyłączony z eksploatacji) oraz tereny Zakładu Górniczego „Obora”. Tereny wyłączonego z eksploatacji OUOW „Gilów” stanowią zagrożenie filtracją zanieczyszczonych wód w kierunku jego otoczenia. Wody te są silnie zasolone. Część z nich przechwytywana jest przez odwodnienie rowami opaskowymi, a część filtruje podziemnie w kierunku cieków systemu hydrologicznego Zimnicy oraz Szprotawy (poza obszarem miasta). Główny kierunek filtracji tych wód następuje jednak ku zlewni Szprotawy, poprzez jej dopływ Zielenicę (poza obszarem miasta Lubin). Proces wysładzania zdegradowanych zasoleniem wód podziemnych poziomu czwartorzędowego przebiega w okolicach OUOW „Gilów” bardzo powoli.

1.4. SUROWCE NATURALNE, EKSPLOATACJA KOPALIN

W granicach opracowania kopaliny użyteczne reprezentowane są głównie przez surowce metaliczne i towarzyszące im kopaliny współwystępujące.

Miasto Lubin leży w zasięgu cechsztyńskich rud miedzionośnych w strefie postwaryscyjskich formacji pokrywy platformowej. Złoża rud miedzi występują jako strefa okruszczowania o zmiennej miąższości i zróżnicowanej strukturze. Powierzchnia złóż na terenie gminy Lubin oraz gmin Polkowice, Rudna i Ścinawa - 8288,3 ha, zasoby geologiczne rud miedzi szacuje się na 433,5 mln ton (1999 r) a srebra na 27,9 tys. ton. Pierwiastkami współwystępującymi są ponadto: ołów, cynk, kobalt, nikiel, molibden, wanad. Ilość wolnych zasobów przemysłowych rud miedzi szacuje się na ok. 50 % zasobów geologicznych.

• Surowce metaliczne - rudy miedzi

Na terenie miasta znajdują się złoża, Lubin-Małomice w większości w granicach gminy i miasta Lubin. Złoża rud miedzi monokliny przedsudeckiej zaliczane są do typu stratoidalnego w skałach osadowych. Złoża tworzą nagromadzenia siarczków miedzi, występujące piaskowcach czerwonego spągowca lub piaskowcach, łupkach miedzionośnych i skałach węglanowych cechsztynu. Eksploatowane rudy miedzi, wykazują istotne zróżnicowanie pod względem ilościowego udziału poszczególnych odmian litologicznych rudy (węglanowej, łupkowej i piaskowcowej), charakteru mineralizacji kruszczowej oraz zawartości miedzi i pierwiastków współwystępujących.

Złoże Lubin-Małomice utworzono z dwóch sąsiadujących ze sobą złóż. Zbudowane jest z cechsztyńskich dolomitów i łupków oraz białych piaskowców czerwonego spągowca. Charakteryzuje się zmienną miąższością, od 0.9 do 18.2 m (średnio ok. 3.6m) i zróżnicowanym okruszczowaniem. Średnia zawartość miedzi wynosi 1.34%, a srebra 56 g/Mg. Spąg złoża znajduje się na głębokości od 438 do 956 m p.p.t. Podstawowe minerały kruszczowe to siarczki miedzi: bornit, chalkozyn i chalkopiryt. Towarzyszą im minerały cynku i ołowiu, galena i sfaleryt oraz inne pierwiastki współwystępujące: kobalt (zawartość 109 g/Mg), molibden (65 g/Mg), nikiel (43 g/Mg) i wanad (56 g/Mg).

Tab. Zasoby złóż rud miedzi i srebra na obszarze gminy Lubin wg. stanu na 31.12.2007 (na podst. Przeniosło, 2008):

Złoże	Zasoby geologiczne			Zasoby przemysłowe		
	Rudy miedzi [tys. ton]	Srebro [ton]	Miedź metaliczna [tys. ton]	Rudy miedzi [tys. ton]	Srebro [ton]	Miedź metaliczna [tys. ton]
Lubin-Małomice	212 903	11 563	2 701	182 282	9 710	2 265

• Surowce energetyczne - węgiel brunatny

W granicach miasta na wschodzie znajduje się także fragment obszaru rozpoznanego występowania perspektywicznych pokładów węgla brunatnego – złoże „Ścinawa”. Występuje on w utworach wieku trzeciorzędowego, który reprezentowany jest przez mioceńską serię burowęglową. Złoże to składa się z 3 pokładów, z których górny zalega średnio poniżej 110 m zaś bazę surowcową stanowi pokład drugi.

Złoże Ścinawa zostało rozpoznane w dwóch polach rozdzielonych rynną erozyjną. Miąższość pokładów węglowych wynosi od 21 do 22 m przy stosunku nadkładu do węgla 9.0:1, zawartości siarki od 0.26% do 0.71% (średnio 0.48%) i niskiej popielności (od 8.7% do 12.7%, średnio 10.69%) (tab. 6). W nadkładzie i warstwach międzywęglowych złóż węgla brunatnego występują także liczne kopaliny towarzyszące piaski i żwiry do produkcji kruszyw naturalnych oraz ility i gliny do produkcji ceramiki budowlanej. Złoża węgla zakwalifikowano do bardzo konfliktowych ze względu na obecne zagospodarowanie terenu ich występowania oraz ochronę gleb, lasów i wód podziemnych.

Tab. Charakterystyka złoża węgla brunatnego (na podst. Przeniosło i inni, 2008)

Złoże	Zasoby geologiczne [tys. ton]	Miąższość pokładów [m]	Głębokość spągu [m]	Stosunek N:W	Wartość opałowa [kcal/kg]	Popielność [%]	Śr. zawartość siarki [%]
Ścinawa	1 075 000	21.4	213.4	9.0	2 390	10.69	0.48

• Surowce chemiczne - anhydryty

W nadkładzie złóż rud miedzi i srebra udokumentowano cechsztyńskie anhydryty. Miąższość złoża wynosi od 11 do 158 m, średnio ok. 107 m. Przydatność złoża wymaga wykonania szczegółowego rozpoznania geologicznego.

• Kruszywo naturalne

Złoże kruszywa naturalnego „Małomice” - złoża piasków poza piaskami szklarskimi, (nr decyzji 2/2000, data wydania 08.03.2000r przez Wojewodę Dolnośląskiego pismo OŚ.Le.IV.7414-2/200), złoże rozpoznane szczegółowo o powierzchni 20,37 ha.

• Obszary górnicze

Koncesje (nr 232/93 – OG Małomice I, nr 231/93 – OG Lubin I) na wydobycie rud miedzi z obu złóż posiada KGHM Polska Miedź S.A. Eksploatację złoża Lubin-Małomice, dla którego utworzono dwa obszary górnicze, „Lubin I” oraz „Małomice I”, prowadzi Oddział Zakład Górniczy „Lubin”.

Wyżej wymienione koncesje wydane przez Ministerstwo Środowiska ważne są do 31.12.2013r.

Eksploatację rud miedzi prowadzi KGHM Polska Miedź S.A. Oddział Zakłady Górnicze „Lubin”. Oprócz południowo-zachodniej części miasta (Krzeczyn) przeważająca część miasta znajduje się w obrębie obszarów górniczych. Są to:

- Obszar Górniczy „Lubin I”, obejmujący zachodnią i północno-zachodnią część miasta. Eksploatację rozpoczęto w 1968 r.
- Obszar Górniczy „Małomice I”, obejmujący wschodnią i południowo-wschodnią część miasta. Eksploatację rozpoczęto w 1994 r.

Użyteczną kopaliną współwystępującą są anhydryty. Miąższość serii anhydrytowej łącznie z włódkami łupków ilastych, dolomitów i gipsu waha się średnio ok.125 m. Pomimo ich znacznych zasobów i dobrej jakości, duża głębokość zalegania złoża dyskwalifikuje je z gospodarczego punktu widzenia.

• Obiekty i obszary dla których wyznaczono filary ochronne

W związku z eksploatacją złóż rud miedzi na terenie miasta Lubina wyznaczono tereny i obiekty wymagające ochrony, dla których wyznaczone zostały filary ochronne w złożu, w granicach których eksploatacja górnicza jest zabroniona bądź dozwolona tylko w sposób zapewniający należytą ochronę obiektów lub obszarów chronionych. Są to: teren ochronny miasta Lubina, strefa bezpieczeństwa dla kościoła p.w. Matki Boskiej Częstochowskiej oraz tereny chronione szybów górniczych i przyszybowych obiektów przemysłowych ZG Lubin.

W terenie ochronnym miasta Lubina prowadzona jest eksploatacja – do końca 2000 r. wydobyto złoża rud miedzi o powierzchni 3,2 km².

Obiekty miasta Lubina wzniesione do 1960 roku nie posiadały zabezpieczeń profilaktycznych przed wpływami robót górniczych. Obiekty budowane po 1960 roku wyposażone są w zabezpieczenia w postaci: żelbetowych ław fundamentowych, monolitycznych, żelbetowych lub betonowych ścian piwnic, żelbetowych stropów z wieńcami założonymi w poziomie każdej kondygnacji lub podziału długich budynków na segmenty.

Rejon terenu chronionego dla miasta Lubina w wyniku projektowanej eksploatacji w latach 2013-2063 znajdzie się w granicach 0 i I kategorii terenu górnego. Projektowana eksploatacja nie będzie powodowała uszkodzeń w budynkach i obiektach infrastruktury podziemnej.

• **Deformacje terenu i dalsza prognoza występowania zagrożeń górniczych**

Na podstawie „Prognozy wpływów eksploatacji górniczej na powierzchnię terenu dla potrzeb koncesji na eksploatację złóż rud miedzi KGHM Polska Miedź S.A. w latach 2013-2063” większość zabudowanego obszaru miasta znajdzie się poza zasięgiem szkodliwych wpływów od eksploatacji górniczej (0 kategoria terenu górnego).

W granicach Gminy miejskiej Lubin występują cztery kategorie terenu górnego do zabudowy, stan istniejący przedstawiono na rysunku „Uwarunkowania przestrzenne miasta Lubina”, a prognozę przedstawiono na rysunku „kierunki zagospodarowania przestrzennego miasta Lubina”:

- 0 kategoria - obejmuje centrum miasta, część jednostki Ustronie oraz całą zachodnią część gminy od jednostki Ustronie,
- I kategoria – obejmuje większą część miasta (jednostki Polne, Stary Lubin, część jednostki Ustronie, jednostkę Przylesie, jednostkę Małomice),
- II kategoria – obejmuje niewielki fragment niezabudowanego terenu na południe od jednostek Stary Lubin i Ustronie, niezabudowaną północno-wschodnią część gminy,
- III kategoria terenu górnego – obejmuje niewielki fragment niezabudowanego terenu na południe od jednostki Ustronie, niewielką część niezabudowanego terenu między jednostkami Stary Lubin i Krzeczyn, niewielki fragment niezabudowanej północno-wschodniej części gminy.

Ponadto ujemny wpływ na powierzchnię terenu mają wstrząsy górnicze.

W latach 2005-2007 prowadzone były eksploatacje łącznie w siedmiu polach eksploatacyjnych (I/6a, I/11, I/12, III/15, III/16, II/15, oraz XXIII/1). Z uwagi na ochronę przed ewentualnymi wpływami tej eksploatacji na powierzchnię terenu w obrębie terenu ochronnego dla miasta Lubina, złoża we wszystkich polach w obrębie filara ochronnego wybierane będzie systemem z podsadzką hydrauliczną.

1.5. SZATA ROŚLINNA I ŚWIAT ZWIERZĘCY

Teren objęty opracowaniem znajduje się w większości w granicach antropogenicznie przekształconego obszaru miejskiego, dlatego zarówno szata roślinna jak i świat zwierzęcy są raczej ubogie w cenne gatunki. Te które występują, są gatunkami pospolitymi, stosunkowo licznymi i charakteryzującymi się przystosowaniem do życia w świecie przekształconym przez działalność gospodarczą człowieka (gatunki synantropijne).

Szata roślinna omawianego terenu charakteryzuje się umiarkowanymi walorami przyrodniczymi o wtórnym charakterze. Stosunkowo liczne są zbiorowiska związane ze środowiskiem wodnym; mniejsze powierzchnie zajmują zbiorowiska półnaturalne związane z łąkami lub murawami napiaskowymi. Na terenie objętym opracowaniem występują mało zróżnicowane kompleksy leśne o sztucznym charakterze. Dominują monokultury sosnowe z domieszką gatunków obcych, takich jak dąb czerwony czy grochodrzew. Najbardziej naturalny charakter mają lasy olszowe w dnach dolin. Występujące kompleksy lasów pod względem przyrodniczo-leśnym wchodzi w skład Krainy V Śląskiej i przynależą do tzw. Dzielnicy Dolnośląskiej.

Z przyrodniczego i kulturowego punktu widzenia stosunkowo dużą wartość posiadają parki i zieleńce zlokalizowane na terenie miasta Lubina, stanowiąc ważny element systemu powiązań przyrodniczych miasta z terenami pozamiejskimi oraz miejsce wykorzystywane do różnego rodzaju rekreacji. Na terenie parków występują cenne okazy drzew wytypowane do objęcia ochroną. Zieleń urządzona zajmuje obszar 297 ha t.j. 7,3% powierzchni miasta. Składa się na nią: 6 parków spacerowo-wypoczynkowych (49,9 ha), 10 zieleńców (9,3 ha), zieleń uliczna (52,4 ha), tereny zieleni osiedlowej (63,1 ha), parki, zieleńce i tereny zieleni osiedlowej (122,3 ha). Do najważniejszych parków na terenie miasta należą: Park Wrocławski, Park Leśny, Park Słowiański, Park Jesionowy, Park Solidarności, Park Jana Pawła II, Park Kopernika, Park Osiedlowy, Park Piłsudskiego, Park Wyżykowskiego.

Istotną rolę dla systemu powiązań przyrodniczych w obrębie omawianego terenu, stanowią również cmentarze, ogrody działkowe i zieleń izolacyjna.

Szata roślinna, w tym szczególnie szata leśna odgrywa bardzo ważną rolę w prawidłowym funkcjonowaniu środowiska przyrodniczego miasta i terenów z nim związanych (produkcja tlenu, wpływ na retencję, wpływ na warunki klimatyczne, ograniczenie erozji i innych niekorzystnych procesów).

Wśród gatunków fauny na omawianym terenie do szczególnie cennych, w tym objętych ochroną gatunkową należą ptaki. Przeprowadzona w 2000 r. inwentaryzacja przyrodnicza gminy stwierdziła występowanie 92 gatunków ptaków podlegających ochronie, w tym gatunki zagrożone: derkacz, bocian biały, lerka, potrzosa, łożówka, trzcinniczek oraz potencjalnie zagrożone: perkoz rdzawoszyi, płaskonos, trzmiełojad, płomykówka, turkawka, dzierlatka, skowronek borowy, świergotek polny, świergotek łąkowy, świerszczak, gąsiorek. Ponadto występują: pustułka, sokół wędrowny, przepiórka, skowronek, dymówka, pleszka, kłaskawka, srokosz.

Wszystkie stanowiska roślin i zwierząt chronionych na terenie objętym opracowaniem w tym pomniki przyrody i drzewa pomnikowe, zostały omówione szczegółowo w rozdziale 1.8.

• **Stan i źródła zagrożeń fauny i flory**

Działalność przemysłowa oraz wysoki stopień urbanizacji omawianego terenu determinują w znacznym stopniu charakter świata roślinnego i zwierzęcego. Mamy tutaj do czynienia z procesami synantropizacji czyli wypierania gatunków rodzimych przez kosmopolityczne, zdolne do szybkiego przystosowywania się do zmieniających i niekorzystnych warunków.

Bardzo niekorzystny wpływ na nieliczne, najcenniejsze biotopy związane z obszarami wilgotnymi i podmokłymi ma działalność górnicza oraz nadmierny pobór wody, które zaburzają stosunki wodne powodując osuszanie bądź zabagnianie terenów zielonych. Szczególnie niepokojący jest całkowity zanik wody w Zalewie Małomickim.

Inne zagrożenia związane są przede wszystkim z:

- emisją zanieczyszczeń pyłowych i gazowych do powietrza atmosferycznego,
- niewłaściwie prowadzoną gospodarką leśną,
- inwestycjami budowlanymi,
- wzmożonym ruchem turystycznym na terenach zielonych,
- wypalaniem traw i pożarami.

1.6. WARUNKI KLIMATYCZNE

Według regionalizacji klimatycznej Wiszniewskiego analizowany teren znajduje się w regionie lubusko-dolnośląskim i charakteryzuje się następującymi danymi klimatycznymi:

• średni opad roczny	550 mm
• średnia roczna temp. powietrza	ok. 8,5°C
• średnia amplituda roczna	19,5°C
• długość zalegania pokrywy śnieżnej	50 dni
• okres wegetacyjny	ok. 200 dni
• średnia roczna wilgotność względna	79 – 80 %

Przeważają wiatry z kierunków zachodniego i południowo – zachodniego. Klimat Lubina należy do typu umiarkowanie wilgotnego, ciepłego i umiarkowanie słonecznego. Jest to jeden z najcieplejszych rejonów Polski. Warunki klimatu lokalnego na badanym terenie są zróżnicowane. Niekorzystne warunki występują w dolinie Zimnicy. Występują tam częste inwersje termiczne i podwyższona wilgotność w porównaniu z pozostałymi terenami. Im dalej od rzeki warunki te ulegają poprawie a z uwagi na otoczenie lasów zaznacza się w powietrzu obecność fitoncydów, które działają na ustrój człowieka uspokajająco.

Obszary pozadolinne obejmujące głównie powierzchnie wysoczyzn plejstocęńskich pagórkowatych, falistych lub płaskich, charakteryzują się korzystnymi warunkami solarnymi, termicznymi, jak również wilgotnościowymi i anemometrycznymi. Poszczególne powierzchnie terenu są dobrze przewietrzane, wolne od zastoisk chłodnych mas powietrza, dodatkowo warunki klimatu lokalnego są korzystnie modyfikowane przez zwarte kompleksy lasów iglasto-liściastych.

• **Zanieczyszczenia powietrza atmosferycznego**

Na stan powietrza w gminie miejskiej Lubin mają wpływ różnorodne źródła zanieczyszczeń pyłowych i gazowych, które można podzielić na:

- Punktowe – związane głównie z emisjami przemysłowymi, mają najszerszy zasięg oddziaływania,

- Obszarowe – pochodzące z ciepłowni lokalnych oraz indywidualnych. Skupiska ciepłowni indywidualnych są źródłem tzw. emisji niskiej. Źródłem zanieczyszczeń obszarowych mogą być również składowiska odpadów (emisja metanu lub pylenie),
- Liniowe – związane z transportem drogowym, kolejowym.

Stała stacja pomiarowa na terenie miasta Lubina (przy ul. 1 – go Maja) prowadzi obecnie monitoring jakości powietrza w zakresie pomiarów stężeń następujących zanieczyszczeń: dwutlenek siarki, dwutlenek azotu, pył zawieszony PM 10, ołów, kadm, miedź, cynk, fluor, fenol oraz opad pyłu, ołowiu i kadmu. Na podstawie pomiarów stałych w w/w stacji oraz badań okresowych prowadzonych na terenie miasta nie stwierdzono przekroczeń stężeń dopuszczalnych zanieczyszczeń wprowadzanych do atmosfery. W ostatnim okresie stwierdzono natomiast podwyższone w stosunku do lat ubiegłych stężenia fluoru i fenolu w powietrzu atmosferycznym.

Źródłem niskiej emisji na terenie miasta są przede wszystkim obiekty przemysłowe, paleniska domowe, warsztaty, obiekty usługowe, komunikacja, obiekty użyteczności publicznej itp. Paleniska domowe są jednym z najistotniejszych źródeł niskiej emisji.

Do największych punktowych źródeł emisji pyłów na terenie Lubina zalicza się następujące zakłady:

- „Energetyka” sp. z o.o. Elektrociepłownia E – 1 Lubin (dostarcza ciepło do miasta w okresie grzewczym)
- „Lubinex” Sp. z o.o.
- „MCZ” Miedziowe Centrum Zdrowia S.A.

W latach 1999 – 2000 emisja zanieczyszczeń pyłowych ze spalania paliw na terenie miasta wynosiła 353 t/rok, a całkowita emisja pyłów osiągnęła 419 t/rok. W urządzeniach do redukcji zatrzymano 96,1% zanieczyszczeń pyłowych.

W 2010 roku szacowano emisję zanieczyszczeń SO₂ na 842,9 t/rok, NO_x na 416,4 t/rok i pyłów na 374,8 t/rok.

Na terenie miasta nie występują obecnie zakłady szczególnie uciążliwe ze względu na emisję zanieczyszczeń gazowych. Największe źródła emisji obszarowej na terenie Lubina to składowiska odpadów komunalnych oraz zakładowe składowiska odpadów. Są one źródłem emisji gazów, w skład których wchodzi metan.

1.7. HAŁAS I WIBRACJE, PROMIENIOWANIE ELEKTROMAGNETYCZNE

Hałas komunikacyjny jest podstawowym czynnikiem wpływającym na klimat akustyczny miasta. Główne źródła hałasu na omawianym terenie są związane z komunikacją drogową i kolejową oraz emisją ze źródeł przemysłowych.

Na podstawie badań wykonanych w 2002 r. dla Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Miejskiej Lubin szczególnie wysoki poziom hałasu stwierdzono na terenach przylegających do drogi krajowej nr 3, ul. Legnickiej, ul. Niepodległości oraz ul. Jana Pawła II. Poziom hałasu w pobliżu w/w ulic przekracza w dzień wartość 70 dB a w nocy wartość 60 dB, co oznacza że przekroczone są tam dopuszczalne wartości określone dla zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej i zamieszkania zbiorowego. Ze względu na stwierdzone wartości równoważnego poziomu dźwięku przy drogach w Lubinie, pod względem uciążliwości akustycznej sytuację w mieście można ocenić, wg skali uciążliwości stosowanej w Unii Europejskiej, jako złą do skrajnie złej.

Drugim ważnym czynnikiem wpływającym na klimat akustyczny jest hałas przemysłowy, głównie z szybów kopalnianych. Ze względu na znaczne oddalenie szybów ZG Lubin od terenów osadniczych nie jest on uciążliwy dla mieszkańców Lubina. Problem wibracji związanych z eksploatacją rud miedzi został omówiony w podrozdziale 1.4.

Jednym z wielu źródeł promieniowania niejonizującego są linie elektroenergetyczne wytwarzające pola elektromagnetyczne o bardzo małej częstotliwości w zakresie 50-60 Hz, które mogą mieć niekorzystny wpływ na zdrowie ludzkie.

Na terenie miasta nie ma linii elektroenergetycznych o napięciu znamionowym wyższym niż 110 kV.

Na terenie miasta występują źródła promieniowania elektromagnetycznego w zakresie 0,1 – 300.000 MHz, takie jak TVL spółka z o.o. oraz Radio Plus Legnica. Ponadto występują urządzenia emitujące promieniowanie: stacje antenowe telefonii komórkowej, telewizyjne anteny nadawcze itp., które występują poza obszarami zamieszkanymi i wg badań – nie stwarzają zagrożenia dla organizmów żywych.

1.8. OBSZARY I OBIEKTY CHRONIONE NA PODSTAWIE PRZEPISÓW SZCZEGÓLNYCH

Ze względu na degradację środowiska na obszarze LGOM - u w latach ubiegłych, jednym z priorytetów w polityce przestrzennej miasta powinna być ochrona środowiska przyrodniczego i kulturowego. Uwarunkowania środowiskowe w znacznym stopniu bowiem determinują kierunki i możliwości rozwojowe. Władze samorządowe powinny zwrócić uwagę na optymalne wykorzystanie naturalnych cech obszaru poprzez skuteczne ograniczanie degradacji środowiska i usuwanie dotychczasowych zniszczeń. Pomimo wzrastającej świadomości społecznej skuteczna ochrona prawna stanowi wciąż nieodzowny element w procesie zrównoważonego rozwoju miast i regionów.

Obszar gminy miejskiej Lubin leży w strefie o przeważającym udziale funkcji przemysłowej i gospodarczej, stąd na jej terenie nie występują ważne dla regionu obszary przyrodnicze podlegające ochronie, w sąsiedztwie miasta przebiegają natomiast korytarze ekologiczne oraz obszary węzłowe, stanowiące ważne elementy systemu powiązań przyrodniczych całego województwa:

- od wschodu i północy – korytarz ekologiczny Dolina Środkowej Odry (18 m) o znaczeniu międzynarodowym,
- od zachodu i południa – obszar węzłowy o znaczeniu krajowym (9 K) Bory Dolnośląskie oraz korytarz ekologiczny o znaczeniu krajowym (35 k), łączący się z obszarem węzłowym Obszar Doliny Środkowej Odry (17 M) o znaczeniu międzynarodowym na południu i krajowym korytarzem ekologicznym na zachodzie łączącym Bory Dolnośląskie z Doliną Środkowej Odry (33 k).

W obrębie miasta znajdują się siedliska przyrodnicze: grądy środkowoeuropejskie i subkontynentalne (kod: 9170), kwaśne dąbrowy (kod: 9190) oraz priorytetowego siedliska przyrodniczego: łągi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (kod: 91E0*) – wymienione w Załączniku I Dyrektywy Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992r w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory (Dz. U. UE. 1.92.206.7 Dz. U. UE-sp. 15-2-102 z późn. zm.). Są to siedliska naturalne ważne dla Wspólnoty, których ochrona wymaga wyznaczenia specjalnych obszarów szczególnie chronionych.

• Gleby chronione

Zgodnie z Ustawą z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych. Na rysunku „Uwarunkowania przestrzenne miasta Lubina” oznaczono kompleksy gruntów rolnych III - IV klasy bonitacyjnej. W razie przeznaczania gruntów pokrytych takimi glebami na cele nierolnicze i nieleśne może zostać nałożony obowiązek zdjęcia z nich próchnicznej warstwy gleby oraz wykorzystania jej na cele poprawy wartości użytkowej innych gruntów. Zdejmowanie warstwy próchnicznej nastąpić powinno w szczególności, gdy w trakcie wprowadzania zagospodarowania gleba taka ma być zniszczona.

• Grunty leśne, lasy w tym lasy ochronne

Podlegają ochronie zgodnie z Ustawą z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych regulującej zasady ochrony gruntów leśnych oraz poprawiania ich wartości użytkowej. Wszystkie grunty leśne występujące na obszarze objętym opracowaniem oznaczono na rysunku „Uwarunkowania przestrzenne miasta Lubina”.

Lasy ochronne podlegają one ochronie zgodnie z art. 15 ustawy o lasach” z dnia 28. 09. 1991r. Szczegółowe zasady ochrony tych lasów określa Rozporządzenie Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa w sprawie szczegółowych zasad i trybu uznawania lasów za ochronne oraz szczegółowych zasad prowadzenia w nich gospodarki leśnej z dnia 25 sierpnia. 1992 r.

• Pomniki przyrody

Podlegają ochronie zgodnie z „Ustawą o ochronie przyrody”. Organem sprawującym nadzór nad pomnikami przyrody jest Prezydent Miasta Lubina.

Tab. Pomniki przyrody na terenie miasta Lubina

L.p.	Data utworzenia	Organ ustanawiający	Opis pomnika	Obręb	Nr działki	Opis lokalizacji
1	2005-11-22	Uchwała Nr LXXI/319/05 Rady Miejskiej w Lubinie z dnia 22 listopada 2005 r. w sprawie uznania obiektów przyrody ożywionej za pomniki przyrody na terenie miasta Lubina. (Dz. Urz. Woj. Dolnośląskiego Nr 8 poz. 141)	Grupa 11 drzew - Kasztanowiec zwyczajny (<i>Aesculus hippocastanum</i> L.)	5	109	Aleja kasztanowców usytuowana jest przy ul. Zamkowej

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Lubina

2	2005-11-22	Uchwała Nr LXXI/319/05 Rady Miejskiej w Lubinie z dnia 22 listopada 2005 r. w sprawie uznania obiektów przyrody ożywionej za pomniki przyrody na terenie miasta Lubina. (Dz. Urz. Woj. Dolnośląskiego Nr 8 poz. 141)	Grupa 47 drzew - Żywotnik zachodnich (Thuja occidentalis L.)	3	430/2	Grupa żywotników usytuowana jest w Parku Osiedlowym przy ul. Parkowej
3	2005-11-22	Uchwała Nr LXXI/319/05 Rady Miejskiej w Lubinie z dnia 22 listopada 2005 r. w sprawie uznania obiektów przyrody ożywionej za pomniki przyrody na terenie miasta Lubina. Dz. Urz. Woj. Dolnośląskiego Nr 8 poz. 141	Klon jawor odmiana purpurowa (Acer pseudoplatanus var. purpurea)	5	92	Rośnie w Parku Kopernika, przy ul. M. Kopernika
4	2005-11-22	Uchwała Nr LXXI/319/05 Rady Miejskiej w Lubinie z dnia 22 listopada 2005 r. w sprawie uznania obiektów przyrody ożywionej za pomniki przyrody na terenie miasta Lubina. Dz. Urz. Woj. Dolnośląskiego Nr 8 poz. 141	Grab zwyczajny (Carpinus betulus L.)	5	92	Rośnie w Parku Kopernika, przy ul. M. Kopernika
5	2005-11-22	Uchwała Nr LXXI/319/05 Rady Miejskiej w Lubinie z dnia 22 listopada 2005 r. w sprawie uznania obiektów przyrody ożywionej za pomniki przyrody na terenie miasta Lubina. (Dz. Urz. Woj. Dolnośląskiego Nr 8 poz. 141)	Grab zwyczajny (Carpinus betulus L.), forma dwupniowa	5	92	Rośnie w Parku Kopernika, przy ul. M. Kopernika
6	2005-11-22	Uchwała Nr LXXI/319/05 Rady Miejskiej w Lubinie z dnia 22 listopada 2005 r. w sprawie uznania obiektów przyrody ożywionej za pomniki przyrody na terenie miasta Lubina. (Dz. Urz. Woj. Dolnośląskiego Nr 8 poz. 141)	Klon jawor (Acer pseudoplatanus L.)	5	92	Rośnie w Parku Kopernika, przy ul. M. Kopernika
7	2005-11-22	Uchwała Nr LXXI/319/05 Rady Miejskiej w Lubinie z dnia 22 listopada 2005 r. w sprawie uznania obiektów przyrody ożywionej za pomniki przyrody na terenie miasta Lubina. Dz. Urz. Woj. Dolnośląskiego Nr 8 poz. 141	Jesion wyniosły (Fraxinus excelsior L.)	5	92	Rośnie w Parku Kopernika, przy ul. M. Kopernika
8	2005-11-22	Uchwała Nr LXXI/319/05 Rady Miejskiej w Lubinie z dnia 22 listopada 2005 r. w sprawie uznania obiektów przyrody ożywionej za pomniki przyrody na terenie miasta Lubina. (Dz. Urz. Woj. Dolnośląskiego Nr 8 poz. 141)	Robinia akacjowa (Robinia pseudoacacia L.)	8	903	Rośnie w Parku Leśnym, przy ul. Legnickiej
9	2005-11-22	Uchwała Nr LXXI/319/05 Rady Miejskiej w Lubinie z dnia 22 listopada 2005 r. w sprawie uznania obiektów przyrody ożywionej za pomniki przyrody na terenie miasta Lubina. (Dz. Urz. Woj. Dolnośląskiego Nr 8 poz. 141)	Robinia akacjowa (Robinia pseudoacacia L.)	8	903	Rośnie w Parku Leśnym, przy ul. Legnickiej
10	2005-11-22	Uchwała Nr LXXI/319/05 Rady Miejskiej w Lubinie z dnia 22 listopada 2005 r. w sprawie uznania obiektów przyrody ożywionej za pomniki przyrody	Sosna zwyczajna (Pinus silvestris)	8	700/20	Rośnie w Parku Leśnym, przy ul. Legnickiej

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Lubina

		na terenie miasta Lubina. Dz. Urz. Woj. Dolnośląskiego Nr 8 poz. 141				
11	2005-11-22	Uchwała Nr LXXI/319/05 Rady Miejskiej w Lubinie z dnia 22 listopada 2005 r. w sprawie uznania obiektów przyrody ożywionej za pomniki przyrody na terenie miasta Lubina. (Dz. Urz. Woj. Dolnośląskiego Nr 8 poz. 141)	Dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>)	8	700/20	Rośnie w Parku Leśnym, przy ul. Legnickiej
12	2005-11-22	Uchwała Nr LXXI/319/05 Rady Miejskiej w Lubinie z dnia 22 listopada 2005 r. w sprawie uznania obiektów przyrody ożywionej za pomniki przyrody na terenie miasta Lubina. (Dz. Urz. Woj. Dolnośląskiego Nr 8 poz. 141)	Jesion wyniosły (<i>Fraxinus excelsior</i> L.)	5	37	Rośnie w Parku Piłsudskiego, przy ul. al. Niepodległości
13	2005-11-22	Uchwała Nr LXXI/319/05 Rady Miejskiej w Lubinie z dnia 22 listopada 2005 r. w sprawie uznania obiektów przyrody ożywionej za pomniki przyrody na terenie miasta Lubina. Dz. Urz. Woj. Dolnośląskiego Nr 8 poz. 141	Klon jawor (<i>Acer pseudoplatanus</i> L.)	5	37	Rośnie w Parku Piłsudskiego, przy ul. al. Niepodległości
14	2005-11-22	Uchwała Nr LXXI/319/05 Rady Miejskiej w Lubinie z dnia 22 listopada 2005 r. w sprawie uznania obiektów przyrody ożywionej za pomniki przyrody na terenie miasta Lubina. (Dz. Urz. Woj. Dolnośląskiego Nr 8 poz. 141)	Buk zwyczajny (<i>Fagus silvatica</i>)	6	189	Rośnie w Parku Wrocławskim, przy ul. I. Paderewskiego
15	2005-11-22	Uchwała Nr LXXI/319/05 Rady Miejskiej w Lubinie z dnia 22 listopada 2005 r. w sprawie uznania obiektów przyrody ożywionej za pomniki przyrody na terenie miasta Lubina. (Dz. Urz. Woj. Dolnośląskiego Nr 8 poz. 141)	Buk zwyczajny (<i>Fagus silvatica</i>)	6	189	Rośnie w Parku Wrocławskim, przy ul. I. Paderewskiego
16	2005-11-22	Uchwała Nr LXXI/319/05 Rady Miejskiej w Lubinie z dnia 22 listopada 2005 r. w sprawie uznania obiektów przyrody ożywionej za pomniki przyrody na terenie miasta Lubina. Dz. Urz. Woj. Dolnośląskiego Nr 8 poz. 141	Robinia akacjowa (<i>Robinia pseudoacacia</i> L.)	6	189	Rośnie w Parku Wrocławskim, przy ul. I. Paderewskiego
17	2005-11-22	Uchwała Nr LXXI/319/05 Rady Miejskiej w Lubinie z dnia 22 listopada 2005 r. w sprawie uznania obiektów przyrody ożywionej za pomniki przyrody na terenie miasta Lubina. (Dz. Urz. Woj. Dolnośląskiego Nr 8 poz. 141)	Klon zwyczajny (<i>Acer platanoides</i> L.)	6	189	Rośnie w Parku Wrocławskim, przy ul. I. Paderewskiego
18	2005-11-22	Uchwała Nr LXXI/319/05 Rady Miejskiej w Lubinie z dnia 22 listopada 2005 r. w sprawie uznania obiektów przyrody ożywionej za pomniki przyrody na terenie miasta Lubina. (Dz. Urz. Woj. Dolnośląskiego Nr 8 poz. 141)	Grab zwyczajny (<i>Carpinus betulus</i> L.)	6	189	Rośnie w Parku Wrocławskim, przy ul. I. Paderewskiego

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Lubina

19	2005-11-22	Uchwała Nr LXXI/319/05 Rady Miejskiej w Lubinie z dnia 22 listopada 2005 r. w sprawie uznania obiektów przyrody ożywionej za pomniki przyrody na terenie miasta Lubina. Dz. Urz. Woj. Dolnośląskiego Nr 8 poz. 141	Dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>)	6	189	Rośnie w Parku Wrocławskim, przy ul. I. Paderewskiego
20	2005-11-22	Uchwała Nr LXXI/319/05 Rady Miejskiej w Lubinie z dnia 22 listopada 2005 r. w sprawie uznania obiektów przyrody ożywionej za pomniki przyrody na terenie miasta Lubina. (Dz. Urz. Woj. Dolnośląskiego Nr 8 poz. 141)	Lipa szerokolistna (<i>Tilia platyphyllos</i>)	6	189	Rośnie w Parku Wrocławskim, przy ul. I. Paderewskiego
21	2005-11-22	Uchwała Nr LXXI/319/05 Rady Miejskiej w Lubinie z dnia 22 listopada 2005 r. w sprawie uznania obiektów przyrody ożywionej za pomniki przyrody na terenie miasta Lubina. (Dz. Urz. Woj. Dolnośląskiego Nr 8 poz. 141)	Lipa szerokolistna (<i>Tilia platyphyllos</i>)	6	189	Rośnie w Parku Wrocławskim, przy ul. I. Paderewskiego
22	2005-11-22	Uchwała Nr LXXI/319/05 Rady Miejskiej w Lubinie z dnia 22 listopada 2005 r. w sprawie uznania obiektów przyrody ożywionej za pomniki przyrody na terenie miasta Lubina. Dz. Urz. Woj. Dolnośląskiego Nr 8 poz. 141	Wierzba krucha (<i>Salix fragilis</i>)	6	189	Rośnie w Parku Wrocławskim, przy ul. I. Paderewskiego
23	2005-11-22	Uchwała Nr LXXI/319/05 Rady Miejskiej w Lubinie z dnia 22 listopada 2005 r. w sprawie uznania obiektów przyrody ożywionej za pomniki przyrody na terenie miasta Lubina. (Dz. Urz. Woj. Dolnośląskiego Nr 8 poz. 141)	Wierzba krucha (<i>Salix fragilis</i>)	6	189	Rośnie w Parku Wrocławskim, przy ul. I. Paderewskiego
24	2005-11-22	Uchwała Nr LXXI/319/05 Rady Miejskiej w Lubinie z dnia 22 listopada 2005 r. w sprawie uznania obiektów przyrody ożywionej za pomniki przyrody na terenie miasta Lubina. (Dz. Urz. Woj. Dolnośląskiego Nr 8 poz. 141)	Olsza czarna (<i>Alnus glutinosa</i> Gaertn.)	6	189	Rośnie w Parku Wrocławskim, przy ul. I. Paderewskiego
25	2005-11-22	Uchwała Nr LXXI/319/05 Rady Miejskiej w Lubinie z dnia 22 listopada 2005 r. w sprawie uznania obiektów przyrody ożywionej za pomniki przyrody na terenie miasta Lubina. Dz. Urz. Woj. Dolnośląskiego Nr 8 poz. 141	Olsza czarna (<i>Alnus glutinosa</i> Gaertn.), forma wielopniowa	6	189	Rośnie w Parku Wrocławskim, przy ul. I. Paderewskiego
26	2005-11-22	Uchwała Nr LXXI/319/05 Rady Miejskiej w Lubinie z dnia 22 listopada 2005 r. w sprawie uznania obiektów przyrody ożywionej za pomniki przyrody na terenie miasta Lubina. (Dz. Urz. Woj. Dolnośląskiego Nr 8 poz. 141)	Olsza czarna (<i>Alnus glutinosa</i> Gaertn.)	6	189	Rośnie w Parku Wrocławskim, przy ul. I. Paderewskiego
27	2005-11-22	Uchwała Nr LXXI/319/05 Rady Miejskiej w Lubinie z dnia 22 listopada 2005 r. w sprawie uznania obiektów przyrody ożywionej za pomniki przyrody	Lipa szerokolistna (<i>Tilia platyphyllos</i>)	6	189	Rośnie w Parku Wrocławskim, przy ul. I. Paderewskiego

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Lubina

		na terenie miasta Lubina. (Dz. Urz. Woj. Dolnośląskiego Nr 8 poz. 141)				
28	2005-11-22	Uchwała Nr LXXI/319/05 Rady Miejskiej w Lubinie z dnia 22 listopada 2005 r. w sprawie uznania obiektów przyrody ożywionej za pomniki przyrody na terenie miasta Lubina. Dz. Urz. Woj. Dolnośląskiego Nr 8 poz. 141	Topola czarna (<i>Populus nigra</i>)	6	189	Rosnie w Parku Wrocławskim, przy ul. I. Paderewskiego
29	2005-11-22	Uchwała Nr LXXI/319/05 Rady Miejskiej w Lubinie z dnia 22 listopada 2005 r. w sprawie uznania obiektów przyrody ożywionej za pomniki przyrody na terenie miasta Lubina. (Dz. Urz. Woj. Dolnośląskiego Nr 8 poz. 141)	Platan klonolistny (<i>Platanus ×acerifolia</i>)	6	189	Rośnie w Parku Wrocławskim, przy ul. I. Paderewskiego
30	2005-11-22	Uchwała Nr LXXI/319/05 Rady Miejskiej w Lubinie z dnia 22 listopada 2005 r. w sprawie uznania obiektów przyrody ożywionej za pomniki przyrody na terenie miasta Lubina. (Dz. Urz. Woj. Dolnośląskiego Nr 8 poz. 141)	Lipa szerokolistna (<i>Tilia platyphyllos</i>)	5	39/9	Rośnie na skwerze Jana Wyżykowskiego, przy ul. Mieszka I
31	2005-11-22	Uchwała Nr LXXI/319/05 Rady Miejskiej w Lubinie z dnia 22 listopada 2005 r. w sprawie uznania obiektów przyrody ożywionej za pomniki przyrody na terenie miasta Lubina. Dz. Urz. Woj. Dolnośląskiego Nr 8 poz. 141	Sosna wejmutka (<i>Pinus strobus</i> L.)	6	2/8	Rośnie w Parku Słowiańskim, przy ul. Słowiańskiej
32	2005-11-22	Uchwała Nr LXXI/319/05 Rady Miejskiej w Lubinie z dnia 22 listopada 2005 r. w sprawie uznania obiektów przyrody ożywionej za pomniki przyrody na terenie miasta Lubina. (Dz. Urz. Woj. Dolnośląskiego Nr 8 poz. 141)	Platan klonolistny (<i>Platanus ×acerifolia</i>)	6	2/8	Rośnie w Parku Słowiańskim, przy ul. Słowiańskiej
33	2005-11-22	Uchwała Nr LXXI/319/05 Rady Miejskiej w Lubinie z dnia 22 listopada 2005 r. w sprawie uznania obiektów przyrody ożywionej za pomniki przyrody na terenie miasta Lubina. (Dz. Urz. Woj. Dolnośląskiego Nr 8 poz. 141)	Lipa szerokolistna (<i>Tilia platyphyllos</i>)	6	2/8	Rośnie w Parku Słowiańskim, przy ul. Słowiańskiej
34	2005-11-22	Uchwała Nr LXXI/319/05 Rady Miejskiej w Lubinie z dnia 22 listopada 2005 r. w sprawie uznania obiektów przyrody ożywionej za pomniki przyrody na terenie miasta Lubina. Dz. Urz. Woj. Dolnośląskiego Nr 8 poz. 141	Platan klonolistny (<i>Platanus ×acerifolia</i>)	6	2/8	Rośnie w Parku Słowiańskim, przy ul. Słowiańskiej
35	2005-11-22	Uchwała Nr LXXI/319/05 Rady Miejskiej w Lubinie z dnia 22 listopada 2005 r. w sprawie uznania obiektów przyrody ożywionej za pomniki przyrody na terenie miasta Lubina. (Dz. Urz. Woj. Dolnośląskiego Nr 8 poz. 141)	Platan klonolistny (<i>Platanus ×acerifolia</i>)	6	2/8	Rośnie w Parku Słowiańskim, przy ul. Słowiańskiej

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Lubina

36		Rozporządzenie Wojewody Legnickiego z dnia 25 października 1994r. (Dz. Urz. Woj. Legnickiego Nr 22 poz. 148)	Dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>)	5	186	Lubin, ul. Traugutta 1
37		Rozporządzenie Wojewody Legnickiego z dnia 25 października 1994r. (Dz. Urz. Woj. Legnickiego Nr 22 poz. 148)	Platan klonolistny (<i>Platanus ×acerifolia</i>)	5	92	Lubin, ul. Kopernika 16

• Rośliny chronione

Podlegają ochronie zgodnie z „Ustawą o ochronie przyrody”, ustawą „Prawo ochrony środowiska”. Na rysunku „Uwarunkowania przestrzenne miasta Lubina” oznaczono występujące na terenie opracowania udokumentowane stanowiska roślin chronionych, podlegające ochronie ścisłej oraz częściowej. Łącznie na tym terenie występuje 12 stanowisk (8 gatunków chronionych) podlegających ochronie ścisłej oraz 48 stanowisk (8 gatunków chronionych) podlegających ochronie częściowej. Ich listę przedstawiają poniższe tabele.

W odniesieniu do dziko występujących roślin, podlegających ochronie ścisłej lub częściowej, obowiązują zasady ochrony określone w Rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 9 lipca 2004r.

Tab. Udokumentowane stanowiska roślin objętych całkowitą ochroną gatunkową na terenie miasta Lubin.

Gatunek	Lokalizacja stanowiska	Nr działki; obręb	Opis siedliska	Ilość osobników
Barwinek pospolity <i>Vinca minor</i>	po N stronie drogi w lesie sosnowym ok. 250 m. na SE od Krzeczyna Wielkiego	204/8, obręb 11	stanowisko antropogeniczne (obok liczne miejsca nielegalnego składowania odpadów); nasadzenie sosny na żyznym siedlisku	1 kępa o powierzchni ok. 0,5 m ²
Bluszcz pospolity <i>Hedera helix</i>	las sosnowy (nasadzenia) na SE od Krzeczyna Wielkiego	204/8, obręb 11	nasadzenie sosny na wilgotnym, żyznym siedlisku	kilkanaście kwitnących osobników, licznie w runie
Bluszcz pospolity <i>Hedera helix</i>	w zadrzewieniu na NW krańcu zbiornika wodnego pomiędzy liniami kolejowymi Lubin-Rudna i Lubin-ZG „Lubin - Szyby Główne”	91/13, obręb 3	nasadzenie olszy na wilgotnym, żyznym siedlisku	jeden okaz kwitnący, licznie w runie
Bluszcz pospolity <i>Hedera helix</i>	las ok. 800-1000 m. na SE od Krzeczyna Wielkiego	397/8, obręb 11	łęg olszowy <i>Circeo-Alnetum</i>	kilkanaście osobników
Bluszcz pospolity <i>Hedera helix</i>	Na dębach alei dębowej nad potokiem Baczyna, ok. 300m. na W od kościoła	251, obręb 10	aleja pomnikowych dębów szypułkowych w kompleksie łąk i zarośli łęgowych	kilkanaście okazów kwitnących
porost <i>Cladonia nitida</i>	Las sosnowo-dębowy (nasadzenia) przy ul. Legnickiej	308/2, obręb 10	nasadzenie sosny	kilka darenek
Grażel żółty <i>Nuphar lutea</i>	zbiornik z przepompownią na SWW od ZG „Lubin-Szyby Główne”	844/213, obręb 9 (2)	zbiornik sztuczny z licznymi gatunkami roślin wodnych z klasy <i>Potamogetonetea</i>	kilkanaście osobników
Listera jajowata <i>Listera ovata</i>	las olchowy pomiędzy ZG „Lubin-Szyby Główne” a Zimnicą	811, obręb 9 (2)	zdegenerowany oles	ponad 20 osobników
Listera jajowata <i>Listera ovata</i>	las łęgowy na E od Krzeczyna	397/8, obręb 11	dobrze zachowany fragment regenerującego łęgu olszowo-jesionowego	ponad 100 osobników
Purchawica olbrzymia <i>Langermannia gigantea</i>	łąki w dolinie Zimnicy na wysokości Miejskiej Oczyszczalni Ścieków	322/3, obręb 6	podsiwiane świeże łąki kośne	pojedynczy owocnik
Szmaciak gałęzisty <i>Sparassis cfr. Crispa</i>	sośnina pomiędzy Osiedle Przylesie a drogą 344	759, obręb 8 (1)	nasadzenie sosny	1 owocnik
Śniedek baldaszkowaty <i>Ornithogalum umbellatum</i>	w zadrzewieniu olchowym na prawym brzegu Zimnicy, na wysokości ZG „Lubin -Szyby Wschodnie”	138, obręb 9 (1)	nasadzenia olchy na siedlisku łęgowym z licznymi wysiękami wody	kilkanaście kęp w runie

Tab. Udokumentowane stanowiska roślin objętych częściową ochroną gatunkową na terenie miasta Lubin.

Gatunek	Lokalizacja stanowiska	Nr działki, obręb	Opis siedliska	Ilość osobników
Centuria pospolita <i>Centaurium erythraea</i>	na W od Zalewu Małomickiego	28/14, obręb 2 (1)	nisko położone piaszczyste siedlisko z okresowo wysokim poziomem wód gruntowych	kilka osobników
Centuria pospolita <i>Centaurium erythraea</i>	na skraju zabagnionego zagłębienia i piaszczystego nasypu, ok. 800-1000 m. na SE od Krzeczyna Wielkiego	221/1, obręb 10	skraj turzycowiska w obniżeniu z wysokim poziomem wody gruntowej	3 osobniki
Kalina koralowa <i>Viburnum opulus</i>	dolina Zimnicy, okolice Miejskiej Oczyszczalni Ścieków	332/3, obręb 6	zdegradowany łęg	kilkanaście osobników
Kalina koralowa <i>Viburnum opulus</i>	nad potokiem Baczyna, ok. 200m na W od kościoła	267, obręb 10	zarośla łęgowe	kilka osobników
Kalina koralowa <i>Viburnum opulus</i>	na skraju zadrzewienia śródpolnego, ok. 500m na SW od kościoła w Krzeczynie	221/3, obręb 10	zarośla łęgowe	kilka osobników
Kalina koralowa <i>Viburnum opulus</i>	las ok. 800-1000 m na SE od Krzeczyna Wielkiego	397/8, obręb 11	łęg <i>Circeo-Alnetum</i>	kilkadziesiąt osobników
Kalina koralowa <i>Viburnum opulus</i>	zadrzewienia na S od Zalewu Małomickiego	55, obręb 2 (1) 110, obręb 2 (1)	wilgotny las olszowy (łęg zdegradowany) w dolinie Potoku Małomickiego	kilkanaście osobników
Kalina koralowa <i>Viburnum opulus</i>	nad Zimnicą na SW od ZG „Lubin-Szyby Główne”	844/213, obręb 9 (2)	zabagnienia z olszą	kilkadziesiąt osobników
Kalina koralowa <i>Viburnum opulus</i>	Las olchowy na S od ZG „Lubin-Szyby Główne”	811, obręb 9 (2) 812, obręb 9 (2)	zdegenerowany oles	kilkanaście osobników
Kalina koralowa <i>Viburnum opulus</i>	las na W od ZG „Lubin-Szyby Główne”	844/213, obręb 9 (2)	wilgotny las liściasty	kilkadziesiąt osobników
Kocanka piaskowa <i>Helichrysum arenarium</i>	dolina Zimnicy, nieużytek przy wysypisku śmieci	339/2, obręb 6	murawa napiaskowa, inicjalna faza sukcesji	ponad 100 osobników
Kocanka piaskowa <i>Helichrysum arenarium</i>	ul. Przemysłowa, okolice piekarni	63, obręb 10	murawa napiaskowa	kilkanaście osobników
Kocanka piaskowa <i>Helichrysum arenarium</i>	ugór na E od Zalewu Małomickiego	215, obręb 2 (1)	ugór	kilkadziesiąt osobników
Kocanka piaskowa <i>Helichrysum arenarium</i>	przy ścieżce koło byłego ośrodka rekreacyjnego nad Zalewem Małomickim	28/11, obręb 2 (1)	suche przydroże	kilka osobników
Kocanka piaskowa <i>Helichrysum arenarium</i>	w Parku Leśnym	723/19, obręb 8 (1)	otwarty, piaszczysty teren	kilka osobników
Kocanka piaskowa <i>Helichrysum arenarium</i>	na W od Zalewu Małomickiego	28/14, obręb 2 (1)	murawy napiaskowe	kilkadziesiąt osobników
Kocanka piaskowa <i>Helichrysum arenarium</i>	okolice parkingu przy cmentarzu Lubin-Obora	cz. 783, obręb 9 (2)	murawa napiaskowa	kilkanaście osobników
Kocanka piaskowa <i>Helichrysum arenarium</i>	na E od cmentarza Lubin-Obora	788, obręb 9 (2)	murawa napiaskowa	kilkaset osobników
Kocanka piaskowa <i>Helichrysum arenarium</i>	na prawym brzegu Zimnicy, na wysokości ZG „Lubin-Szyby Wschodnie”	785/2, obręb 9 (2)	murawa napiaskowa na skraju młodej sośniny	kilkanaście osobników
Kocanka piaskowa <i>Helichrysum arenarium</i>	za zabudowaniami dawnego Państwowego Gospodarstwa Ogrodniczego Księgnice	354/3 i 361/18, A.M. 17, obręb 2 (2)	odłogi i sąsiadujące fragmenty muraw napiaskowych	kilkaset osobników
Kopytnik pospolity <i>Asarum europaeum</i>	las na W od ZG „Lubin-Szyby Główne”	844/213, obręb 9 (2)	wilgotny las liściasty	masowo
Kruszyna pospolita <i>Frangula alnus</i>	dolina Zimnicy, okolice oczyszczalni ścieków	332/3, obręb 6	zdegradowany łęg, zbliżony do <i>Circeo-Alnetum</i>	kilka osobników
Kruszyna pospolita <i>Frangula alnus</i>	las sosnowo-dębowy (nasadzenia) przy ul. Legnickiej	308/2, obręb 10	nasadzenie sosny	kilkanaście osobników
Kruszyna pospolita <i>Frangula alnus</i>	nad rzeką Zimnicą	831/1, obręb 9 (2) 835/231, obręb 9 (2)	zdegradowany łęg <i>Circeo-Alnetum</i>	kilka osobników
Kruszyna pospolita <i>Frangula alnus</i>	las sosnowo-dębowy (nasadzenia) po E stronie linii kolejowej Lubin-Legnica	745/1, obręb 8 (2)	nasadzenie sosny	kilkanaście osobników

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Lubina

Kruszyna pospolita <i>Frangula alnus</i>	las sosnowy (nasadzenia) na SE od Krzeczyna Wielkiego	204/8, obręb 11	nasadzenie sosny na wilgotnym, żyznym siedlisku	kilkanaście osobników
Kruszyna pospolita <i>Frangula alnus</i>	nad rzeką Zimnicą	844/213, obręb 9 (2)	zabagnienia z olszą na SW od ZG „Lubin Główny”	licznie na obrzeżach wilgotnych miejsc
Kruszyna pospolita <i>Frangula alnus</i>	las na S od ZG „Lubin-Szyby Główny”	811, obręb 9 (2) 812, obręb 9 (2)	zdegenerowany oles	kilkadziesiąt osobników
Pierwiosnka lekarska <i>Primula veris</i>	kompleks łąk i pastwisk na W od Starego Lubina	19, obręb 3 20, obręb 3 22, obręb 3	łąka wilgotna (All. <i>Calthion</i>)	kilka osobników
Pierwiosnka lekarska <i>Primula veris</i>	obniżenie przy szosie do Zgorzelca (strona W)	903, obręb 7	łąka świeża	kilkanaście osobników
Pierwiosnka lekarska <i>Primula veris</i>	łąka ok. 700 m. na W od Starego Lubina u podnóża nasypu nieczynnej linii kolej.	dz. 804 i 805, obręb 3	łąka świeża	kilkanaście osobników
Pierwiosnka lekarska <i>Primula veris</i>	Zadrzewienia przydrożne ok. 1500 m. na SW od Krzeczyna Wielkiego	A.M. 1 cz. 1, obręb 11	obrzeża widnych zadrzewień i zakrzaczeń	kilkanaście osobników
Pierwiosnka lekarska <i>Primula veris</i>	las ok. 800-1000 m. na SE od Krzeczyna Wielkiego	397/8, obręb 11	obrzeża łągu <i>Circeo-Alnetum</i>	kilkaset osobników
Pierwiosnka lekarska <i>Primula veris</i>	Obniżenie przy szosie do Zgorzelca (strona E)	49, 53/2, 54, 56-59, 74-77, 262-264, obręb 7	łąka świeża	ponad 100 osobników
Pierwiosnka wyniosła <i>Primula elatior</i>	dolina Zimnicy, okolice Miejskiej Oczyszczalni Ścieków	332/3, obręb 6	zdegradowany łąg, zbliżony do <i>Circeo-Alnetum</i>	kilkadziesiąt osobników
Pierwiosnka wyniosła <i>Primula elatior</i>	ul. Przemysłowa	145, 146/2 i 151, obręb 7	łąka świeża z elementami łąk wilgotnych	kilkanaście osobników
Pierwiosnka wyniosła <i>Primula elatior</i>	nad potokiem Baczyna	231, 232 i 233, obręb 10	zdegradowany łąg <i>Circeo-Alnetum</i>	kilkanaście osobników
Pierwiosnka wyniosła <i>Primula elatior</i>	zadrzewienia na S od Zalewu Małomickiego	110, obręb 2 (1)	wilgotny las olszowy (łąg zdegradowany) w dolinie Potoku Małomickiego	kilkanaście osobników
Pierwiosnka wyniosła <i>Primula elatior</i>	nad potokiem Baczyna, ok. 200m. od kościoła	268, obręb 10	wilgotna łąka All. <i>Calthion</i>	kilkanaście osobników
Pierwiosnka wyniosła <i>Primula elatior</i>	nad Zimnicą na NE od cmentarza w miejscowości Obora	835/231, obręb 9 (2)	zdegradowany łąg <i>Circeo-Alnetum</i>	kilkanaście osobników
Pierwiosnka wyniosła <i>Primula elatior</i>	w zadrzewieniu olchowym na prawym brzegu Zimnicy na wysokości ZG „Lubin-Szyby Wschodnie”	138, obręb 9 (1)	zdegradowany łąg <i>Circeo-Alnetum</i>	w rozproszeniu kilkadziesiąt osobników
Pierwiosnka wyniosła <i>Primula elatior</i>	na skraju zadrzewienia śródpolnego, ok. 1500 m na W od MPEC „TERMAL”	221/2, obręb 10	zarośla łągowe	kilkanaście osobników
Pierwiosnka wyniosła <i>Primula elatior</i>	las ok. 800-1000 m. na SE od Krzeczyna Wielkiego	397/8, obręb 11	łąg <i>Circeo-Alnetum</i>	kilkadziesiąt osobników
Porzeczka czarna <i>Ribes nigrum</i>	dolina Zimnicy, okolice Miejskiej Oczyszczalni Ścieków	330, obręb 6	zdegradowany łąg, zbliżony do <i>Circeo-Alnetum</i>	kilka osobników
Porzeczka czarna <i>Ribes nigrum</i>	zadrzewienia na S od Zalewu Małomickiego	110, obręb 2 (1)	wilgotny las olszowy (łąg zdegradowany) w dolinie Potoku Małomickiego	3 osobniki
Porzeczka czarna <i>Ribes nigrum</i>	nad Zimnicą na NE od cmentarza w miejscowości Obora	835/231, obręb 9 (2)	zdegradowany łąg <i>Circeo-Alnetum</i>	jeden osobnik
Porzeczka czarna <i>Ribes nigrum</i>	las ok. 800-1000 m. na SE od Krzeczyna Wielkiego	397/8, obręb 11	łąg <i>Circeo-Alnetum</i>	kilkanaście osobników
Porzeczka czarna <i>Ribes nigrum</i>	nad Zimnicą w lesie na SW od ZG Lubin „Szyby Główny”	844/213, obręb 9 (2)	zabagnienia z olszą na SW od ZG „Lubin-Szyby Główny”	kilkanaście osobników

• Zwierzęta chronione

Podlegają ochronie zgodnie z „Ustawą o ochronie przyrody”, ustawą „Prawo ochrony środowiska” oraz Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 12 października 2011r., w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz. U. Nr 237 poz. 1419).

Na rysunku „Uwarunkowania przestrzenne miasta Lubina” oznaczono stanowiska następujących zwierząt chronionych i rzadko występujących:

Tab. Udokumentowane stanowiska chronionych gatunków fauny na terenie objętym opracowaniem

L.P.	NAZWA GATUNKU	LICZBA STANOWISK
BEZKRĘGOWCE		
1.	Tygrzyk paskowany (Argiope bruennichi)	5
2.	Mieniak strużnik (Apatura ilia) - częściowa	1
3.	Trzmiele (Bombus): ziemny, gajowy, kamiennik, rudonogi	4
RYBY		
1.	Śliz (Barbatula barbatula)- częściowa	1
SSAKI		
1.	Nietoperze – 9 gatunków	b.d.
2.	Jeż europejski (Erinaceus europeus)	
3.	Kret (Talpa europea)	
4.	Ryjówka aksamitna (Sorex araneus)	
5.	Ryjówka malutka (Sorex minutus)	
6.	Łasica łąska (Mustela nivalis)	
GADY		
1.	Jaszczurka zwinka (Lacerta agilis)	2
2.	Jaszczurka żyworodna (Lacerta vivipara)	
3.	Padalec zwyczajny (Anguis fragilis)	
4.	Zaskroniec zwyczajny (Natrix natrix)	
PTAKI		
1.	92 gatunki	-
PŁAZY		
1.	Ropucha szara (Bufo bufo)	5
2.	Żaba trawna (Rana temporaria)	
3.	Żaba moczarowa (Rana arvalis)	
4.	Żaba wodna (Rana esculenta)	
5.	Traszką zwyczajną (Triturus vulgaris)	

Wśród ptaków występują: perkoz *Tachybaptus ruficollis*, perkoz dwuczuby *Podiceps cristatus*, perkoz rdzawoszy *Podiceps grisegena*, bocian biały *Ciconia ciconia*, łabędź niemy *Cygnus olor*, płaskonos *Anas clypeata*, trzmiełojad *Pernis apivorus*, jastrząb *Accipiter gentilis*, myszołów *Buteo buteo*, kobuz *Falco subbuteo*, pustułka *Falco tinnunculus*, sokół wędrowny *Falco peregrinus*, przepiórka *Coturnix coturnix*, wodnik *Rallus aquaticus*, derkacz *Crex crex*, kokoszka wodna *Gallinula chloropus*, czajka *Vanellus vanellus*, sierpówka *Streptopelia decaocto*, turkawka *Streptopelia turtur*, kukułka *Cuculus canorus*, płomykówka *Tyto alba*, puszczyk *Strix aluco*, sowa uszata *Asio otus*, dzięcioł czarny *Dryocopus martius*, dzięcioł duży *Dendrocopus major*, dzierlatka *Galerida cristata*, lerka *Lullula arborea*, skowronek *Alauda arvensis*, dymówka *Hirundo rustica*, oknówka *Delichon urbica*, świergotek polny *Anthus campestris*, świergotek drzewny *Anthus trivialis*, świergotek łąkowy *Anthus pratensis*, pliszka żółta *Motacilla flava*, pliszka siwa *Motacilla alba*, strzyżyk *Troglodytes troglodytes*, pokrzywnica *Prunella modularis*, rudzik *Erithacus rubecula*, kopciuszek *Phoenicurus ochruros*, słowik rdzawy *Luscinia megarhynchos*, pleszka *Phoenicurus phoenicurus*, pokląskwa *Saxicola rubetra*, kłaskawka *Saxicola torquata*, białorzytka *Oenanthe oenanthe*, kos *Turdus merula*, kwiczoł *Turdus pilaris*, drozd śpiewak *Turdus philomelos*, świerszczak *Locustella neavia*, strumieniówka *Locustella fluviatilis*, łożówka *Acrocephalus palustris*, trzcinniczek *Acrocephalus scirpaceus*, trzciniak *Acrocephalus arundinaceus*, zaganiacz *Hippolais icterina*, piegża *Sylvia curruca*, cierniówka *Sylvia communis*, kapturka *Sylvia atricapilla*, gajówka *Sylvia borin*, świstunka *Phylloscopus sibilatrix*, pierwsonek *Phylloscopus collybita*, piecuszek *Phylloscopus trochilus*, mysikrólik *Regulus regulus*, muchołówka szara *Muscicapa striata*, muchołówka żałobna *Ficedula hypoleuca*, raniuszek *Aegithalos caudatus*, czarnogłówka *Parus montanus*, sosnowka *Parus ater*, modraszka *Parus caeruleus*, bogatka *Parus major*, kowalik *Sitta europea*, pełzacz leśny *Certhia familiaris*, remiz *Remiz pendulinus*, wilga *Oriolus oriolus*, gąsiorek *Lanius collurio*, srokosz *Lanius excubitor*, sójka *Garrulus glandarius*, sroka *Pica pica*, kawka *Corvus monedula*, gawron *Corvus frugilegus*, wrona *Corvus corone*, kruk *Corvus corax*, szpak *Sturnus vulgaris*, wróbel *Passer domesticus*, mazurek *Passer montanus*, zięba *Fringilla coelebs*, kulczyk *Serinus serinus*, dzwonek *Carduelis chloris*, szczygieł *Carduelis carduelis*, makolągwa *Carduelis cannabina*, grubodziób

Coccothraustes coccothraustes, trznadel *Emberiza citrinella*, potrzos *Emberiza schoeniculus*, potrzuszcz *Miliaria calandra*.

- **Złoża kopalin – udokumentowane obszary**

Zasady ochrony złóż kopalin określają zapisy „Prawo ochrony środowiska” oraz Ustawy „Prawo geologiczne i górnicze”, mówiące m.in. o racjonalnym gospodarowaniu ich zasobami oraz kompleksowym wykorzystaniu kopalin, w tym również kopalin towarzyszących. Granice występujących na terenie opracowania udokumentowanych złóż kopalin, obszarów górniczych oraz stanu odkształceń i deformacji terenów oznaczono na rysunku „Uwarunkowania przestrzenne miasta Lubina”.

- **Wody powierzchniowe**

Zgodnie z ustawą „Prawo ochrony środowiska” wody powierzchniowe podlegają ochronie, polegającej na zapewnieniu im jak najlepszej jakości, w tym utrzymywaniu ilości wody na poziomie zapewniającym ochronę równowagi biologicznej. Na rysunku „Uwarunkowania przestrzenne miasta Lubina” oznaczono główne ciek i większe zbiorniki wodne występujące na terenie opracowania.

- **Wody podziemne**

Wody podziemne i obszary ich zasilania podlegają szczególnej ochronie zgodnie z ustawą „Prawo ochrony środowiska”, polegającej szczególnie na zmniejszaniu ryzyka zanieczyszczenia tych wód poprzez ograniczenie oddziaływania na obszary ich zasilania oraz utrzymywanie równowagi zasobów tych wód.

Obszar objęty opracowaniem jest położony częściowo w obrębie głównego zbiornika wód podziemnych GZWP nr 316. Jest to zbiornik trzeciorzędowy o bardzo dużych walorach – tylko w rejonie samego miasta są one mniejsze. GZWP nr 316 leży w strefie wysokiej ochrony zbiorników wód podziemnych (OWO)

- **Źródła i ujęcia wód**

Podlegają ochronie zgodnie z ustawą „Prawo wodne”, polegającej na konieczności ustanawiania wokół nich stref ochronnych. Na rysunku „Uwarunkowania przestrzenne miasta Lubina” oznaczono otwory wiertnicze stanowiące ujęcia wód.

Strefy ochrony pośredniej ujęć wody podziemnej ustanowione są decyzjami:

- Ujęcie miejskie (ZUW I działka nr 107) - na podstawie Aneksu nr 1 do "Dokumentacji hydrogeologicznej zasobów wód podziemnych z utworów czwartorzędowych dla przeprowadzenia rewizji zatwierdzonych zasobów eksploatacyjnych miejskiego ujęcia wody nr I i II" zatwierdzona została wspólna dla Ujęcia miejskiego strefa ochrony sanitarnej bezpośredniej obejmująca wszystkie eksploatowane studnie głębinowe, która została ustanowiona w granicach istniejącego ogrodzenia dla studni i Zakładu Uzdatniania Wody przy ul. Wierzbowej w Lubinie.
- Ujęcie Koźlice I i II - rozporządzenie nr 3/2010 z dnia 1 czerwca 2010r. w sprawie ustanowienia strefy ochronnej ujęcia wód podziemnych z utworów czwartorzędowych Kotlice I i II na terenie Gminy Lubin i Rudna. Zasięg strefy przedstawia załącznik nr 8 do rozporządzenia.
- Ujęcie Lotnisko - decyzją OS.III.6210-51/1/97 z dnia 2.11.1997r. wydaną przez Urząd Wojewódzki w Legnicy zatwierdzona została strefa ochrony pośredniej ujęcia Lotnisko.
- Ujęcie Osiek II - decyzją OS.111.6210-109/1/98 z dnia 5.10.1998r. ustanowiona została przez Urząd Wojewódzki w Legnicy strefa ochrony pośredniej ujęcia Osiek II.
- Ujęcie Szpital - decyzją OS.111.6210-102/1/98 z dnia 5.10.1998r. ustanowiona została przez Urząd Wojewódzki w Legnicy strefa ochrony pośredniej ujęcia szpital.

W związku z wejściem w życie nowych przepisów Prawa wodnego wprowadzonych ustawą z dnia 5 stycznia 2011 r. o zmianie ustawy Prawo wodne (Dz. U. z 2011 r. nr 32 poz. 159) strefy ochronne ustanowione przed dniem 1.01.2002r., dotyczy to w szczególności ujęcia Lotnisko i Osiek, muszą być w roku bieżącym ustanowione na nowo gdyż dotychczasowe decyzje tracą ważność z dniem 31.12.2012r. Szczegółowe zasady ochrony źródeł i ujęć wody określają przepisy ustawy.

- **Inne obszary i obiekty chronione**

Ponadto na terenie opracowania ochronie podlegają: walory krajobrazowe oraz drzewa i krzewy zgodnie z ustawą „Prawo ochrony środowiska” a także cmentarze i zieleń cmentarna zgodnie z ustawą „o cmentarzach i chowaniu zmarłych”. Na rysunku „Uwarunkowania przestrzenne miasta Lubina” oznaczono wszystkie występujące na terenie opracowania cmentarze.

2. STAN I FUNKCJONOWANIE ŚRODOWISKA KULTUROWEGO

2.1. ZARYS ROZWOJU PRZESTRZENNEGO MIASTA LUBINA

Najstarsze, znane w chwili obecnej ślady pobytu człowieka na terenie dzisiejszego miasta Lubin pochodzą z młodszej epoki kamienia – neolitu (4500 lat p.n.e. – 1800 lat p.n.e.) i są poświadczone znaleziskami luźnymi, w postaci pojedynczych narzędzi kamiennych. W świetle dotychczasowych badań, pierwsze widoczne nasilenie zagospodarowywania omawianego terenu przypada w epoce brązu (1800 lat p.n.e. – 700 lat p.n.e.). Osadnictwo to reprezentowane jest głównie poprzez ludność z kręgu tzw. kultury łużyckiej i poświadczone obecnością osad i cmentarzysk tej ludności. W świetle rozpoznania archeologicznego w młodszej epoce żelaza – okresie halsztackim (700 lat p.n.e. – 400 lat p.n.e.) widoczny jest regres osadniczy na tym terenie. Stopniowe ożywienie osadnictwa następuje w okresie lateńskim (400 lat p.n.e. – przełom er) podczas trwania tzw. kultury przeworskiej i nasila się w czasie trwania tej kultury w okresie wpływów rzymskich (przełom er - do około roku 375 n.e.). W chwili obecnej nie są znane z terenu miasta Lubina stanowiska archeologiczne z okresu wędrowek ludów. Z okresu średniowiecza osadnictwo poświadczone jest dużą ilością osad oraz dwoma grodziskami.

Pierwsze wzmianki historyczne o osadzie, która dała początek późniejszemu miastu Lubin pochodzą z Kroniki Geografa Bawarskiego (ok. 936 r. n.e.). Lubin powstał z zespołu osadniczego, na który składały się: osada targowa, gród obronny, podgrodzie. Około 1176 r. książę Bolesław Wysoki nadał osadzie prawa targowe. Lubin jako ośrodek miejski, zapewne na prawie polskim mógł funkcjonować już w I poł. XIII w. Data lokacji na prawie magdeburskim, jak i jej sprawca nie są znani w świetle zachowanych źródeł. Lubin średniowieczny, wkrótce po lokacji, zajmował teren zbliżony do czworoboku o wymiarach ok. 250 x 300m, zaś w ciągu XIV w. jego obszar powiększył się.

Od 1267 r. Lubin należał do klasztoru trzebnickiego, w 1273 r. włączony został do księstwa ścinawskiego, zaś od 1339 r. stał się częścią składową księstwa legnickiego. W 1335 r. Lubin posiadał: młyn o 6 kołach, czynny od początku XIV w., dobrze prosperujący cech sukienników, 25 ław piekarskich, 2 rzeźnickich i obuwniczych, za obwarowaniami staw rybny. Szkoła istniejąca od początku wieku, wzmiankowana w 1358 r., mieściła się w wieży kościoła parafialnego.

W latach 1343 – 1358 Lubin stał się stolicą udzielnego księstwa Ludwika I Brzeskiego. Za jego panowania Lubin został otoczony murami obronnymi; z jego fundacji powstała kaplica zamkowa i rozbudowano zamek. Pomyślny rozwój miasta zostaje przerwany w czasie trwania wojen husyckich – miasto nawiedzają pożary: w 1428 i 1431 roku. Korzystny dla miasta był XVI w. W 1515 r. odbudowano ratusz, unowocześniono handel, a rada miejska nabywała coraz bardziej odległe od samego miasta folwarki. Cech sukienników liczył 400 członków. W 1510 r. dawne Bractwo Maryjne przekształciło się w stowarzyszenie o nazwie *cives litterati*, do którego należeli piśmienni i wykształceni. W 1590 r. powstał cech bednarzy, garncarzy, kołodziejów, stolarzy i szklarzy, a w 1594 r. cech rymarzy, siodlarzy, igielników, rękawiczników, grzebieniarzy i powroźników. Istniejące z dawna Bractwo Kurkowe patronowało doskonaleniu umiejętności strzeleckich. Dzięki dużej produkcji dobrej jakości sukna, Lubin zaliczał się do miast zasobnych.

Krótki okres ożywienia w XVI wieku przerwała wojna trzydziestoletnia (1618 – 1648). W 1626 r. wielki pożar unicestwił niemal całą zabudowę. W wyniku częstych przemarszów wojsk brandenburskich, cesarskich (austriackich), saskich i szwedzkich miasto niszczało, a często zdobywany zamek uległ ruinie. Powolna lecz systematyczna odbudowa miasta ponownie przerwana została wojnami śląskimi (1741-1763). W 1757 r. miał miejsce kolejny pożar miasta. Po zakończeniu działań wojennych, administracja pruska wprowadziła zakaz budowy domów z materiałów palnych, a miasto uzyskało pewną pomoc w odbudowie. W okresie wojen napoleońskich nastąpiło ogólne zubożenie mieszkańców miasta. Ożywienie gospodarcze nastąpiło dopiero w 2 poł. XIX wieku. Najważniejszą inwestycją w latach 1821-1828 była modernizacja szosy Berlin - Wrocław i budowa nowej do Rawicza w 1852 r. Gazownia powstała w 1867 r. Ważnym bodźcem stało się uruchomienie połączenia kolejowego z Legnicą w 1869 r., a w 1871 r. z Głogowem. Cukrownia powstała w 1881 r., a fabryka mechanizmów pianinowych w 1896 r. W XIX w. powstawały również: przędzalnia wełny, tkalnia bawełny i zakład mechaniczny z odlewnią staliwa.

Przestrzennie miasto rozwijało się powoli, bez modernizacji ulic i wytyczania głównych arterii. Około 1860 r. zaprojektowano ul. Odrodzenia (dawniej Dworcowa) i nieznacznie wyprostowano oś ul. I Maja (dawniej Chojnowska). Obie ulice były zabudowane eklektycznymi kamieniczkami i domami

czynszowymi. Przedmieście ścinawskie dzieliło się na dwie części, w zachodniej mieściło się getto żydowskie, wschodnia stanowiła mieszaninę małych dworów, domów i tandetnych ruder, mieszkali tu robotnicy, tkacze oraz biedota miejska. W 1890 r. na tym terenie powstała nowa rzeźnia miejska. W 1883 r. powstały koszary kawalerii, rozbudowywane do 1938 r. W 1876 r. zmodernizowano wodociągi, w 1904 r. uruchomiono mleczarnię i wieżę wodną. Ważną inwestycją była budowa zakładu dla nerwowo-chorych, oddanego do użytku w latach 1903-1905. Przed wybuchem I wojny światowej, w 1914 r. Lubin uzyskał połączenie kolejowe z Chocianowem.

Lubin lat międzywojennych nie zmienił swego charakteru. Czynne były: rzeźnia, płatkarnia ziemniaków pastewnych, cukrownia, przetwórnia warzywno-owocowa z kiszarnią kapusty i ogórków konserwowych, wytwórnia soków oraz przetworów owocowych, 3 tartaki, wytwórnia obuwia wojskowego; ponadto 2 szpitale, 2 szkoły podstawowe, szkoła rolnicza przy ul. I Maja 15, szkoła zawodowa przy ul. Kopernika 16, liceum, 2 biblioteki parafialne i 1 miejska, 2 kina i mały teatr. Po 1933 r. miejscowy pułk kawalerii przekształcono w pancerno-motorowy, powstała nowa strzelnica na Przylesiu, zapoczątkowano modernizację lotniska. Podczas II wojny światowej w kształcie miasta nie zaszły żadne zmiany. W wyniku walk na przełomie stycznia i lutego 1945 r. zniszczeniu uległo 40% budynków, a drugie tyle zostało uszkodzonych.

2.2. TERENY I OBIEKTY CHRONIONE NA PODSTAWIE PRZEPISÓW SZCZEGÓLNYCH

• **Obiekty, zespoły i założenia ujęte w rejestrze zabytków;**

Obiekty, zespoły i założenia urbanistyczne wpisane do rejestru zabytków objęte są rygorami ochrony konserwatorskiej wynikającymi z Ustawy z dnia 23 lipca 2003r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. Nr 162, poz. 1568 z 2003r.). Rygory te obowiązują niezależnie od położenia obiektu w poszczególnych strefach ochrony konserwatorskiej lub poza strefami. Według art. 36, ust.1 cytowanej ustawy, pozwolenia wojewódzkiego konserwatora zabytków wymaga:

- prowadzenie prac konserwatorskich, restauratorskich lub robót budowlanych przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków,
- wykonywanie robót budowlanych w otoczeniu zabytku,
- prowadzenie badań konserwatorskich zabytku wpisanego do rejestru,
- prowadzenie badań architektonicznych zabytku wpisanego do rejestru,
- prowadzenie badań archeologicznych,
- przemieszczanie zabytku nieruchomego wpisanego do rejestru,
- trwałe przeniesienie zabytku ruchomego wpisanego do rejestru, z naruszeniem ustalonego tradycją wystroju wnętrza, w którym zabytek ten się znajduje,
- dokonywanie podziału zabytku nieruchomego wpisanego do rejestru,
- zmiana przeznaczenia zabytku wpisanego do rejestru lub sposobu korzystania z tego zabytku,
- umieszczanie na zabytku wpisanym do rejestru urządzeń technicznych, tablic, reklam oraz napisów,
- podejmowanie innych działań, które mogłyby prowadzić do naruszenia substancji lub zmiany wyglądu zabytku wpisanego do rejestru,
- poszukiwanie ukrytych lub porzuconych zabytków ruchomych, w tym zabytków archeologicznych, przy użyciu wszelkiego rodzaju urządzeń elektronicznych i technicznych oraz sprzętu do nurkowania.

Pozwolenie na wyżej wymienione działania wydaje Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków we Wrocławiu Delegatura w Legnicy na wniosek osoby fizycznej lub jednostki organizacyjnej posiadającej tytuł prawny do korzystania z zabytku wpisanego do rejestru zabytków bądź nieruchomości (w przypadku prowadzenia badań archeologicznych), wynikający z prawa własności, użytkowania wieczystego, trwałego zarządu albo ograniczonego prawa rzeczowego lub stosunku zobowiązaniowego. Szczegółowy tryb i sposób wydawania pozwoleń na prowadzenie prac przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków, o których mowa powyżej oraz kwalifikacjach osób uprawnionych do prowadzenia tych prac, określa rozporządzenie Ministra Kultury z dnia 27 lipca 2011r. w sprawie prowadzenia prac konserwatorskich, prac restauratorskich, robót budowlanych, badań konserwatorskich, badań architektonicznych i innych działań przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków oraz badań archeologicznych (Dz. U. Nr 165, poz. 987).

W granicach administracyjnych miasta Lubina usytuowanych jest szereg zabytków nieruchomych, z czego 16 wpisanych jest do rejestru zabytków województwa dolnośląskiego, a 202 figuruje w wojewódzkiej ewidencji zabytków (w tym 147 to obiekty architektoniczne, zaś 61 to stanowiska archeologiczne). Na terenie miasta usytuowane jest jedno stanowisko archeologiczne o zachowanej formie krajobrazowej – grodzisko wczesnośredniowieczne (stanowisko archeologiczne nr 4/7/73-20

AZP). Pomimo usytuowania na nim w XVII wieku kościoła p.w. Narodzenia NMP zachowało ono czytelną do dziś formę nasypu. Grodzisko to nie jest niestety, wpisane do rejestru zabytków województwa dolnośląskiego.

Najcenniejsze obiekty figurują we wspomnianym powyżej rejestrze zabytków. Przedmiotem wpisu mogą być wszelkie obiekty nieruchome („dzieła budownictwa, urbanistyki i architektury, niezależnie od ich stanu zachowania, jak historyczne założenia urbanistyczne miast i osiedli, parki i ogrody dekoracyjne, cmentarze, budowle i ich wnętrza wraz z otoczeniem oraz zespoły budowlane o wartości architektonicznej, a także budowle mające znaczenie dla historii budownictwa”).

Wykaz zabytków w mieście Lubin, stan na czerwiec 2011 r.:

1. XV-wieczny kościół parafialny p.w. Matki Boskiej Częstochowskiej oraz dzwonnica przy ul. B. Chrobrego 7, wpisany do rejestru zabytków pod numerem A/2208/1018 prawomocną decyzją z dnia 13.01.1963 r.; właściciel: parafia rzymsko-katolicka w Lubinie
2. XVII-wieczny kościół ryglowy (parafialny p.w. Narodzenia NMP d. cmentarny) przy ul. Stary Lubin, wpisany do rejestru zabytków pod numerem A/2209/615 prawomocną decyzją z dnia 01.09.1959 r.; właściciel: parafia rzymsko-katolicka w Lubinie
3. XIV-XVII- wieczny kościół fil. p.w. św. Marii Dominiki Mazzarello, Lubin - Krzeczyn Wielki, wpisany do rejestru zabytków pod numerem A/2210/856 prawomocną decyzją z dnia 23.03.1956 r. właściciel: parafia rzymsko-katolicka w Chrótniku
4. XIV-wieczny cmentarz przy kościelny w Lubinie – Krzeczynie Wielkim, wpisany do rejestru zabytków pod numerem A/2211/852/L prawomocną decyzją z dnia 16.02.1990 r.; właściciel: parafia rzymsko-katolicka w Chrótniku
5. gotycko-renesansowe ruiny zamku przy ul. Piastowskiej, wpisane do rejestru zabytków pod numerem A/3030/1113 prawomocną decyzją z dnia 04.07.1964 r.; właściciel: gmina miejska Lubin
6. XIX-wieczny budynek (obecnie Ośrodek Kultury) przy ul. Piastowskiej 15, działka nr 66, wpisany do rejestru zabytków pod numerem A/3031/833/L prawomocną decyzją z dnia 11.09.1989 r.; właściciel: gmina miejska Lubin
7. XIV-wieczna kaplica zamkowa przy ul. Piastowskiej, wpisana do rejestru zabytków pod numerem A/3207/616 prawomocną decyzją z dnia 01.09.1959 r.; właściciel: gmina miejska Lubin
8. budynek Ratusza z 1768r. przy Rynek 23, wpisany do rejestru zabytków pod numerem A/3035/608/L prawomocną decyzją z dnia 14.04.1981 r.; właściciel: gmina miejska Lubin
9. XIV-wieczne mury miejskie, wpisane do rejestru zabytków pod numerem A/2677/1114 prawomocną decyzją z dnia 04.07.1964 r.; właściciel: gmina miejska Lubin
10. XIV-wieczna wieża obronna przy ul. Tysiąclecia, wpisana do rejestru zabytków pod numerem A/3029/352 prawomocną decyzją z dnia 22.11.1956 r.; właściciel: gmina miejska Lubin
11. XVIII-wieczny pałacyk przy ul. Rynek 11, wpisany do rejestru zabytków pod numerem A/3032/426 prawomocną decyzją z dnia 17.02.1960 r.; właściciel prywatny
12. XVIII/XIX-wieczna kamienica przy ul. Odrodzenia 3A, wpisana do rejestru zabytków pod numerem A/3034/594 prawomocną decyzją z dnia 28.08.1959 r.; właściciel: prywatny
13. Historyczny zespół budowlany – dawne koszary 4 pułku dragonów w Lubinie (dawne koszary: budynek komendantury, stajnia I, stajnia II, budynek odwachu, dwa budynki adm.-gosp.) przy ul. Armii Krajowej, Składowa, Księcia Ludwika I, Kościuszki, wpisany do rejestru zabytków pod numerem A/977/1-6 z dnia 30.10.2006 r.; właściciel prywatny
14. Wieża ciśnień z lat 1905-1906 przy ul. Grabowa 31a, wpisana do rejestru zabytków pod numerem A/3033/966/L prawomocną decyzją z dnia 12.02.1992 r.; właściciel: prywatny.
15. Historyczny układ urbanistyczny Lubina, wpisany do rejestru zabytków pod numerem A/2676/379 prawomocną decyzją z dnia 25.11.1956 r. (obszar zabytkowy, obszar objęty strefą 'OW' ochrony konserwatorskiej w obowiązujących mpzp).

Wykaz obszarów wyznaczonych zgodnie z art.7 ustawy z dnia 18 marca 2010 o zmianie ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami oraz o zmianie niektórych innych ustaw (Dz. U. NR 75, poz. 474):

1. nowożytny historyczny układ urbanistyczny, kształtowany do 1945 r. (obszar zabytkowy, wykaz stanowisk archeologicznych 52, obszar objęty strefą 'OW' ochrony konserwatorskiej w obowiązujących mpzp)
  2. historyczny układ ruralistyczny wsi Stary Lubin (obszar zabytkowy, obszar objęty strefą 'OW' ochrony konserwatorskiej w obowiązujących mpzp)
- **Zespoły i obiekty ujęte w ewidencji zabytków;**

Ewidencją zostają objęte zespoły i obiekty o istotnych, lokalnych walorach historycznych, kulturowych i krajobrazowych.

Zgodnie z art. 21 i art. 22 ust. 4 Ustawy z dnia 23 lipca 2003r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. Nr 162, poz. 1568 z 2003r.) ewidencja zabytków jest podstawą do sporządzania programów opieki nad zabytkami przez m.in. gminę, zaś prezydent miasta prowadzi gminną ewidencję zabytków w formie zbioru kart adresowych zabytków nieruchomych z terenu gminy, objętych wojewódzką ewidencją zabytków.

- **Cmentarze i zieleń cmentarna;**

Podlegają ochronie zgodnie z art.2. „Ustawy o cmentarzach i chowaniu zmarłych”, polegającej na utrzymywaniu ich jako terenów zielonych o założeniu komponowanym, i ochronie zieleni cmentarnej przed jej zniszczeniem. Szczegółowe zasady ochrony określają przepisy ustawy. Na rysunku „Uwarunkowania przestrzenne miasta Lubina” oznaczono wszystkie cmentarze występujące na terenie gminy.

- **Stanowiska archeologiczne;**

Na obszarze stanowisk archeologicznych i ich bezpośrednim sąsiedztwie nieobjętych wyznaczonymi w planach miejscowych obowiązującymi strefami „W” i „OW” ochrony archeologicznej, wszelkie zamierzenia związane z pracami ziemnymi wymagają przeprowadzenie ratowniczych badań archeologicznych, zgodnie z obowiązującymi przepisami szczególnymi. Ponadto stanowiska te winny być uwzględniane i nanoszone w formie niezmienniczej w planach miejscowych zagospodarowania przestrzennego. Nie należy jednak wykluczać możliwości, że dane dotyczące zabytkowej zawartości stanowisk oraz ich zasięgu, ulegną zmianie po przeprowadzeniu badań weryfikacyjnych.

Na terenie miasta Lubina, w jego granicach administracyjnych występuje 61 stanowisk archeologicznych. 47 spośród nich ma określoną i potwierdzoną lokalizację w terenie, zaś 14 takiej lokalizacji nie posiada. Klasyfikacja stanowisk archeologicznych jest następująca:

Ze względu na formę krajobrazową:

- stanowiska przestrzenne, tj. posiadające własną formę krajobrazową (np. grodziska). Zaznaczyć należy, że stanowiska pierwotnie przestrzenne obecnie mogą być zniwelowane w wyniku rozmaitych czynników, np. stanowisko archeologiczne nr 36/62/73-20 AZP – grodzisko wczesnośredniowieczne, którego nie udało się zlokalizować.
- stanowiska płaskie, tzn. bez własnej formy krajobrazowej (np. pojedyncze ślady osadnictwa, osady, cmentarzyska). Granice stanowisk płaskich wyznacza się na podstawie rozrzutu znalezisk zabytków archeologicznych na powierzchni terenu. W związku z tym, przy zagłębianiu się w grunt podczas robót, granice te mogą ulec zmianie. Na mapie Studium, zasięgi wszystkich stanowisk archeologicznych oznaczone są jedynie w sposób schematyczny - orientacyjny.

Ze względu na czas odkrycia i istniejąca dokumentację:

- stanowiska archiwalne, tzn. znane z dokumentów i literatury sprzed 1945 roku, a zweryfikowane pozytywnie przez współczesnych archeologów w ramach Archeologicznego Zdjęcia Polski (AZP). Stanowiska takie na mapie Studium zaznaczono zasrafirowanym trójkątem;
- stanowiska odkryte po 1945r. podczas prac wykopaliskowych lub powierzchniowych w ramach AZP. Należy się liczyć z możliwością zwiększenia liczby stanowisk archeologicznych w wyniku nowych odkryć (np. w wyniku prowadzenia stałych nadzorów archeologicznych podczas realizacji inwestycji). Stanowiska takie na mapie Studium zaznaczono zasrafirowanym owalem.
- odrębną kategorią są stanowiska archiwalne o nieokreślonej lokalizacji przestrzennej. Nie zostały one z oczywistych względów naniesione na mapę Studium. Uwzględnione natomiast zostały w części tekstowej.

Wszystkie stanowiska archeologiczne występujące na obszarze Studium zostały oznaczone na rysunku w sposób orientacyjno-schematyczny i wymienione w załączniku.

2.3. ZAGROŻENIA WARTOŚCI ŚRODOWISKA KULTUROWEGO

Stan ochrony konserwatorskiej na obszarze Studium nie jest zadowalający. Dotyczy to głównie terenu Starego Miasta w obrębie murów obronnych (wzniesienie na zachód od rynku kilku pięciokondygnacyjnych punktowych budynków mieszkalnych). Uporządkowania przestrzennego wymaga m.in. teren zespołu urbanistycznego zabudowy sięgającej pocz. XX w. w granicach ulic: Kolejowej, 1 Maja, Niepodległości oraz cieku Baczyna i terenów sportowych od południa oraz teren zespołu koszarowo – mieszkalnego przy ul. Armii Krajowej, Składowej, Drzymały i Kilińskiego.

W obrębie centrum staromiejskiego należy wykluczyć możliwość lokalizacji kiosków i pawilonów handlowo – usługowych.

Część obiektów historycznych jest remontowana i rozbudowywana niezgodnie z zasadami konserwatorskimi, a zabudowa jest degradowana poprzez szopy, składziki i baraki. Innym problemem jest łączenie nowej zabudowy z istniejącą historyczną tkanką wiejską (problem zagęszczania zabudowy, niedostosowania nowych obiektów skalą do otoczenia, stosowania nieodpowiednich kątów nachylenia połaci dachowych i materiałów do ich pokrycia, złych proporcji powierzchni muru i otworów).

3. STAN I FUNKCJONOWANIE ROLNICZEJ PRZESTRZENI PRODUKCYJNEJ

3.1. UŻYTKOWANIE I WŁASNOŚĆ GRUNTÓW

W strukturze użytkowania terenu na obszarze miasta Lubina lasy zajmują obszar 410ha (w tym 11ha jest własnością gminy) i stanowi 10,5% powierzchni miasta. Tereny gospodarstw rolnych zajmują 1625ha.

Głównym właścicielem gruntów na terenie gminy miejskiej Lubin jest Skarb Państwa – posiadający 1561ha tj. 38,3 % gruntów. Z tego 686 ha (głównie użytki rolne) znajduje się w zasobie Agencji Własności Rolnej Skarbu Państwa, a 414 ha – w zarządzie Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe. Gmina miejska Lubin jest właścicielem 33,9% gruntów. Trzecią co do wielkości grupą właścicieli są osoby fizyczne, posiadające na terenie miasta 17,7% gruntów.

Szczegółowy stan własności gruntów w gminie miejskiej Lubin na dzień 01.01.2004 r. przedstawia poniższa tabela.

Tab. Własność gruntów

Grunty Skarbu Państwa	38,3 %
Grunty gminy miejskiej	33,9 %
Grunty osób fizycznych	17,7 %
Grunty spółdzielni	0,8 %
Grunty pozostałych właścicieli	9,3 %

3.2. WARUNKI NATURALNE ROZWOJU ROLNICTWA

Gmina miejska Lubin charakteryzuje się dość wysokim wskaźnikiem waloryzacji rolniczej przestrzeni produkcyjnej (wg IUNiG w Puławach). Wynosi on 80,3 pkt, przy średniej dla województwa dolnośląskiego 74,9 pkt. Wskaźnik ten charakteryzuje cztery najważniejsze dla produkcji rolniczej czynniki naturalne: jakość i przydatność rolnicza gleb, agroklimat, rzeźba terenu i warunki wodne.

Poniższa tabela zawiera porównanie wyceny tych czynników dla gminy miejskiej Lubin ze średnimi dla powiatu lubińskiego i województwa dolnośląskiego.

Tab. Punktowa wycena naturalnych czynników produkcji rolniczej

POSZCZEGÓLNE SKŁADNIKI	GINA MIEJSKA LUBIN	POWIAT LUBIŃSKI	WOJEWÓDZTWO DOLNOŚLĄSKIE
Jakość i przydatność rolnicza gleb	58,9	53,6	56,9
Agroklimat	13,4	13,4	10,4
Rzeźba terenu	4,5	4,1	3,8
Warunki wodne	3,5	3,6	3,8
Ogólny wskaźnik waloryzacji rolniczej przestrzeni produkcyjnej	80,3	74,8	74,9

Wg IUNiG Puławy – 1994 r.

Jak widać, największy wpływ na wartość wskaźnika mają jakość i przydatność rolnicza gleb występujących w gminie.

Procentowy udział gleb gruntów ornych i użytków zielonych w gminie miejskiej Lubin przedstawia się następująco:

Tab. Udział gruntów w klasach bonitacyjnych

Użytki rolne	Użytki zielone
--------------	----------------

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Lubina

Klasa bonitacyjna	%	Klasa bonitacyjna	%
I	0,0	I	0,0
II	0,0	II	0,0
IIIa	15,2	III	31,5
IIIb	24,9	IV	44,4
IVa	24,9	V	17,2
IVb	14,9	VI	6,5
V	14,2	VIz	0,4
VI	4,5		
VIz	1,4		

Wg Instytutu Upraw Nawożenia i Gleboznawstwa w Puławach - 1994

Największy udział w powierzchni gruntów ornych miasta mają gleby klas IIIb, IVa i IIIa, a użytków zielonych - klas III i IV.

Wśród kompleksów przydatności rolniczej gleb przeważają tu kompleksy przydatności rolniczej gleb ornych pszenno dobry (ok. 41,6 %), żytni dobry (27,6%) oraz żytni bardzo dobry (19,4%).

Przeważają znacznie użytki zielone średnie, stanowiąc ponad 70 %.

Badania Okręgowej Stacji Chemiczno - Rolniczej we Wrocławiu opublikowane w 1999 roku wykazały, że w gminie miejskiej Lubin 9 % gleb użytkowanych rolniczo wykazuje odczyn bardzo kwaśny (pH poniżej 4,5), a 27 % - kwaśny (pH 4,6 – 5,5). Wymagają więc one większych nakładów na wapnowanie.

Do roślin uprawnych mało wrażliwych na zakwaszenie gleby należą żyto, len, seradela, trawy i łubin, natomiast do średnio wrażliwych – owies, ziemniaki i mieszanki zbożowe.

Jeżeli chodzi o zanieczyszczenie gleb użytkowanych rolniczo metalami ciężkimi, to na 4 pobrane na terenie miasta próby jedynie 1 wykazała podwyższoną zawartość miedzi i 1 – cynku. Zanieczyszczenia w stopniach od II do V nie wykazała żadna próba. Gleby o podwyższonej zawartości metali mogą być przeznaczane pod wszystkie uprawy polowe, z wyłączeniem uprawy roślin do produkcji żywności o szczególnie małej zawartości pierwiastków i substancji szkodliwych. Badania na zawartość siarki siarczanowej wykazały w trzech próbach średnią zawartość niską, a w jednej podwyższoną.

3.3. STRUKTURA UŻYTKÓW ROLNYCH

Gospodarstwa indywidualne posiadają we władaniu na terenie miasta 38,9 % użytków rolnych. Duży procent użytków rolnych znajduje się nadal w zasobie Agencji Własności Rolnej Skarbu Państwa.

W strukturze znacznie przeważają grunty orne, stanowiąc ponad 80 %.

Strukturę użytków rolnych wg danych Urzędu Statystycznego we Wrocławiu w roku 2001 na terenie miasta przedstawia poniższa tabela.

Tab. Struktura użytków rolnych

Wyszczególnienie	ha	%
OGÓŁEM		
Użytki rolne	2 105	100,0
- grunty orne	1 693	80,4
- sady	210	10,0
- łąki trwałe	148	7,0
- pastwiska trwałe	54	2,6
GOSPODARSTWA INDYWIDUALNE		
Użytki rolne	818	100,0
- grunty orne	715	87,4
- sady	17	2,1
- łąki trwałe	61	7,5
- pastwiska trwałe	25	3,1

Stan na 2001 wg US we Wrocławiu

3.4. PRODUKCJA ROLNICZA

Według Powszechnego Spisu Rolnego 2010 na obszarze miasta funkcjonuje ogółem 668 gospodarstw rolnych (665 gospodarstw indywidualnych) w tym 256 prowadzących działalność rolniczą. Ich powierzchnia ogółem wynosi 1625ha w tym użytki rolne ogółem 1426ha..

Przeciętna wielkość gospodarstwa rolnego wynosi 3,4 ha, jest więc znacznie niższa niż w powiecie lubińskim (7,4 ha), a także w województwie dolnośląskim (8,2 ha). Spośród wymienionych 475 gospodarstw rolnych – 200 prowadzi działalność wyłącznie rolniczą, natomiast 46 – działalność rolniczą i pozarolniczą. Z 1597 ha użytków rolnych – 1470 ha stanowią grunty orne, a pod zasiewami znajduje się 814 ha, czyli 55,3 % gruntów. Sady w gospodarstwach rolnych zajmują 43 ha gruntów.

W strukturze zasiewów znacznie przeważają zboża (61,0 %), głównie pszenica. Drugie miejsce zajmują rzepak i rzepik – 14,1 %.

Zwierzęta gospodarskie są utrzymywane tylko w gospodarstwach indywidualnych, z czego w 11 – bydło (287 sztuk), w 14 – trzoda chlewna (824 sztuki). Obsada zwierząt gospodarskich w sztukach dużych na 100 ha użytków rolnych wynosi 27.

3.5. GOSPODARKA LEŚNA

W 2004r grunty leśne i zadrzewienia zajmują na obszarze miasta powierzchnię 469 ha (11,5 % pow. miasta), w tym lasy – 432 ha. Własność gruntów leśnych i zadrzewionych przedstawia się następująco:

Tab. Własność gruntów leśnych

Wyszczególnienie		Grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione	w tym lasy
1.	Grunty leśne Skarbu Państwa	427	411
	- w tym grunty w zarządzie PGL LP	401	401
	- w tym wchodzące w skład Zasobu AWRSP	24	8
	- pozostałe grunty SP	2	2
2.	Grunty leśne gminy	32	16
3.	Grunty leśne osób fizycznych	7	4
4.	Grunty leśne pozostałe	3	2
	Razem	469	432

Wg sprawozdania z wykazu gruntów na 01.01.2004 r.

W 2011r. lasy zaminowały obszar 410ha (w tym 11ha było własnością gminy) i stanowiło 10,5% powierzchni miasta.

Lasy Nadleśnictwa Lubin według regionalizacji przyrodniczo - leśnej położone są w zasięgu Krainy V Śląskiej i przynależą do tzw. Dzielnicy Dolnośląskiej. Na obszarze obrębu Lubin przeważają siedliska boru mieszanego świeżego, boru świeżego oraz lasu mieszanego świeżego. Na pewnych obszarach w obniżeniach terenu oraz dolinach rzecznych występują lasy na siedliskach wilgotnych (lasu wilgotnego, lasu mieszanego wilgotnego, boru wilgotnego, olsu i olsu jesionowego). W składzie gatunkowym przeważa sosna, głównymi gatunkami domieszkowymi są olsza, dąb i akacja. Na mniejszych powierzchniach występują brzoza, modrzew i topola. Część drzewostanów wykazuje skład gatunkowy niezgodny ze składem pożądanym siedlisk.

Nadleśnictwo Lubin posiada opracowany przez Biuro Urządzania Lasów i Geodezji Leśnej w Brzegu Plan Urządzenia Lasu Nadleśnictwa Lubin na okres 2006-2015r według którego prowadzona jest tu gospodarka leśna.

Plan ten m.in. zakłada wzrost przeciętnej zasobności drzewostanów w obrębie Lubin z 122 m³/ha w 1996 roku do 233 m³/ha w roku 2005.

Przeciętny wiek drzewostanów wzrośnie w tym okresie z 44 do 55 lat.

Do zadań nadleśnictwa należy:

- pozyskiwanie surowca drzewnego,
- zagospodarowanie lasu,
- zadrzewianie gruntów porolnych (głównie przejętych od AWRSP) oraz nieużytków lub zdegradowanych (przekazanych przez KGHM)
- ochrona lasu,
- nadzór nad gospodarką leśną w lasach prywatnych.

Większość kompleksów leśnych położonych na terenie miasta Lubin znajduje się w I strefie słabych uszkodzeń na skutek emisji przemysłowych. Jedynie lasy położone na północnym krańcu miasta znajdują się w II strefie uszkodzeń. Bezpośrednim tego następstwem jest obniżenie ich odporności biologicznej.

Wszystkie lasy w obszarze opracowania to lasy ochronne zaliczane do dwóch kategorii ochronności: lasy chroniące środowisko przyrodnicze - w granicach administracyjnych miasta Lubin, oraz lasy wodochronne. Największy obszar lasów wodochronnych znajduje się w północno-zachodniej części miasta.

Lasy nadleśnictwa są mało atrakcyjne turystycznie, głównie z powodu ich położenia w strefach uszkodzeń przemysłowych.

3.6. ZAGROŻENIA ROLNICTWA I LEŚNICTWA

Używanie pestycydów oraz nawozów sztucznych z zawartością fosforanów ma negatywny wpływ na retencję i jakość wód powierzchniowych. Zwiększony dopływ substancji chemicznych i ścieków gospodarczych prowadzi do zachwiania równowagi biologicznej cieków rzecznych i zbiorników wodnych. Stosowane powszechnie wypalanie łąk w okresie jesiennym lub wczesną wiosną ma bardzo niekorzystny wpływ na różnorodność gatunkową traw, jak też na różnorodność fauny. Większość gatunków ginie podczas wypalania (pozostają monokultury gatunków najbardziej odpornych).

Zagrożenie mogą stanowić dzikie, nielegalne wysypiska śmieci, szczególnie niebezpieczne w przypadku składowania odpadów zawierających związki organiczne, metale ciężkie, amoniak i inne, mogące stosunkowo łatwo przedostać się do gleby.

4. SYTUACJA SPOŁECZNO – GOSPODARCZA

Uwarunkowania społeczno - gospodarcze obok uwarunkowań przestrzennych są istotnym czynnikiem wpływającym na rozwój poszczególnych obszarów. Elementy takie jak prawa własności gruntów, demografia, struktura wieku, struktura zatrudnienia i bezrobocie oraz jakość życia mieszkańców posiadają znaczący wpływ na przyszłość zagospodarowania przestrzennego gminy. Analiza tych uwarunkowań w powiązaniu z uwarunkowaniami przestrzennymi pozwala prawidłowo określić kierunki rozwoju i zagospodarowania obszaru Studium.

4.1. DEMOGRAFIA

W 2002 roku w Lubin liczył 78544 (2003 r. – 76649 mieszkańców) mieszkańców co przy 106353 mieszkańcach powiatu lubińskiego stanowiło 73,85 % ludności powiatu. Ilość osób na 1 km² w 2003 r. wynosiła 1958 i była nieco wyższa niż w Legnicy – 1902 i niższa niż w Głogowie – 1991 (średnia województwa dolnośląskiego - 145,6 osób / km², średnia krajowa 124 osoby/km²).

W latach 60 tych, 70 tych i 80 tych występował bardzo dynamiczny wzrost liczby ludności, z małego kilkutysięcznego miasta przekształcił się w ponad 80 tysięczny ośrodek. Na początku lat 90 tych nastąpiło zahamowanie wzrostu liczby ludności, a przez kolejne lata do chwili obecnej zarysowała się lekka tendencja spadkowa.

Prognoza demograficzna dla powiatu lubińskiego zakłada lekką tendencję spadkową na okres 2005 - 2020 oraz silniejszą po roku 2020.

W 2010 roku liczba mieszkańców miasta Lubina wynosi 74 368 osób (stan na 31.12.2010 r.).

W 2011 roku liczba mieszkańców miasta Lubina wynosi 75 357 osób (stan na 31.03.2011 r.).

Tab. Liczba mieszkańców (1813 - 2010)

ROK	1813	1871	1910	1939	1946	1950	1956	1960	1965	1970	1975
LUBIN	1839	4164	6252	10800	1800	2700	4200	5500	13800	29500	47500
ROK	1978	1980	1988	1991	1995	1997	1999	2001	2002	2003	2004
LUBIN	57700	67119	78700	83005	85000	83198	82711	82368	82192	78544	79649
ROK	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011				
LUBIN	77315	76595	75992	7548	74769	74368	75357				

Tab. Prognoza dla powiatu

Prognoza z miejscowego planu ogólnego zagospodarowania przestrzennego miasta LUBINA (1986 rok) na rok 1995			95000		
Prognoza ze studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta LUBINA (1998 rok) na rok 2005			88000 - 93000		
PROGNOZA DLA POWIATU LUBIŃSKIEGO					
2005	2010	2015	2020	2025	2030
108500	107500	106300	104000	100600	96600

- **Struktura wieku**

Wraz ze zmianami w stanie ludności (patrz tabela) wystąpiły w ostatnich latach zmiany w strukturze wiekowej ludności. Obserwuje się wyraźny spadek w najmłodszych grupach wiekowych oraz w całym przedziale ludności w wieku przedprodukcyjnym. W przedziale wiekowym powyżej 17 roku życia obserwowano stały przyrost do końca lat 90 tych. Obecnie obserwuje się stabilizację liczby ludności w przedziałach wiekowych 18 – 60 (kobiety) i 18 – 65 (mężczyźni). Systematycznie wzrasta liczba ludności w najstarszych przedziałach wiekowych powyżej 60 roku u kobiet i powyżej 65 roku u mężczyzn. Zachodzący proces w dłuższej perspektywie czasu będzie niekorzystny, ze względu na wzrost liczby ludności w wieku poprodukcyjnym i spadek liczby ludności w wieku produkcyjnym. Poniższa tabela ilustruje zmiany przyrostu ludności w poszczególnych przedziałach wiekowych w latach 1997 – 2011.

Tab. Struktura wieku w przedziałach wiekowych dla miasta Lubina

Ludność	PRZEDZIAŁ WIEKOWY					
	0-4	5-9	10-14	15-19	20-64	≥65
1997	4233	5134	6821	8228	54524	4258
2011	3832	3332	3192	3771	51473	9757

Przyrost naturalny według GUS w 2010 r. wynosił 209.

• Ludność w wieku produkcyjnym i nieprodukcyjnym, ruch naturalny ludności

Lubin charakteryzuje się bardzo wysoką liczbą ludności w wieku produkcyjnym w stosunku do średniej województwa. Wskaźnik obciążeń ludności produkcyjnej ludnością nieprodukcyjną wynosił w 1997 r. – 47,7 osoby, w 2001 r. – 43,2, a w 2002 r. – 44,2 (średnia dla woj. dolnośląskiego wynosiła w 2002 roku – 58) co daje Lubinowi pierwsze miejsce wśród gmin w całym województwie dolnośląskim (drugie miejsce zajmuje Głogów ze wskaźnikiem 46, a trzecie Oława i Jelcz-Laskowice ze wskaźnikiem 51). W 2002 nastąpił wzrost liczby ludności w wieku poprodukcyjnym i spadek liczby ludności w wieku przed i produkcyjnym, a tym samym zwiększenie się wartości wskaźnika obciążeń ludności.

W 2003 r. zawarto 494 małżeństwa, nastąpiło 730 urodzeń żywych oraz zanotowano 482 zgony, przyrost naturalny wyniósł 248 osób, a na 1000 ludności wskaźnik osiągnął wartość - 3,1.

Tab. Ludność w wieku produkcyjnym i nieprodukcyjnym miasta Lubin

ROK	WIEK PRZEDPRODUKCYJNY	WIEK PRODUKCYJNY	WIEK POPRODUKCYJNY	LUDNOŚĆ W WIEKU NIEPRODUK. NA 100 OS. W WIEKU PRODUKCYJ.
1997	21012	56310	5876	47,7
1999	18988	56926	6797	45,3
2000	18084	57081	7203	44,3
2001	17162	57403	7627	43,2
2002	16166	54351	7850	44,2
Głogów (2002)				46
Legnica (2002)				54
Powiat Lubin (2002)				50
Województwo (2002)				58

Według GUS w 2010 r. w mieście Lubin ludność w wieku przed produkcyjnym wynosiła 12627 osób, w wieku produkcyjnym 49266 osób a wieku poprodukcyjnym 12152 osoby.

• Migracje

Od roku 1997 Lubin odnotowuje dość stabilne tempo migracji zarówno po stronie napływu (ok. 600 osób rocznie) jak i odpływu ludności (ok. 1200 osób rocznie) co skutkuje stałym ujemnym saldem migracji.

Tab. Saldo migracji w Lubinie

ROK	NAPŁYW				ODPŁYW				SALDO MIGRACJI
	OGÓŁEM	Z MIAST	ZE WSI	Z ZAGRANICY	OGÓŁEM	DO MIAST	NA WIEŚ	ZA ZAGRANICĘ	
1997	691	350	329	12	1268	642	558	68	-577
1999	679			22	1240			105	-561
2000	590			20	1181			77	-591
2001	553			14	1077			85	-524

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Lubina

2002	612	346	243	23	1188	496	599	93	-576
------	-----	-----	-----	----	------	-----	-----	----	------

Saldo migracji według GUS w 2010 r. wynosiło ogółem -716.

4.2. RYNEK PRACY

• Struktura zatrudnienia

W 2002 roku ogólna liczba pracujących wynosiła 20327 osób. W sektorze publicznym pracowało 7318 osób (36,0 %), a w sektorze prywatnym 13009 osób (64,0 %). Od roku 1997 następuje systematyczny spadek liczby pracujących. Niekorzystnym zjawiskiem jest stała tendencja spadkowa zarówno ogólnej liczby pracujących, pracujących w przemyśle i budownictwie jak i w usługach. Korzystną tendencją był wzrost pracujących w przedsiębiorstwach prywatnych, który trwał do 2001 r.

Tab. Pracujący w gospodarce narodowej wg sekcji w Lubinie (bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób oraz bez pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie)

ROK	OGÓŁEM	PRZED. PUBLICZNE	PRZED. PRYWATNE	PRZEMYSŁ I BUDOWNICTWO	USŁUGI RYNKOWE	USŁUGI NIE RYNKOWE	SEKTOR ROLNY
1997	22407	14477	7930	9313			
1999	22415	13965	8450	8970	8032	5186	
2000	21072	8987	12085	8295	7562	5109	106
2001	21075	7452	13623	8240	7789	4975	71
2002	20327	7318	13009	7845	7527	4789	166

Ilość osób pracujących w 2010r to 22594 osób (w tym 12393 mężczyzn).

• Podmioty gospodarki

W 2002 r. istniały 8057 podmioty zarejestrowane w KRUPGN REGON. Korzystnym zjawiskiem jest wzrost liczby podmiotów (bardzo dynamiczny w 2001 r.) ogółem, a także w poszczególnych sekcjach (przemysł, budownictwo, handel i naprawy, transport i łączność, obsługa nieruchomości i firm , nauka, ochrona zdrowia i opieka społeczna).

Tab. podmioty gospodarki narodowej zarejestrowane w KRUPGN REGON wg sekcji

ROK	OGÓŁEM	PRZEMYSŁ	BUDOWNICTWO	HANDEL I NAPRAWY	TRANSPORT, GOSPODARKA MAGAZYNOWA I ŁĄCZNOŚĆ	OBSŁUGA NIERUCHOMOŚCI I FIRM, NAUKA	OCHRONA ZDROWIA I OPIEKA SPOŁECZNA
1999	6926	486	678	2524	553	1205	296
2000	7297	493	735	2620	559	1258	330
2001	7824	534	740	2733	584	1430	385
2002	8057	526	750	2751	602	1533	390

Podmioty gospodarki narodowej zarejestrowane w rejestrze REGON w 2010r w Lubinie (według GUS) w sektorze: przemysłowym 428 podmioty, w budowlanym 830 podmioty, w usługowym 6173 podmioty. Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą zarejestrowaną w rejestrze REGON na 10 tys. ludności – 793.

• Bezrobocie

31.12.2002 r. stopa bezrobocia w Lubinie była stosunkowo wysoka i wynosiła 20,5 % choć niższa niż w Legnicy- 26,1 % i Głogowie – 25,5. Tendencja spadkowa stopy bezrobocia (zgodnie z trendem ogólnokrajowym) utrzymywała się do roku 1997 po czym zaczęła systematycznie rosnać. Dla woj. dolnośląskiego w 2002 r. stopa wynosiła 25,6, dla Wrocławia - 18,3. W 2002 r. zanotowano w powiecie 9137 bezrobotnych ogółem, w tym 4977 kobiet. Negatywnym zjawiskiem jest wysokie bezrobocie kobiet, które stanowią ponad 54 % bezrobotnych w powiecie.

Tab. Stopa bezrobocia rejestrowanego w % (w nawiasie stopa bezrobocia wg danych Narodowego Powszechnego Spisu Ludności i Mieszkań z 2002 r.)

ROK	WOJ. DOLNOŚL.	WROCŁAW	POWIAT LUBIŃSKI	POWIAT GŁOGOWSKI	POWIAT LEGNICKI	LUBIN	GŁOGÓW	LEGNICA
1995						19,3	20,7	17,1
1996						17,1	18,7	16,4

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Lubina

1997						13,6	15,2	12,3
1999								
2000	18,4	7,4	15,9	20,6	25,5			18,9
2001	21,5	9,9	17,8	23,7	27,7			20,7
2002	22,4 (25,6)	12,3 (18,3)	20,2 (21,9)	25,0 (25,6)	27,9 (28,7)	(20,5)	(25,5)	21,7 (26,1)

W nawiasie dane z Narodowego Powszechnego Spisu Ludności i Mieszkań z 2002 r.

Ilość bezrobotnych zarejestrowani w 2010 roku to 2486 osób (w tym 975 mężczyzn).

5. STRUKTURA FUNKCJONALNO – PRZESTRZENNA I CHARAKTERYSTYKA ZAINWESTOWANIA

5.1. PODZIAŁ FUNKCJONALNO – PRZESTRZENNY OBSZARU STUDIUM

Miasto Lubin jest historycznie ukształtowanym ośrodkiem miejskim, siedzibą gminy i powiatu. Miasto posiada charakterystyczną dla młodych i szybko rozwijających się ośrodków strukturę funkcjonalno – przestrzenną, którą podzielić można na 7 jednostek różniących się warunkami naturalnymi, funkcją i zagospodarowaniem terenu, są to: na północnym – wschodzie Małomice, na południu Przylesie, na południowym zachodzie Krzeczyn, na zachodzie Ustronie, na północnym zachodzie Przemysłowy Lubin w centrum Stare Miasto i Centrum.

Jednostka Stare Miasto (SM) – główna funkcja: usługowo - mieszkaniowa

Granicą jednostki od zachodu jest ul. Kolejowa, ul. 1 Maja, ul. M. Skłodowskiej Curie, od północy ul. Kościuszki, od wschodu ul. Paderewskiego, ciek Baczyna od południa ul. Gen. Wł. Sikorskiego i ul. Odrodzenia. Obszar całkowicie zainwestowany. Zabudowa wielorodzinna i jednorodzinna, usługi centrotwórcze i podstawowe, we wschodniej części tereny parkowe wraz z pozostałościami założenia zamkowego.

Jednostka Centrum (C) – główna funkcja: usługowo - mieszkaniowa

Granicą jednostki od zachodu są tereny kolejowe, od północy, wschodu oraz południa trasa drogi krajowej nr 3. Obszar całkowicie zainwestowany. Zabudowa wielorodzinna i jednorodzinna z usługami, usługi centrotwórcze i podstawowe, zakłady produkcyjno – usługowe, usługi komercyjne, w południowo – zachodniej części tereny sportowo – rekreacyjne, we wschodniej części tereny parkowe (Park Wrocławski, Park Słowiański).

Jednostka Małomice (M) – główna funkcja: mieszkaniowo – usługowo - rekreacyjna

Granicą jednostki od zachodu jest linia kolejowa, od północy i wschodu granica miasta, od południa granica miasta oraz trasa drogi krajowej nr 3. Teren częściowo zainwestowany głównie wzdłuż ul. Małomickiej (tereny dawnej wsi Małomice) oraz Obwodnicy. Dominuje zabudowa jednorodzinna, nieliczna zagrodowa wraz z usługami podstawowymi. W północnej części tereny nieczynnego ośrodka rekreacyjnego „Małomice”, w centralnej tereny po byłej produkcji gospodarki ogrodniczej (Spółka „AGREA”), w południowej nieliczne zakłady oraz tereny oczyszczalni ścieków i składowiska odpadów. Większość terenu zajmują sady i ogrody działkowe, na północy tereny lasów.

Jednostka Przylesie (P) – główna funkcja: mieszkaniowo – usługowo

Granicą jednostki od zachodu jest linia kolejowa, od północy ulica Komisji Edukacji Narodowej od wschodu i południa granica miasta. W północnej zainwestowanej części terenu dominuje zabudowa wielorodzinna z usługami oraz jednorodzinna. W południowej części większość obszaru zajmują sady, ogrody działkowe, parki (Park Leśny) oraz lasy.

Jednostka Krzeczyn (K) – główna funkcja: mieszkaniowo – produkcyjna

Granicą jednostki od północy jest ulica Chocianowska oraz fragment „południowej obwodnicy”, od wschodu linia kolejowa, od południa i zachodu granica miasta. Obszar częściowo zainwestowany głównie wzdłuż drogi powiatowej nr 1235D oraz ulicy Przemysłowej. W zachodniej części przeważa zabudowa jednorodzinna, we wschodniej wzdłuż terenów kolejowych pojedyncze zakłady produkcyjno – usługowe. Na południu zlokalizowana jest miejska ciepłownia. Na pozostałej części terenu dominują użytki rolne oraz tereny leśne.

Jednostka Ustronie (U) – główna funkcja: mieszkaniowo - usługowa

Granicą jednostki od zachodu jest granica miasta od północy osiedli Ustronie oraz Wyżykowskiego, ul. Jana Pawła II, ul. Hutnicza, trasa drogi nr 3, od wschodu linia kolejowa, od południa granica miasta. Obszar w dużej części zainwestowany. Zabudowa wielorodzinna, jednorodzinna z usługami, usługi podstawowe, we wschodniej części drobne zakłady usługowo – produkcyjne, w południowo – wschodniej części na obszarze Starego Lubina nieliczna zabudowa zagrodowa, w północnej części Park Jesionowy.

Jednostka Przemysłowy Lubin (PL) – główna funkcja: produkcyjna

Granicą jednostki od wschodu jest linia kolejowa, od południa granica jednostki Ustronie, od zachodu i północy granica miasta. Obszar w części zainwestowany głównie wzdłuż trasy drogi krajowej nr 3, na południe od niej tereny przemysłowe KGHM Polska Miedź na północ różnorodne tereny produkcyjno – usługowe, tereny kompleksu sportowego ze stadionem oraz tereny lotniska. W południowej części

tereny Legnickiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej – Podstrefa Lubin. W zachodniej części tereny cmentarza, użytków rolnych oraz tereny lasów.

5.2. CHARAKTERYSTYKA ZAINWESTOWANIA

• Mieszkalnictwo

Obszar Studium zamieszkuje około 75357 osób. Na terenie Studium występuje przede wszystkim budownictwo wielorodzinne, indywidualne budownictwo jednorodzinne (w dużej części o charakterze willowym) oraz w niewielkiej ilości budownictwo zagrodowe.

Zabudowa rejonu ul. Stary Lubin, Małomickiej i Przemysłowej ma charakter typu zagrodowego i składa się z budynków mieszkalnych oraz gospodarczych, wybudowanych przed 1945 r., z nielicznymi obiektami wybudowanymi po 1945 r. Rejony osiedli Świerczewskiego (pomiędzy ul. Gen Wł. Sikorskiego i KEN), Staszica (pomiędzy ul. Obwodnicą, Skłodowskiej-Curie, Al. Niepodległości), Zwycięstwa (pomiędzy ul. Obwodnicą, Paderwskiego, Al. Niepodległości), płd. – wsch. część Ustronia II, część Ustronia IV oraz Przylesie I, II, III zbudowane są obiektami wzniesionymi po 1970 r. Są to budynki wielorodzinne od pięciu do jedenastu kondygnacji oraz usługowo – handlowe. Rejon ul. Traugutta, Łokietka i Sienkiewicza posiada rozproszoną zabudowę typu miejskiego, na którą składają się budynki mieszkalne wybudowane przed 1945 r. z nielicznymi obiektami wykonanymi po 1945 r. Z kolei w rejonie ulic 1 Maja, Kopernika i Odrodzenia przeważa zabudowa zwarta składająca się z budynków mieszkalnych wielorodzinnych wybudowanych przed 1945 r. z nielicznymi wyjątkami wykonanymi po 1945 r. Rejon ul. Sikorskiego posiada zabudowę wykonaną po 1980 r. Zabudowę rejonu ul. Tysiąclecia stanowią bloki mieszkalne wielorodzinne pięciokondygnacyjne wykonane po 1945 r. Rejon osiedla Polnego posiada zabudowę składającą się z piętrowych domów jednorodzinnych wolnostojących oraz ciągów parterowych domów w zabudowie szeregowej, a osiedle Ustronie I składa się z bloków mieszkalnych pięcio i jedenasto kondygnacyjnych. Zabudowa w obydwu osiedlach została wzniesiona po 1970 r. Rejon osiedla Spółdzielczego tworzy głównie zabudowa wolnostojących domów jednorodzinnych, wykonanych przed 1965 r. Osiedle „D” posiada zabudowę mieszaną, budynki wielokondygnacyjne użyteczności publicznej wybudowane w większości przed 1945 r. oraz część po 1965 r.

Lubin należy do miast charakteryzujących się niską wielkością powierzchni użytkowej przypadającej na 1 mieszkanie (jedna z ostatnich lokat wśród gmin woj. dolnośląskiego). Przeciętna wielkość użytkowa mieszkania wynosiła w roku 2002 (wg rocznika statystycznego WUS) 54,8 m² i jest to wielkość niższa niż dla Legnicy - /61,7 m²/ i dla Głogowa - /57,0 m²/ oraz niższa od średniej dla województwa dolnośląskiego ogółem /65,5m²/, niższa od średniej dla powiatu Lubin /60,7 m²/.

Spowodowane to jest niewielkim udziałem w ogólnej substancji mieszkaniowej mieszkań sprzed roku 1945, małym udziałem zabudowy jednorodzinnej zrealizowanej w okresie po 1945 r. oraz dużą liczbą mieszkań o niewielkiej powierzchni użytkowej (głównie budownictwo realizowane w technice wielkiego bloku i wielkiej płyty) przeważnie w zabudowie wielorodzinnej zrealizowanej po 1965 r.

Na koniec 2002 r. zasoby mieszkaniowe Lubina wynosiły 26308 mieszkań o 90789 izbach (w 1997 r. - 25215 mieszkań o 86893 izbach). Współczynnik przeciętnej powierzchni użytkowej w m² na 1 osobę wynosił 18,1 m² (Legnica - 21,7 m², Głogów – 18,1 m²) przy średniej dla woj. dolnośląskiego - 21,3 m². Przeciętna liczba osób w mieszkaniu wynosiła w Lubinie 3,01 (Legnica – 3,5, Głogów – 3,54), dla powiatu Lubin – 3,14, a dla woj. dolnośląskiego – 3,07. W porównaniu z 2001 r. zmniejszyła się ilość osób przypadająca na 1 mieszkanie w 2001 wynosiła 3,18, a w 2002 – 3,01.

Sytuacja mieszkaniowa w porównaniu ze średnią wojewódzką oraz Legnicą i Głogowem wypada różnicowanie (większy niż w Lubinie udział zabudowy przed 1945 r. w Głogowie, a szczególnie w Legnicy powoduje wyższy wskaźnik tych miast w przeciętnej powierzchni użytkowej jednego mieszkania oraz na jedna osobę), osiągając gorsze współczynniki dla średniej powierzchni użytkowej 1 mieszkania i przeciętnej powierzchni użytkowej na 1 osobę oraz lepsze dla przeciętnej liczby osób w mieszkaniu.

Charakterystykę stanu zasobów mieszkaniowych na terenie miasta Lubina w porównaniu ze średnimi wskaźnikami województwa wg stanu na rok 2002 /dane WUS/ przedstawia poniższa tabela.

Tab. Porównanie zasobów mieszkaniowych

GMINA:	PRZECIĘTNA LICZBA OSÓB W 1 MIESZKANIU (2001) 2002	PRZECIĘTNA POWIERZCHNIA UŻYTKOWA 1 MIESZKANIA W M ² (2001) 2002	PRZECIĘTNA POWIERZCHNIA UŻYTKOWA W M ² NA 1 OS. (2001) 2002
--------	--	---	---

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Lubina

LUBIN	(3,18) 3,01	(53,6) 54,8	(16,9) 18,1
LEGNICA	(2,95) 3,50	(58,3) 61,7	(20,8) 21,7
GŁOGÓW	(3,28) 3,54	(55,9) 57,0	(17,0) 18,1
Gmina Lubin	(3,47) 3,62	(76,9) 88,8	(22,1) 24,5
Powiat Lubin	(3,26) 3,14	(57,7) 60,7	(17,7) 19,3
woj. dolnośl.-ogółem	(3,09) 3,07	(61,0) 65,5	(19,8) 21,3
Polska - miasta	(2,89) 2,89	(56,5) 60,2	(19,6) 20,7

Charakterystykę stanu zasobów mieszkaniowych na terenie Lubina, Legnicy i Głogowa w porównaniu z poprzednimi latami / dane WUS / przedstawia poniższa tabela.

Tab. Zasoby mieszkaniowe

Rok	Wskaźniki zasobów mieszkaniowych					
	Ilość mieszkań	Ilość izb	Powierzchnia użytkowa mieszkań w tys. m ²	Przeciętna liczba osób w 1 mieszkaniu	Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania w m ²	Przeciętna powierzchnia użytkowa w m ² na 1 os.
LUBIN						
1997	25215	86893	1334,3	3,27	52,9	16,2
1999	25363	87567	1348,4	3,23	53,2	16,5
2000	25447	87971	1358,5	3,22	53,4	16,7
2001	25627	88672	1374,7	3,18	53,6	16,9
2002	26308	90789	1441,8	3,01	54,8	18,2
2003	27914	93298	1496,0		55,4	19,2
2004	27075	93621	1503,0		55,5	19,4
2005	27156	93990	1512,0		55,7	19,7
2006	27233	94351	1521,0		55,8	19,9
2007	27384	95021	1534,0		56,0	20,3
2008	27608	96080	1557,0		56,4	20,7
2009	27877	97199	1578,0		56,5	21,2
2010	28046	97923	1596,0		56,9	21,4
LEGNICA						
2001	36501	124350	2129,3	2,95	58,3	19,8
2002	37645	131820	2322,8	3,5	61,7	21,7
GŁOGÓW						
2001	21955	77392	1227,7	3,28	55,9	17,0
2002	22466	79421	1279,8	3,54	57,0	18,1

Z powyższej tabeli wynika, że w stosunku do poprzednich lat (od 1997) poprawiły się wskaźniki przeciętnej liczby osób w mieszkaniu, przeciętnej powierzchni użytkowej mieszkań na 1 osobę, oraz przeciętnej powierzchni użytkowej na osobę w mieszkaniu.

Tab. Mieszkania oddane do użytku w Lubinie, Legnicy i Głogowie

Rok	Mieszkania oddane do użytku w Lubinie		Mieszkania oddane do użytku w Legnicy		Mieszkania oddane do użytku w Głogowie	
	Ogółem	W tym przez inwestorów indywidualnych	Ogółem	W tym przez inwestorów indywidualnych	Ogółem	W tym przez inwestorów indywidualnych
1997	103	47	52	52	143	47
1999	95	32	106	26	132	39
2000	87	70	77	38	154	60
2001	181	44	429	57	105	65
2002	112	71	257	62	175	63
2003	206					
2004	71					
2005	88					
2006	80					
2007	163					

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Lubina

2008	225					
2009	270					
2010	169					

Budownictwo mieszkaniowe w mieście Lubin charakteryzują następujące wskaźniki (dane z 2010 r.):

- średnia powierzchnia użytkowa mieszkania przeznaczonego na sprzedaż lub wynajem – 56,6 m²;
- średnia przeciętna powierzchnia mieszkania na osobę – 21,2m².

• **Oświata i wychowanie**

Jednostki oświatowe na terenie miasta scharakteryzowano na podstawie danych GUS z 2010 r.

Tab. Jednostki oświatowe.

Żłobki	2 placówki
Przedszkola (bez specjalnych)	17 placówek
Szkoły podstawowe (bez specjalnych)	10 placówek
Szkoły podstawowe specjalne	2 placówki
Gimnazja (bez specjalnych)	8 placówek
Gimnazja specjalne	2 placówki
Ponadgimnazjalne szkoły zawodowe (bez specjalnych)	2 placówki
Ponadgimnazjalne szkoły zawodowe specjalne	1 placówka
Licea ogólnokształcące (bez specjalnych)	6 placówek
Licea ogólnokształcące dla dorosłych (bez specjalnych)	6 placówek
Licea profilowane (bez specjalnych)	1 placówka
Technika (bez specjalnych)	3 placówki
Technika dla dorosłych	1 placówka
Szkoły artystyczne nie dające uprawnień zawodowych	1 placówka
Szkoły policealne (bez specjalnych)	1 placówka
Szkoły policealne dla dorosłych (bez specjalnych)	12 placówek

Tab. Przedszkola

ROK SZKOLNY:	IŁOŚĆ DZIECI	IŁOŚĆ ODDZIAŁÓW	IŁOŚĆ NAUCZYCIELI
1999/2000	2161	85	174
2000/2001	2098	82	170
2001/2002	1999	80	170
2002/2003	2089	81	172
2003/2004	1867	78	159
2009/2010	2520	108	

Tab. Szkoły podstawowe i gimnazja

ROK SZKOLNY:	IŁOŚĆ UCZNIÓW	IŁOŚĆ ODDZIAŁÓW	IŁOŚĆ NAUCZYCIELI
IX 2000	8395	331	632
IX 2001	9204	362	674
IX 2002	8721	351	696
IX 2003	8500	337	711
IX 2010	6806	296	

• **Zdrowie i opieka społeczna**

Opieka zdrowotna otwarta na terenie miasta jest wystarczająca i reprezentowana jest przez Szpital Powiatowy im. J. Jonstona, Wojewódzką Stację Pogotowia Ratunkowego (ul. Gen. J. Bema 5) oraz niepubliczny ZOZ – Miedziowe Centrum Zdrowia S.A. (ul. Skłodowskiej-Curie 66). W 2002 r. szpitale dysponowały 632 łózkami, w ciągu roku leczonych było 36936 pacjentów.

Jednostki infrastruktury społecznej na terenie miasta scharakteryzowano na podstawie danych GUS z 2010 r

Tab. Jednostki infrastruktury społecznej.

Szpitale	2 placówki
Ośrodki zdrowia, przychodnie	26 placówek
Ośrodki opiekuńczo – wychowawcze	5 placówek
Apteki	30 placówek
Biblioteki	6 placówek i filli
Kina	2 placówki
Domy Kultury	2 placówki

Galerie	2 placówki
---------	------------

• **Kultura**

Usługi kultury reprezentowane są przez Centrum Kultury Muza, ul. Armii Krajowej 1 (kino „Muza” – sala na 406 miejsc, sala kameralna 150 miejsc), Ośrodek Kultury „Wzgórze Zamkowe w Lubinie”, ul. M. Pruzi 7 i 9 (Galeria „Zamkowa”, Galeria „Jadwiga”), Młodzieżowy Dom Kultury, ul. KEN, Miejska Biblioteka Publiczna ul. M. Skłodowskiej Curie 6 (5 filii), Muzeum TMZL oraz kościoły: Kościół Najświętszej Marii Panny, ul. Budowniczych LGOM 3/2, Kościół p.w. Matki Boskiej Częstochowskiej, ul. Chrobrego 7, Kościół p.w. Serca Pana Jezusa, ul. Prusa 4, Kościół p.w. Św. Barbary, ul. Konopnickiej 4/, Kościół p.w. Św. Jana Bosko, ul. Jana Pawła II, Kościół pw. Św. Jana Sarkandra, ul. Orla 32, Kościół pw. Św. Maksymiliana Kolbe, ul. Orla, ponadto Chrześcijańska Wspólnota Zielonoświątkowa, ul. Budowniczych 10, Świadkowie Jehowy, ul. Sportowa 13, Parafia Prawosławna, ul. 1 Maja 13b, Parafia Greckokatolicka. W wybudowanej galerii handlowej Cuprum Arena znajduje się kino Helios.

• **Administracja i łączność**

Do najważniejszych usług w zakresie administracji należą: Starostwo Powiatowe (wraz z Ośrodkiem Dokumentacji Geodezyjnej i Kartograficznej w Lubinie), Urząd Miejski w Lubinie (wraz z Urzędem Stanu Cywilnego), Urząd Gminy Wiejskiej Lubin, Komenda Powiatowa Policji, Komenda Powiatowej Straży Pożarnej, Straż Miejska, Nadleśnictwo, Powiatowy Urząd Pracy, Urząd Skarbowy, Urząd Statystyczny, Zakład Ubezpieczeń Społecznych, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Przedsiębiorstwo Państwowej Komunikacji Samochodowej, Powiatowa Stacja Sanitarno – Epidemiologiczna, Sąd Rejonowy, Prokuratura Rejonowa.

• **Sport i rekreacja**

Usługi sportu i rekreacji reprezentowane są m.in. przez: KGHM Zagłębie Lubin ul. M. Skłodowskiej Curie 98 – stadion na 16068 miejsc, Regionalne Centrum Sportu ul. Odrodzenia 28b, (kręgielnia, korty tenisowe, hala sportowa – 300 miejsc siedzących, stadion sportowy – bieżnia lekkoatletyczna, boisko sportowe, basen kąpielowy, skate park), hala sportowa w Zespole Szkół Nr 1, sale gimnastyczne w szkołach podstawowych nr 5, 8, 9, 10, 14, gimnazjach nr 1, 3, 5, Zespole Szkół Sportowych, Zespole Szkół integracyjnych, boiska w szkołach podstawowych nr 3, 5, 8, 9, 10, 12, gimnazjach nr 1, 5, Zespole Szkół Sportowych, Zespole Szkół.

W 2012 r w budowie znajdowała się hala sportowa na około 3,7 tys miejsc przy ul. Odrodzenia i ul. Kolejowej – budowana przez Regionalne Centrum Sportu,

Zauważyć można brak otwartych terenów sportowych w jednostce Przylesie oraz Ustronie.

• **Turystyka i wypoczynek**

W Lubinie funkcjonują hotele: Baron ul. M. Skłodowskiej – Curie 88, Adria ul. M. Skłodowskiej – Curie 92, Konferencyjny ul. M. Skłodowskiej – Curie 176, Sportowy OSIR ul. Sikorskiego 1. W 2012 r. w budowie znajdują się 2 hotele: przy ul. Zielonogórskiej oraz w Parku Leśnym przy ul. Kwiatowej. Na terenie miasta głównie na krańcach północnych, zachodnich i południowych występują obszary leśne. Lubin posiada kilka parków z których największymi walorami przyrodniczymi charakteryzują się: w centrum Park Wrocławski i Słowiański, na południu Park Leśny, na zachodzie Park Jesionowy.

Przez omawiany obszar przebiegają szlaki turystyczne oznaczone kolorami: niebieskim, żółtym, czerwonym i zielonym. Z terenu Głogowa do Legnicy, przez Sobin, Jędrzychów, Szklary Górne, Lubin, Krzeczyn Wielki i Chróśnik, prowadzi szlak niebieski „Polskiej Miedzi”. Szlak żółty, zwany „Szlakiem zabytków”, przechodzi z Chocianowa i wiedzie przez Szklary Dolne i Krzeczyn Mały do Lubina i dalej na obszar gminy Ścinawa. Szlak czerwony odtwarza trasę przemarszu II Armii Wojska Polskiego na odcinku od zachodniej granicy gminy, przez Krzeczyn Mały i Lubin do granicy wschodniej. Szlak zielony z Lubina biegnie w kierunku obszaru chronionego krajobrazu „Dolina Czarnej Wody” i dalej, przez jego teren, przechodzi na teren gminy Chocianów.

W roku 2010 ukończono budowę stadionu piłkarskiego (klubem rezydującym na stadionie jest KGHM Zagłębie Lubin). Stadion położony jest przy drodze krajowej nr 3. Nowy stadion powstał w miejscu, w którym znajdował się stary stadion. Nowy stadion nie jest modernizacją starego obiektu – został całkowicie zbudowany od podstaw.

• **Handel i gastronomia**

Usługi handlowe są stosunkowo dobrze rozwinięte, istnieje ponad 1000 sklepów i hurtowni, w tym hipermarkety i jedna galeria handlowa Cuprum Arena. Na terenie miasta działa 16 stacji paliw oraz kilka salonów samochodowych. Zaobserwować można niedorozwój punktów usługowych w jednostce Przylesie, Ustronie i Małomice. Usługi gastronomii są rozwinięte przeciętnie. Na obszarze Studium

funkcjonuje kilkadziesiąt obiektów gastronomicznych: restauracje, gospody, bary, kawiarnie, cukiernie itp.

Obserwuje się niedorozwój usług gastronomii w jednostce Przylesie, Ustronie i Małomice.

Tab. Sklepy, stacje paliw oraz targowiska

ROK	OGÓŁEM SKLEPY	SEKTOR PRYWATNY	PRACUJĄCY	STACJE PALIW	TARGOWISKA
1999	995	993	2930	11	4
2000	955	953	2506	17	6
2001	918	916	2536	14	4
2002	918	917	2858	16	4

• Produkcja

Zakłady produkcyjne zlokalizowane są głównie w północno zachodniej części Lubina, w mniejszym stopniu we wschodniej i południowej części. Przemysł na obszarze Studium reprezentowany jest głównie przez branżę górniczą (przemysł miedziowy), budowlaną, produkcję artykułów spożywczych, produkcję drewna i wyrobów z drewna, działalność wydawniczą i poligraficzną, produkcję metalowych wyrobów gotowych, produkcję maszyn i urządzeń, produkcję maszyn i aparatury elektrycznej, produkcję mebli.

Największym przedsiębiorstwem jest holding KGHM Polska Miedź S.A. którego siedzibą jest Lubin. Pod względem przychodów ze sprzedaży (4 698 728 tys. zł) KGHM jest na 18 pozycji wśród firm w kraju za 2003 r., na 12 miejscu pod względem wyniku finansowego netto (411 557 tys. zł) oraz z zatrudnieniem 17 981 osób na 13 miejscu w kraju. Skonsolidowany wynik finansowy KGHM Polska Miedź S.A. za 9 miesięcy 2012 r. osiągnął poziom 3944 milionów zł. W okresie tym, Grupa Kapitałowa wyprodukowała 500 tysięcy ton miedzi. Podstawowy ciąg technologiczny kombinatu składa się z 4 kopalń 2 hut i walcowni. Oprócz tego KGHM Polska Miedź S.A. jest właścicielem i udziałowcem licznych (ponad dwudziestu) przedsiębiorstw: produkujących maszyny i urządzenia, wykonujących usługi w zakresie górnictwa i metalurgii i innych sfer działalności, tworzą one grupę holdingowo-kapitałową, jedną z największych tego typu w kraju. KGHM jest liderem wśród producentów srebra oraz znajduje się w pierwszej dziesiątce wśród producentów miedzi na świecie. KGHM produkuje również złoto, ołów, kwas siarkowy i sól kamienną. W skład Grupy Kapitałowej KGHM, oprócz jednostki dominującej, wchodzi 83 jednostki zależne. Część spółek zależnych tworzyło własne grupy kapitałowe. Największą z nich stanowiła KGHM INTERNATIONAL LTD. (wcześniej Quadra FNX Mining Ltd.), w której skład wchodziły 34 podmioty. Ponadto Grupa Kapitałowa KGHM Polska Miedź S.A. posiada udziały w dwóch jednostkach stowarzyszonych i w dwóch wspólnych przedsięwzięciach.

Oprócz tego na terenie miasta funkcjonuje wiele innych - mniejszych i większych - podmiotów gospodarczych.

Na terenie miasta działa kilku dealerów największych, światowych producentów samochodów (Toyota, VW i Audi, Fiat, FSO, Ford, Renault, Citroen, Mercedes, Hyundai, Honda, BMW, Suzuki, Opel. Tradycje związane z włókiennictwem, czy szerzej - przemysłem lekkim kontynuują Zakłady Odzieżowe LUBINEX, które ostatnio specjalizują się w szyciu różnego rodzaju spodni m.in. dla renomowanych zachodnich firm, takich jak Pierre Cardin czy Pioneer.

Istotną częścią gospodarki lokalnej są jednostki wykonujące usługi komunalne, po restrukturyzacji działają one na własny rachunek. O jakość i komfort życia w mieście sprawnie i kompetentnie dbają spółki: Miejskie Przedsiębiorstwo Gospodarki Odpadami MUNDO, Miejskie Przedsiębiorstwo Oczyszczania (MPO), Miejskie Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej TERMAL, Miejskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji (MPWiK).

Przedsiębiorstwo Lotnicze Sp. z o.o., zaangażowało się w zorganizowanie lotniczej komunikacji lokalnej.

Do największych inwestorów zagranicznych w mieście zaliczyć można:

METRO AG, centrum handlowo-usługowe REAL, MC Donald's Polska - obiekt gastronomiczny, JERONIMO MARTENS DISTRIBUTION - centrum logistyczno-dystrybucyjne. Stacje paliw: BP POLAND, STATOIL Polska, ESSO POLSKA, Lotos, Shell, DEA MINERALOL POLSKA oraz AHLERS AG, zakłady odzieżowe LUBINEX Sp. z o.o.

• Legnicka Specjalna Strefa Ekonomiczna – Podstrefa Lubin (LSSE)

Na obszarze jednostki Przemysłowy Lubin przy Al. Niepodległości zlokalizowana jest LESS. Obszar strefy to teren o pow. ok. 25,0 ha w skład której wchodzi dz. nr 136/23 i 136/13 AM 3 obręb nr 9. Obecnie w strefie rozpoczyna działalność URBEX S.C. (produkcja materiałów budowlanych). Spółka otrzymała pozwolenie na rozpoczęcie działalności od 06.2004 (wg. wydanego zezwolenia), planowane

nakłady inwestycyjne – 5,8 mln zł, planowane zatrudnienie 45 osób. Na terenie strefy działu - Jeronimo Martins Dystrybucja.

- **Cmentarze**

Na terenie Studium zlokalizowane są trzy cmentarze: w centrum miasta pomiędzy ulicą Cmentarną i Szkolną, wypełniony w 100%, w zachodniej części miasta przy ul. Zacisze oraz nieczynny wpisany do rejestru zabytków na południu w Krzeczynie.

5.3. WARUNKI ŻYCIA MIESZKAŃCÓW – ZAGROŻENIA DLA LUDNOŚCI

Dominującym elementem oddziałującym na warunki życia są zagrożenia i uciążliwości powodowane przez wzrastający ruch samochodowy oraz zakłady przemysłowe. Transport samochodowy jest głównym generatorem zanieczyszczenia powietrza szczególnie wzdłuż dróg krajowych nr 3 i 36 (Obwodnica, ul. Skłodowskiej-Curie, Legnicka, KEN), dróg wojewódzkich (ul. Cocianowska, 1 Maja, Małomicka) oraz w centrum miasta (ul. Paderewskiego, Niepodległości, Jana Pawła II, Hutnicza). Należy się spodziewać, że wraz z oddaniem trasy ekspresowej, południowej obwodnicy Lubina oraz nowego układu komunikacyjnego w rejonie Małomic, problem ten w znacznym stopniu zostanie zredukowany, przynajmniej w odniesieniu do bardzo uciążliwego ciężkiego ruchu tranzytowego.

Na terenie miasta nie występują obecnie zakłady szczególnie uciążliwe ze względu na emisję zanieczyszczeń gazowych. Największe źródła emisji obszarowej na terenie Lubina to składowiska odpadów komunalnych oraz zakładowe składowiska odpadów. Są one źródłem emisji gazów, w skład których wchodzi metan. Na stan powietrza w gminie miejskiej Lubin mają wpływ różnorodne źródła zanieczyszczeń pyłowych i gazowych związane głównie z emisjami przemysłowymi, pochodzącymi z ciepłowni lokalnych i indywidualnych, od składowisk odpadów oraz związane z transportem drogowym, kolejowym.

Na podstawie pomiarów stałych w stacji pomiarowej przy ul. 1 Maja oraz badań okresowych prowadzonych na terenie miasta nie stwierdzono przekroczeń stężeń dopuszczalnych zanieczyszczeń wprowadzanych do atmosfery. W ostatnim okresie stwierdzono natomiast podwyższone w stosunku do lat ubiegłych stężenia fluoru i fenolu w powietrzu atmosferycznym.

Do największych punktowych źródeł emisji pyłów na terenie Lubina zalicza się następujące zakłady:

- „Energetyka” sp. z o.o. Elektrociepłownia E – 1 Lubin (w okresie grzewczym)
- „Lubinex” Sp. z o.o.
- „MCZ” Miedziowe Centrum Zdrowia S.A.

Ilość i jakość wód powierzchniowych i podziemnych decyduje bezpośrednio o warunkach życia. Ze względu na wieloletnią działalność przemysłową, stan czystości wód powierzchniowych na omawianym terenie jest niezadowalający a rzeki należą do najbardziej zanieczyszczonych w całym regionie. Rzeka Zimnica przepływa w sąsiedztwie OUOW „Gilów” i jest zanieczyszczana głównie przez infiltracje wód opadowych ze zdeponowanych tam odpadów, powodujących jej zasolenie. Rzeka jest również odbiornikiem ścieków z mechaniczno – biologicznej oczyszczalni ścieków z terenu miasta, która po modernizacji przestała być źródłem zanieczyszczenia rzeki.

Na podstawie danych z 2001 roku wody rzeki Zimnicy na całym odcinku w granicach opracowania, nie odpowiadają normom pod względem zanieczyszczeń fizyko-chemicznych i sanitarnych, a w zakresie wskaźników hydrobiologicznych mieszczą się w II klasie czystości. Zimnica jest również odbiornikiem oczyszczonych ścieków z oczyszczalni w miejscowości Obora; wpływ na jakość jej wód mają ponadto dopływy:

- Potok Małomicki z wysoką zawartością żelaza ogólnego,
- Baczyna ze znacznymi stężeniami zawiesiny i żelaza ogólnego.

Do potoku Baczyna odprowadzane są m.in. ścieki przemysłowe i ścieki sanitarne z węzła PKP.

W granicach Gminy Miejskiej Lubin występują trzy kategorie górniczych terenów do zabudowy, stan istniejący przedstawiono na rysunku „Uwarunkowania przestrzenne miasta Lubina”, a prognozę przedstawiono na rysunku „Kierunki zagospodarowania przestrzennego miasta Lubina”:

- I kategoria – obejmuje większość miasta Lubina oprócz północnych i wschodnich obszarów jednostki Małomice i południowo - wschodnich obszarów jednostki Przylesie
- II kategoria – obejmuje północne i wschodnie obszary jednostki Małomice i południowo - wschodnie obszary jednostki Przylesie, północne obszary jednostki Krzeczyn oraz fragmenty jednostki Ustronie i Przemysłowy Lubin
- III kategoria – występują lokalnie w sąsiedztwie terenów lotniska sportowego (teren gminy Lubin), w północnej części jednostki Krzeczyn oraz zachodniej i południowej części jednostki Ustronie.

I i II kategorie terenu górniczego mają niewielki wpływ na konstrukcje budynków i nie powodują znaczących trudności w wykonaniu specjalnych zabezpieczeń dla urządzeń infrastruktury technicznej, natomiast III kategoria występuje na opisywanym obszarze lokalnie i obejmuje głównie tereny przemysłowo-usługowe oraz niezabudowane.

Ponadto ujemny wpływ na powierzchnię terenu mają wstrząsy górnicze zwane tąpnięciami.

Komfort warunków życia mieszkańców w dużej mierze zależy od elementów środowiskowych takich, jak nasycenie zielenią, dostępność terenów rekreacyjnych i warunków klimatu lokalnego. Struktura przestrzenna miasta stwarza dość korzystne warunki bioklimatyczne, występuje jednak znaczna dysproporcja w nasyceniu miasta zielenią (niewielka ilość terenów zielonych w jednostce Ustronie oraz południowej części jednostki Małomice) oraz rozmieszczeniu publicznych terenów rekreacyjno – wypoczynkowych (zlokalizowane głównie w jednostce Centrum, Przylesie, Przemysłowy Lubin oraz Małomice).

Stan środowiska naturalnego na terenie miasta Lubina w odniesieniu do pewnych jego komponentów w ostatnim dziesięcioleciu uległ zauważalnej poprawie, dotyczy to w szczególności higieny atmosfery oraz w mniejszym zakresie stanu czystości wód powierzchniowych. Jedną z przesłanek tego faktu są wyniki obserwacji monitoringowych oraz poprawa stanu drzewostanów na terenach leśnych.

6. INFRASTRUKTURA TECHNICZNA

6.1. KOMUNIKACJA

• Powiązania zewnętrzne

Lubin położony jest w zachodniej części powiatu lubińskiego w środkowo – północnej części województwa dolnośląskiego, w odległości ok. 69 km od Wrocławia, 22 km od Legnicy, 430 km od Warszawy, 280 km od Berlina. Lubin posiada stosunkowo dogodne połączenia drogowe z Wrocławiem, Legnicą, Głogowem, Chojnowem, Ścinawą, Polkowicami, Zieloną Górą oraz kolejowe (w 2012 r. planowana jest reaktywacja połączeń do Legnicy, Głogowa i Zielonej Góry).

• Lotnisko

Na terenie miasta Lubina znajduje się lotnisko sportowe III klasy. Na terenie miasta obowiązują nieprzekraczalne ograniczenia wysokości zabudowy (wysokości obiektów budowlanych: budynków oraz budowli nie będących budynkami), określone w dokumentacji lotniska Lubin.

• Komunikacja kolejowa

Przez teren miasta, na kierunku północ – południe przebiega linia kolejowa nr 289, pierwszorzędna, zelektryfikowana, jednotorowa, relacji Legnica – Rudna Gwizdanów, przez Lubin Górniczy, łącząca siedziby powiatów legnickiego, lubińskiego i głogowskiego. Obsługa obszaru Studium następuje poprzez stację zlokalizowaną przy ul. Kolejowej (w 2012r. budynek dworca PKP był już rozebrany). Na terenie miasta funkcjonuje część odcinka linii kolejowej nr 971 o znaczeniu relacji Lubin – Oddział ZG „Lubin”, jednotorowa zelektryfikowana (własność Pol-Miedź Trans sp. z o.o.).

Obecnie planuje się wznowienie połączeń kolejowych oraz nowe zamierzenia inwestycyjne związane z liniami kolejowymi.

• Sieć drogowa

Lubin posiada stosunkowo gęstą sieć dróg, na którą składają się drogi krajowej nr 3 i 36, droga wojewódzka nr 335, drogi powiatowe nr 1219D (dawniej 20319), nr 1230D (dawniej 20330), nr 1231D (dawniej 20332), nr 1235D (dawniej 20335), nr 1190D, nr 1191D, nr 1192D, nr 1193D, Nr 1220D oraz dróg gminnych. Stan techniczny i parametry części z nich odbiegają od wymogów normatywnych.

Droga krajowa nr 3:

Droga nr 3 relacji Nowa Sól – Lubin – Legnica. Zarządzeniem Nr 83 Generalnego Dyrektora Dróg Krajowych i Autostrad z dnia 24 grudnia 2009 r. zmieniające zarządzenie w sprawie klas istniejących dróg krajowych ustalono klasę techniczną: droga główna ruchu przyspieszonego (GP).

Droga krajowa przebiega przez Lubin na długości ok. 5,9 km. Łączy Lubin z Głogowem i Zieloną Górą na północy oraz z Legnicą i trasą autostrady A4 na południu. Na obszarze miasta przebiega ulicami: M. Curie Skłodowskiej, Obwodnicą, Komisji Edukacji Narodowej, Legnicką. Prowadzi głównie ruch tranzytowy łącząc woj. lubuskie i wielkopolskie z centralnymi i południowymi obszarami Dolnego Śląska (a także poprzez odcinek drogi nr 36 z Wrocławiem), w ograniczonym stopniu obsługuje gminę poprzez sieć łączących się z nią dróg wojewódzkich i powiatowych. Natężenie ruchu kołowego wynosi ok. 12209 poj./dobę. Odcinek na ul. M. Curie Skłodowskiej, Obwodnicy i częściowo Komisji Edukacji Narodowej oraz Legnickiej - dwujezdniowy.

Droga krajowa nr 36:

Droga nr 36 relacji Prochowice – Lubin. Zarządzeniem Nr 83 Generalnego Dyrektora Dróg Krajowych i Autostrad z dnia 24 grudnia 2009 r. zmieniające zarządzenie w sprawie klas istniejących dróg krajowych ustalono klasę techniczną: droga główna ruchu przyspieszonego (GP).

Droga nr 36 relacji Lubin – Ścinawa – Wińsko – Załęczce – Rawicz – Krotoszyn – Ostrów Wielkopolski. Zarządzeniem Nr 83 Generalnego Dyrektora Dróg Krajowych i Autostrad z dnia 24 grudnia 2009 r. zmieniające zarządzenie w sprawie klas istniejących dróg krajowych ustalono klasę techniczną: droga główna (G).

Droga krajowa przebiega przez Lubin na długości ok. 2,5 km. Łączy Lubin z Wrocławiem oraz z Rawiczem. Na obszarze miasta przebiega ulicami: Ścinawską i Obwodnicą. Prowadzi głównie ruch tranzytowy łącząc Wrocław z woj. lubuskim oraz woj. wielkopolskie z centralnymi obszarami Dolnego Śląska, w ograniczonym stopniu obsługuje gminę poprzez sieć łączących się z nią dróg wojewódzkich i powiatowych. Natężenie ruchu kołowego wynosi ok. 6706 poj./dobę. Odcinek na Obwodnicy - dwujezdniowy.

Droga wojewódzka nr 335:

Droga nr 335 relacji Chojnów – Ścinawa.

Droga wojewódzka przebiega przez Lubin ulicami Chocianowską, 1 Maja, M. Curie – Skłodowskiej, Niepodległości, Ścinawską, klasa drogi G1/2.

Drogi powiatowe stanowią zasadniczą sieć drogową obsługującą część Lubina, oraz gminę. Łączą poszczególne miejscowości ze sobą oraz z siedzibą gminy w Lubinie.

Parametry większości z nich są wystarczające – klasa Z i G. Niektóre odcinki dróg wymagają poprawy stanu technicznego i uzupełnienia obiektów i urządzeń drogowych towarzyszących i poprawiających sprawność i bezpieczeństwo ruchu.

- **Nr 1219D:** Lubin (od drogi wojewódzkiej nr 335) - Obora; łączy Lubin z płn. – zach. częścią gminy. Na obszarze miasta przebiega ulicą Jana Pawła II. Istniejące parametry jak dla drogi klasy Z.
- **Nr 1230D:** Lubin (od drogi krajowej nr 3) – Osiek; łączy Lubin z pld. częścią gminy. Na obszarze miasta przebiega ulicą Marsz. J. Piłsudskiego. Istniejące parametry jak dla drogi klasy G i Z.
- **Nr 1231D:** Lubin (od drogi krajowej nr 3) – Ksieginice; łączy Lubin ze wschodnią część gminy. Na obszarze miasta przebiega ulicą Ksieginicką. Istniejące parametry jak dla drogi klasy Z.
- **Nr 1235D:** Krzeczyn Wlk. – Lubin - Chróstnik; łączy zachodnie części gminy. Na obszarze miasta przebiega ulicą Artura Grottgera. Istniejące parametry jak dla drogi klasy Z.
- **Nr 1190D:** Lubin; ul. Leśna (od drogi krajowej nr 3 do drogi powiatowej nr 1230D). Istniejące parametry jak dla drogi klasy Z.
- **Nr 1191D:** Lubin; Al. Niepodległości (od drogi wojewódzkiej nr 335 do drogi powiatowej nr 1192D). Istniejące parametry jak dla drogi klasy Z.
- **Nr 1192D:** Lubin; ul. Hutnicza (od drogi krajowej nr 3 do planowanej obwodnicy południowej) Istniejące parametry jak dla drogi klasy G i Z.
- **Nr 1193D:** Lubin; ul. Paderewskiego (od drogi krajowej nr 3 do drogi powiatowej nr 1230D). Istniejące parametry jak dla drogi klasy Z.
- **Nr 1220D:** Lubin; ul. Małomicka (od drogi krajowej nr 3 do obwodnicy Rudnej). Istniejące parametry jak dla drogi klasy Z.

Drogi gminne, są podstawową siecią ulic w Lubinie, uzupełniają sieć dróg powiatowych. Parametry klasy L, D lub poniżej.

• **Stacja i zaplecze PKP**

Stacja PKP usytuowana jest w centralnej części miasta przy ulicy Kolejowej (budynek kolejowy został rozebrany, planuje się przywrócenie ruchu pasażerskiego).

• **Komunikacja PKS**

Lubin leżąc na trasie drogi krajowej nr 3 i nr 36 posiada rozwiniętą sieć połączeń komunikacji autobusowej miejscowej i pozamiejscowej. Wszystkie miejscowości gminy Lubin posiadają połączenia z Lubinem. Lubin posiada połączenia dziennie z Wrocławiem, z Legnicą, z Głogowem, z Chocianowem, z Polkowicami, z Chojnowem, ze Ścinawą oraz bezpośrednie połączenia m.in. z Warszawą, Poznaniem, Zieloną Górą, Piłą, Częstochową, Gorzowem Wlk, Kielcami, Leszmem, Jelenią Górą, Wałbrzychem, Zgorzelcem, Bolesławcem i Świdnicą. Istniejący dworzec i plac manewrowy PKS zlokalizowany jest w centralnej części miasta, w rejonie ulic M. Curie Skłodowskiej i Konstytucji 3 Maja. Na terenie miasta funkcjonuje ponadto prywatna komunikacja osobowa zapewniająca połączenia z najbliższymi miastami (busy).

• **Zaplecze techniczne**

Na terenie Studium funkcjonuje 16 stacji paliw oraz stacje obsługi zlokalizowane głównie przy salonach sprzedaży samochodów. Miejsca postojowe zorganizowane są głównie na osiedlach Przylesie, Polne, Wyżykowskiego, Ustronie, Staszica, Świerczewskiego. Garaże zlokalizowane są głównie na osiedlu Polne, Świerczewskiego, Zwycięstwa oraz przy ulicach: Zielonej, Hutniczej.

• **Stan motoryzacji**

Tab. Stan motoryzacji

WYSZCZEGÓLNIENIE	LICZBA POJAZDÓW
	2002
Pojazdy samochodowe i ciągniki ogółem	34606
w tym: samochody osobowe	27013
motocykle	1459
autobusy	390
samochody ciężarowe	3472
ciągniki	1651

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Lubina

motorowery	389
Samochody specjalne	232
Wskaźniki motoryzacji na 1000 mieszkańców:	
- pojazdy samochodowe i ciągniki	434
- samochody osobowe	339

Co trzeci mieszkaniec miasta ma samochód osobowy.

• **Trasy rowerowe i turystyczne szlaki piesze**

W Lubinie zlokalizowanych jest kilka odcinków ścieżek rowerowych, które tworzą spójny system. Ścieżki poprowadzone są m.in. wzdłuż ulic: Niepodległości, Ścinawskiej, Paderewskiego, Obwodnicy, Jana Pawła II. Na terenie miasta Lubina w 2011r był 11km ścieżek rowerowych.

Ponadto stosunkowo niewielki ruch rowerowy odbywa się drogami wojewódzkimi, powiatowymi i ulicami miejskimi, a także duktami leśnymi.

Na obszarze Studium występują znakowane szlaki turystyczne, są to:

- szlak czerwony (Szlak II Armii Wojska Polskiego) prowadzący z Chocianowa przez Lubin (ul. Chocianowska, 1 Maja, Al. Niepodległości, Ścinawska) do Ścinawy
- szlak niebieski (Szlak Polskiej Miedzi), prowadzący z Polkowic przez Lubin (ul. Jana Pawła II, Osiedlowa, Przemysłowa, A. Grottgera) do Legnicy.
- szlak żółty (Szlak zabytków), prowadzący z Krzeczyna przez Lubin (ul. Jana Kochanowskiego, Parkowa, Al. Niepodległości, Wrocławska) do Prochowic.
- szlak zielony (Szlak leśny), prowadzący ze Składowic przez Lubin (ul. Małomicka, Paderewskiego, Chocianowska, Przemysłowa) do Chocianowa.

• **Natężenie ruchu**

Tab. Natężenie ruchu kołowego na drodze krajowej nr 3 i 36 oraz wojewódzkiej nr 335

NR DROGI	ODCINEK	NATĘŻENIE RUCHU W POJAZDACH/DOBĘ W LATACH 2000 – 2005				
		2000	WSP. WZROSTU	2005	WSP. WZROSTU	2015 PROGNOZA
3	POLKOWICE-LUBIN	15976	1,29	20564	1,29	26444
3	LUBIN-węzeł KOCHLICE	11978	1,08	12934	1,64	21257
36	LUBIN-ŚCINAWA	6706	1,22	8162	1,37	11216
36	LUBIN-PROCHOWICE	4360	1,22	5331	1,43	7612
335	DROGA WOJ. 335 LUBIN - CHOJNÓW	2516	1,19	2998		2353

Dla przedsięwzięcia polegającego na budowie drogi ekspresowej S-3 na odcinku Nowe Miasteczko - Legnica wraz z obwodnicą Lubina została wydana decyzja o środowiskowych uwarunkowaniach (z dnia 29 grudnia 2009r., stała się ostateczna w dniu 5 lutego 2010r.) dla wariantu łączonego od początku opracowania do km 76+500 według wariantu I a od km 76+500 do km 79+163,09 według wariantu III.

Wariant korytarza przebiegu projektowanej drogi ekspresowej wskazany w decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach jest zgodny z wcześniej wydaną decyzją o ustaleniu lokalizacji drogi dla obwodnicy Lubina.

Na podstawie raportu o oddziaływaniu na środowisko drogi ekspresowej S-3 na odcinku Nowe Miasteczko - Legnica (węzeł A-4) z uwzględnieniem obwodnicy Lubina, opracowanego przez Biuro Inżynierskie DAMART z/s w Szczecinie, na podstawie którego została wydana w/w decyzja o środowiskowych uwarunkowaniach można stwierdzić, co następuje:

- 1) Na odcinku węzeł Lubin I - węzeł Lubin II prognozowane poziomy hałas oraz maksymalny zasięg hałasu kształtuje się następująco:

Rok	Prognozowane poziomy hałas w porze dziennej $L_{Aeq\ D}$	Zasięg dla $L_{Aeq\ D}$	Zasięg dla $L_{Aeq\ D}$	Prognozowane poziomy hałas w porze nocnej $L_{Aeq\ N}$	Zasięg dla $L_{Aeq\ N}$
-----	---	-------------------------	-------------------------	---	-------------------------

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Lubina

	10 m	SOm	100 m	55 dB	60 dB	10m	50 m	100 m	50 dB
2013	722	638	596	210	95	672	589	546	210
2027	742	659	617	275	130	698	615	573	300

przy prognozowanym natężeniu ruchu dla 2013 - 11 704 pojazdów/dobę i udziale pojazdów ciężkich 19,9%, a dla 2027 - 24 397 pojazdów/dobę i udziale pojazdów ciężkich 20,1%, nie przewiduje się zabezpieczeń akustycznych.

- 2) Na istniejącym odcinku drogi krajowej nr 3 Lubin - droga wojewódzka nr 335 maksymalny zasięg hałasu dla n/w horyzontów czasowych kształtuje się następująco:
    - 2007 - 230m dla $L_{Aeq D}$ 55dB, 105m dla $L_{Aeq D}$ 60dB, 220m $L_{Aeq N}$ 50dB, przy prognozowanym natężeniu ruchu 22951 pojazdów/dobę i udziale pojazdów ciężkich 15,5%,
    - 2013 - 260m dla $L_{Aeq D}$ 55dB, 120m dla $L_{Aeq D}$ 60dB, 250m dla $L_{Aeq N}$ 50dB, przy prognozowanym natężeniu ruchu 28917 pojazdów/dobę i udziale pojazdów ciężkich 14,2%,
    - 2027 - 350m dla $L_{Aeq D}$ 55dB, 160m dla $L_{Aeq D}$ 60dB, 340m dla $L_{Aeq N}$ 50dB, przy prognozowanym natężeniu ruchu 45874 pojazdów/dobę i udziale pojazdów ciężkich 11,7%.
  - 3) Na istniejącym odcinku droga wojewódzka nr 335 - Kochlice maksymalny zasięg hałasu dla n/w horyzontów czasowych kształtuje się następująco:
    - 2007 - 260m dla $L_{Aeq D}$ 55dB, 120m dla $L_{Aeq D}$ 60dB, 250m $L_{Aeq N}$ 50dB, przy prognozowanym natężeniu ruchu 14026 pojazdów/dobę i udziale pojazdów ciężkich 15,5%,
    - 2013 - 300m dla $L_{Aeq D}$ 55dB, 140m dla $L_{Aeq D}$ 60dB, 280m dla $L_{Aeq N}$ 50dB, przy prognozowanym natężeniu ruchu 17672 pojazdów/dobę i udziale pojazdów ciężkich 14,2%,
    - 2027 - 380m dla $L_{Aeq D}$ 55dB, 180m dla $L_{Aeq D}$ 60dB, 360m dla $L_{Aeq N}$ 50dB, przy prognozowanym natężeniu ruchu 28 035 pojazdów/dobę i udziale pojazdów ciężkich 11,7%.
  - 4) W przypadku budowy drogi ekspresowej S-3 nastąpi poprawa klimatu akustycznego dla istniejącej drogi krajowej nr 3 na terenie miasta Lubin, szacuje się, że poziom hałasu notowanego na pierwszej linii zabudowy będzie niższy o 3,8 - 8,0 dB w porze dziennej i o 4,8 - 8,2 dB w porze nocy.
- **Analiza stanu istniejącego i zagrożenia**
- 1) Trasa drogi krajowej nr 3 przebiega przez północną i wschodnią część Lubina (Obwodnica) następnie ul. Komisji Edukacji Narodowej o kierunku wschód – zachód by skrócić w ul. Legnicką na południe. Częściowo przebiega w pobliżu zabudowy mieszkaniowej i usługowej stanowiąc zagrożenie bezpieczeństwa kierujących pojazdami oraz pieszych. Do najbardziej niebezpiecznych skrzyżowań należą: skrzyżowanie z drogą powiatową nr 1220D (ul. Małomicka) oraz drogą powiatową nr 1230D (ul. Marsz. J. Piłsudskiego).
  - 2) Przebieg przez obszar Studium dróg krajowych i drogi wojewódzkiej umożliwiających połączenie z ośrodkami metropolitalnymi i regionalnymi (Wrocław, Legnica, Głogów, Bolesławiec, Rawicz) na osi komunikacyjnej łączącej zachodnie Pomorze ze Śląskiem może być istotnym czynnikiem w rozwoju gminy.
  - 3) Istnienie zelektryfikowanej linii kolejowej ze stacją w Lubinie (obecnie nie czynna dla ruchu pasażerskiego).
  - 4) Stosunkowo gęsta sieć dróg zapewnia dogodnie połączenie większości miejscowości z siedzibą gminy w Lubinie oraz innymi miejscowościami regionu, wymaga jednak poprawy parametrów technicznych i stanu nawierzchni.
  - 5) Poprawa standardu życia w Lubinie wymaga izolacji intensywnego ruchu kołowego od obszarów zamieszkałych (eliminacja ruchu tranzytowego z Lubina poprzez budowę obwodnicy miasta), izolacja zielenią oraz segregacji ruchu kołowego, rowerowego i pieszego - budowa chodników, ścieżek rowerowych.

6.2. GOSPODARKA WODNO - ŚCIEKOWA

• Zaopatrzenie w wodę

Źródłem zaopatrzenia w wodę mieszkańców miasta Lubina są następujące ujęcia wód podziemnych:

- miejskie ul. Wierzbowa $Q_e = 200 \text{ m}^3/\text{h}$
- Koźlice I i II $Q_e = 350 \text{ m}^3/\text{h}$

- „Lotnisko” $Q_e = 140 \text{ m}^3/\text{h}$
- „Szpital” $Q_e = 73 \text{ m}^3/\text{h}$ (ujęcie awaryjne)
- Osiek I i II $Q_e = 320 \text{ m}^3/\text{h}$

Wszystkie ujęcia wody podziemnej mają wyznaczone strefy ochrony bezpośredniej i pośredniej, a wprowadzone decyzją zakazy omówione zostały w rozdziale 3.2. Kierunki.

Tab. Wydane pozwolenia wodno – prawne w mieście Lubin.

L p	Nr decyzji pozwolenia wodnoprawnego	Urządzenie	urząd wydający decyzję	Nr działki – strefa ochronna	Data wydania decyzji	Termin ważności decyzji	Zakres robót przewidzianych w pozwoleniu wodnoprawnym
1	DAR.6233/39- 2/10	1. Studnie głębinyowe na terenie ZUW I przy ul. Wierzbowej 2. Osadnik wód popłucznych	Starostwo Powiatowe w Lubinie	107 obr. 3 m. Lubin	31.12.2010	31.12.2020	1. Pobór wody podziemnej ze studni nr 1, 1 z, 2 sbis, 3 2. odprowadzanie popłuczyn ze stacji uzdatniania wody do rzeki Zimnicy
2	DAR.6341.14.11	Studnie głębinowe na terenie ZUW I przy ul. Wierzbowej	Starostwa Lubiński	107 obr. 3 m. Lubin	13.04.2011	31.12.2020	Pobór wody podziemnej ze studni nr 3 z
3	DAR.6223/18/20 03	1. Studnie głębinyowe na terenie ujęcia wody Koźlice, Lotnisko, Stara Oczyszczalnia 2. Osadnik wód popłucznych na terenie ZUW 3 przy ul. Spacerowej	Starostwo Powiatowe w Lubinie	2/1, 3/1, 3/2, 3/5, 1/5, 5/1, 32, 151/3 obręb Składowice 378, 374, 208, 210 obr. 2 m. Lubin 21/237, 213/237, 215/257 obr. Gola 39/11, 39/12, 39/13, 39/14, 39/15, 39/16, 39/18, 39/19, 39/20 obr. 1 m. Lubin 367, 323/1 obr. 6 m. Lubin	30.10.2003	31.10.2018	1. Pobór wody podziemnej ze studni nr IIs, IIz, 7 sbis, 7 sA, 8z, 9sA, 9sbis2, I z, III, IV z, Visa, VIIs 2. odprowadzanie popłuczyn ze stacji uzdatniania wody Potoku Małomickiego
4	1. OS.III.6210 -1/44/95 2. zmienione decyzją RO.6223/1 9/2000/01	Studnie głębinowe na terenie ujęcia wody Osiek I i II	1. Urz ąd Wojewódzki w Legnicy 2. Star ostwo Powiatowe w Lubinie	719/1, 722, 723/1, 755/1, 756/1 obr 8 m. Lubin 525/, 530/5, 276/7 obr. Chróśtnik 95/15, 95/16, 95/17, 102/6, 102/7, 102/9, 102/13, 102/17, 106/2, 107/2 obr. Osiek 3/1 obr. Pieszków	27.06.1995 22.01.2001	30.06.2013	Pobór wody podziemnej ze studni nr IIs, IIIs, IVs, 1z, 3z, 5sbid, 7z, 4sA, 6sbis
5	OS.III.6210- 1/31/92	Studnie głębinowe ujęcia Szpital	Urząd Wojewódzki w Legnicy	1/1, 259 obr. 5 m. Lubin	20.10.1992	31.12.2012	Eksplatacja urządzeń służących do poboru wody podziemnej – studnie nr 1 i 1A

Miejskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o. o. w Lubinie posiada zatwierdzone strefy ochrony pośredniej dla n.w ujęć wody podziemnej:

- Ujęcie miejskie (ZUW I działka nr 107) - na podstawie Aneksu nr 1 do "Dokumentacji hydrogeologicznej zasobów wód podziemnych z utworów czwartorzędowych dla przeprowadzenia rewizji zatwierdzonych zasobów eksploatacyjnych miejskiego ujęcia wody nr I i II" zatwierdzona została wspólna dla Ujęcia miejskiego strefa ochrony sanitarnej bezpośredniej obejmująca wszystkie eksploatowane studnie głębinowe, która została ustanowiona w granicach istniejącego ogrodzenia dla studni i Zakładu Uzdatniania Wody przy ul. Wierzbowej w Lubinie.
- Ujęcie Koźlice I i II - rozporządzenie nr 3/2010 z dnia 1 czerwca 2010r. w sprawie ustanowienia strefy ochronnej ujęcia wód podziemnych z utworów czwartorzędowych Kotlice I i II na terenie Gminy Lubin i Rudna. Zasięg strefy przedstawia załącznik nr 8 do rozporządzenia.
- Ujęcie Lotnisko - decyzją OS.III.6210-51/1/97 z dnia 2.11.1997r. wydaną przez Urząd Wojewódzki w Legnicy zatwierdzona została strefa ochrony pośredniej ujęcia Lotnisko.
- Ujęcie Osiek II - decyzją OS.111.6210-109/1/98 z dnia 5.10.1998r. ustanowiona została przez Urząd Wojewódzki w Legnicy strefa ochrony pośredniej ujęcia Osiek II.
- Ujęcie Szpital - decyzją OS.111.6210-102/1/98 z dnia 5.10.1998r. ustanowiona została przez Urząd Wojewódzki w Legnicy strefa ochrony pośredniej ujęcia szpital.

W związku z wejściem w życie nowych przepisów Prawa wodnego wprowadzonych ustawą z dnia 5 stycznia 2011 r. o zmianie ustawy Prawo wodne (Dz. U. z 2011 r. nr 32 poz. 159) strefy ochronne ustanowione przed dniem 1.01.2002r., dotyczy to w szczególności ujęcia Lotnisko i Osiek, muszą być w roku bieżącym ustanowione na nowo gdyż dotychczasowe decyzje tracą ważność z dniem 31.12.2012r. Woda z ujęć tłoczona jest rurociągami do czterech Zakładów Uzdatniania Wody, zlokalizowanych na terenie miasta o następujących zdolnościach produkcyjnych:

ZUW Nr I   ul. Wierzbowa 4.800 m³/d
ZUW Nr III   ul. Spacerowa 8.682 m³/d
ZUW Nr IV   ul. Bilińskiego 1.584 m³/d
ZUW Nr V   ul. Gajowa   6.800 m³/d

We wrześniu 2010r MPWiK Sp. z o. o. zaprzestała zakupu wody z Legnicy, zwiększając tym samym produkcję wody z własnych ujęć wody podziemnej. Produkcja wody w ostatnich latach z istniejących zakładów kształtowała się następująco:

2001 rok – 4.060,5 tys. m³/rok
2002 rok – 4.042,2 tys. m³/rok
2003 rok – 3.904,7 tys. m³/rok
2004 rok – 3.613,1 tys. m³/rok
2005 rok – 3.600,4 tys. m³/rok
2006 rok – 3.726,0 tys. m³/rok
2007 rok – 3.724,4 tys. m³/rok
2008 rok – 3.628,0 tys. m³/rok
2009 rok – 3.585,4 tys. m³/rok
2010 rok – 3.693,4 tys. m³/rok

Roczna produkcja wody z ujęć własnych w latach 2007 - 2011 przedstawiała się następująco:

– Rok 2007
ZUW I (ul. Wierzbowa): 769 265 m³/rok
ZUW III (ul. Spacerowa): 1 572 522 m³/rok
ZUW V (ul. Gajowa): 1 170 662 m³/rok
ZUW IV (ul. Bema): nie eksploatowane (rezerwa)
– Rok 2008
ZUW I (ul. Wierzbowa): 751 694 m³/rok
ZUW III (ul. Spacerowa): 1 450 710 m³/rok
ZUW V (ul. Gajowa): 1 170 541 m³/rok
ZUW IV (ul. Bema): nie eksploatowane (rezerwa)
– Rok 2009
ZUW I (ul. Wierzbowa): 753 111 m³/rok
ZUW III (ul. Spacerowa): 1 527 528 m³/rok
ZUW V (ul. Gajowa): 1 068 624 m³/rok
ZUW IV (ul. Bema): nie eksploatowane (rezerwa)
– Rok 2010

ZUW I (ul. Wierzbowa): 691 970 m³/rok
ZUW III (ul. Spacerowa): 1 592 451 m³/rok
ZUW V (ul. Gajowa): 1 091 893 m³/rok
ZUW IV (ul. Bema): nie eksploatowane (rezerwa)
– Rok 2011

ZUW I (ul. Wierzbowa): 735 582 m³/rok
ZUW III (ul. Spacerowa): 1 642 871 m³/rok
ZUW V (ul. Gajowa): 1 234 618 m³/rok
ZUW IV (ul. Bema): nie eksploatowane (rezerwa)

Zakup wody z Legnicy w w/w okresie wynosi:

Rok 2007: 289 442 m³/rok

Rok 2008: 282 034 m³/rok

Rok 2009: 288 929 m³/rok

Rok 2010: 193 194 m³/ 1- VIII 2010r.

Rok 2011: we wrześniu 2010r zrezygnowano z zakupu wody z Legnicy

Ostatnie lata wykazywały ciągłą tendencję do zmniejszania zużycia wody (oszczędzanie) przez mieszkańców miasta.

Sieć wodociągowa na terenie miasta jest dobrze rozbudowana w układzie pierścieniowym. Z wodociągu miejskiego zaopatrywani są w wodę do celów gospodarczo-bytowych również mieszkańcy wsi gminy Lubin: Miroszowice i Krzeczyn Wielki.

Od września 2010r MPWiK Sp. z o. o. dostarcza wodę uzdatnioną dla miejscowości Chrótnik.

Długość rozdzielczej sieci wodociągowej – 120,7 km, sieci magistralnej – 32,4 km (stan na koniec 2011). Ogółem korzysta z sieci wodociągowej 99,6% mieszkańców miasta.

W 2012 roku MPWiK Sp. z o. o. planuje wykonanie aktualizacji stref ochronnych ujęć wody podziemnej.

• Odprowadzanie i unieszkodliwianie ścieków

Miasto Lubin ma prawie w 100% skanalizowane tereny zabudowane i wyposażone jest w kanalizację rozdzielczą - sanitarną i deszczową. Ścieki komunalne z terenu miasta i trzech okolicznych wsi (Krzeczyn Wielki, Krzeczyn Mały i Górzycza) ujmowane kanalizacją sanitarną i odprowadzane systemem grawitacyjno-tłocznym do mechaniczno-biologicznej oczyszczalni ścieków zlokalizowanej w południowo-wschodniej części miasta. Przepustowość oczyszczalni po modernizacji wynosi $Q_{\max} = 25.000 \text{ m}^3/\text{d}$ ścieków i jest ona przystosowana do usuwania związków biogenych. Odbiornikiem oczyszczonych ścieków jest rzeka Zimnica, a osady ściekowe są obecnie kierowane na składowisko odpadów (choć spełniają normy kwalifikujące je do gospodarczego wykorzystania). Główny kolektor ścieków sanitarnych biegnie wzdłuż cieków Zimnica i Baczyna.

Od listopada 2010 roku MPWiK Sp. z o. o. odbiera ścieki sanitarne z miejscowości Gola.

Na terenie miasta Lubina kanalizacja deszczowa jest własnością gminy i administrowana jest przez Wydział Spraw Komunalnych Urzędu Miejskiego. Podobnie jak w przypadku kanalizacji sanitarnej większość terenów zurbanizowanych wyposażona jest w kanalizację deszczową o stosunkowo dużych przekrojach. Kanały te stanowią oddzielne systemy i odprowadzają wody opadowe do rzeki Zimnicy, potoku Baczyna i potoku Małomickiego.

Osady z oczyszczalni ścieków od września 2010 roku kierowane są do procesu odzysku R14 – tj. do rekultywacji biologicznej zamkniętego składowiska (tzw. okrywy rekultywacyjnej).

Długości sieci kanalizacyjnej – 129,3 km (stan na koniec 2011). Ogółem korzysta z sieci kanalizacyjnej 98,9% mieszkańców miasta.

6.3. GOSPODARKA ODPADAMI

Unieszkodliwianie odpadów komunalnych na terenie gminy polega w głównej mierze na ich składowaniu. Gmina prowadzi działania zmierzające do zmniejszenia ilości odpadów kierowanych na składowisko poprzez wdrażanie pilotażowego programu selektywnej zbiórki odpadów.

Urząd Miejski organizuje od 1997 roku kampanię odpadową (obejmującą wszystkie szkoły) pod nazwą „Czystość dla Lubina”, polegającą na zbiórce wybranych rodzajów odpadów np. puszek aluminiowych, baterii i makulatury. Dodatkowo na terenie Lubina przeprowadzane są raz do roku kampanie opadowe: „Sprzątanie Lubina” i „Sprzątanie Świata”. Rozpoczęto również wykorzystywanie bioodpadów w procesie kompostowania, poprzez ustawienie, w takich miejscach jak przedszkola i szkoły, 10 szt. specjalnych pojemników do kompostowania bioodpadów.

Na terenie miasta odpady komunalne powstające w gospodarstwach domowych (gromadzone w pojemnikach i kontenerach z tworzywa sztucznego i metalowych) są odbierane przez MPO Sp. z o.o. i wywożone na istniejące miejskie składowisko odpadów, zlokalizowane przy ul. Zielonej. Składowiskiem i jego eksploatacją zarządza firma MPGO „MUNDO” Sp. z o.o. Powierzchnia składowiska wynosi 14,8 ha, z czego 9,5 ha to powierzchnia składowania odpadów. Składowisko jest eksploatowane od 1990 roku i przyjmuje zmieszane odpady komunalne (z miasta i okolicznych wsi, a także okresowo z Wrocławia), odpady poprodukcyjne (nieznaczne ilości z zakładów zlokalizowanych na terenie miasta), gruz, ziemię oraz osady ściekowe.

W 2005 r. do użytku została oddana sortownia wraz z boksami na odpady sortowane o wydajności 12 tys. Mg rocznie. Od 2003 r. na terenie eksploatowanego składowiska przy ul. Zielonej 1 funkcjonuje instalacja do odprowadzania gazu składowiskowego.

Większość odpadów poprodukcyjnych, związanych głównie z przemysłem miedziowym, unieszkodliwiana jest przez składowanie na składowiskach OUOW Żelazny Most i w Biechowie.

Poprzednie komunalne składowisko odpadów działające przez 20 lat do 1990 roku, przy drodze Lubin - Ścinawa, zostało w 1992 roku zrekultywowane (warstwy: izolacyjna, uszczelniająca i ziemia urodzajna). Obecnie powierzchnia składowiska jest zadarniona.

Odpady medyczne pochodzące od głównych wytwórców tj.: ZOZ, stomatolodzy, lekarze rodzinni, weterynarze, Miedziowe Centrum Zdrowia i przychodnie prywatne, są unieszkodliwiane poprzez spalanie.

Spalarnia Szpitala Miejskiego przy ul. Bema w Lubinie jest po modernizacji i jej wydajność wynosi około 50 kg/h. Zapewnia ona spalanie wszystkich odpadów medycznych powstających w mieście i nie jest uciążliwa dla środowiska ze względu na oczyszczanie spalin oraz zestalanie odpadów paleniskowych.

Według stanu na 31 grudnia 2008 roku szacuje się, że na terenie miasta Lubina znajduje się 8740 m² wyrobów zawierających azbest (w tym 6034 m² na terenie domów jednorodzinnych oraz 2706 m² na terenie Rodzinnych Ogrodów Działkowych).

W latach 2007-2009 na terenie miasta działał szereg podmiotów odbierających odpady tzw. operatorów lokalnych z dominującym udziałem Miejskiego Przedsiębiorstwa Oczyszczania (MPO) sp. z o.o. z Lubina (spółka komunalna z większościowym udziałem Gminy Miejskiej Lubin, ul. Rzeźnicza 1, 59-300 Lubin). Wg prowadzonej przez Urząd Miejski ewidencji umów zawartych na odbieranie odpadów komunalnych, MPO sp. z o.o. na koniec 2009r. posiadało 3 590 umów. Podmioty posiadają własny tabor samochodowy i bazy sprzętowo-magazynowe. Odpady zbierane z terenu miasta trafiają na składowisko odpadów MPGO MUNDO sp. z o.o. przy ul. Zielonej 1 w Lubinie, składowisko w Legnicy przy ul. Rzeszotarskiej oraz składowisko PGM sp. z o.o. w Trzebczu.

Prezydent Miasta udzielił podmiotom stosowne zezwolenia na odbiór odpadów komunalnych od mieszkańców. W latach 2007-2009 odbiorem odpadów komunalnych zmieszanych (20 03 01) zajmowały się następujące podmioty (stan na 31.12.2009r):

- MPO Sp. z o.o. – 3590 umów,
- HYDROTRUCK Sp. z o.o. – 209 umów,
- Legnickie Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej (LPGK) Sp. z o.o. – 34 umowy,
- BECKER-POLSKA Sp. z o.o. – 13 umów,
- Przedsiębiorstwo Usług Komunalnych Van Gansewinkel – Legnica Sp. z o.o. – 3 umowy.

W 2004r. rozpoczęto selektywną zbiórkę surowców wtórnych, łącznie na terenie miasta rozstawionych jest około 380 szt. pojemników do selektywnej zbiórki odpadów. Na terenie miasta znajdują się ok. 30 punktów prowadzących zbiórkę zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego oraz około 13 lubińskich aptek bierze udział w zbiórce przeterminowanych lub nie wykorzystanych leków.

W 2009r. ok. na terenie miasta Lubina wytworzonych zostało łącznie z selektywną zbiórką 34628 Mg (ok. 129,6 tys m³) odpadów komunalnych (w większości odpadów komunalnych zmieszanych – kod 20 03 01). Większość odpadów z miasta Lubina deponowanych jest na składowisku Mundo, zlokalizowanym przy ul. Zielonej 1 w Lubinie. Średni roczny wskaźnik nagromadzenia odpadów (w 2009) na jednego mieszkańca miasta wyniósł 1,7 m³/Mk/rok (453 kg/Mk/rok).

Na terenie Gminy Miejskiej Lubin znajdują się następujące zwałowiska odpadów powydobywczy z przemysłu miedziowego (wykaz wg. KGHM):

- górka przy ul. M. Skłodowskiej – teren rekreacyjny o pow. ok. 3,9ha (zamknięte zrekultywowane),
- ul. Hutnicza przy bocznicy – teren zabudowany garażami o pow. ok. 1,5ha (zamknięte zrekultywowane),
- górka „Bacówka” – tereny leśne o pow. ok. 11,9ha (zamknięte zrekultywowane).

6.4. ENERGETYKA

• **Zaopatrzenie w gaz**

Na terenie miasta Lubina występuje sieć gazowa wysokiego oraz podwyższonego średniego ciśnienia będąca w eksploatacji Operatora Gazociągów Przesyłowych GAZ-SYSTEM S.A. Oddział we Wrocławiu. W skład tej sieci wchodzi:

- gazociąg przesyłowy wysokiego ciśnienia relacji Polkowice-Lubin o średnicy nominalnej DN 250 oraz ciśnieniu nominalnym PN 6.3MPa,
- gazociąg przesyłowy wysokiego ciśnienia relacji Lubin-Legnica o średnicy nominalnej DN 200 oraz ciśnieniu nominalnym PN 6.3MPa,
- odgałęzienie Lubin I Lotnisko - odgałęzienie Gola DN 150 PN 6.3MPa,
- odgałęzienie do stacji redukcyjno-pomiarowej I^o Gola DN 100 PN 6.3MPa,
- odgałęzienie do stacji redukcyjno-pomiarowej I^o Lubin I Lotnisko,
- stacja redukcyjno-pomiarowa I^o Lubin I Lotnisko,
- stacja redukcyjno-pomiarowa I^o Gola (poza granicami administracyjnymi miasta Lubina).

Mieszkańcy miasta Lubina korzystają z gazu ziemnego zaazotowanego GZ-41,5. Zaopatrzenie miasta w gaz odbywa się gazociągiem wysokiego ciśnienia relacji Polkowice - Legnica, który stanowi część krajowego systemu magistralnych sieci gazowych, za pośrednictwem dwóch stacji redukcyjno-pomiarowych I^o:

- Lubin 1 Lotnisko (o ciśnieniu wejściowym 6,3 MPa i przepustowości $Q_{\max} = 3.000 \text{ m}^3/\text{h}$) zlokalizowanej w północnej części miasta, zasilanej poprzez odgałęzienie $\varnothing 150$ od gazociągu wysokiego ciśnienia relacji Lubin ZG - Lubin o średnicy $\varnothing 250$ i ciśnieniu 6,3 MPa;
- Lubin 2 Krzeczyn (o ciśnieniu wejściowym 6,3 MPa i przepustowości $Q_{\max} = 9.000 \text{ m}^3/\text{h}$) zlokalizowanej we wsi Krzeczyn (przy granicy z miastem), zasilanej poprzez odgałęzienie $\varnothing 150$ od gazociągu wysokiego ciśnienia Lubin - Legnica o średnicy $\varnothing 200$ i ciśnieniu 6,3 MPa.

Właścicielem gazociągów wysokiego ciśnienia na omawianym obszarze jest PGNiG S.A. w Warszawie, eksploatuje gazociągi Operator Gazociągów Przesyłowych Gaz-System S.A. Oddział we Wrocławiu.

Ponadto na terenie opracowania zlokalizowana jest stacja redukcyjno-pomiarowa I^o Lubin ZG, której właścicielem są Zakłady Górnicze.

Mieszkańcy miasta zaopatrywani są w gaz ziemny siecią gazociągów średniego ciśnienia z reduktorami w budynkach i siecią gazociągów niskiego ciśnienia poprzez stacje redukcyjno-pomiarowe II°.

Według stanu na koniec 2002 roku w Lubinie z miejskiej sieci gazowej korzystało ogółem 23.682 odbiorców gazu, w tym 23.243 gospodarstw domowych (pozostali odbiorcy to przemysł, usługi, handel). Zużycie gazu ziemnego wynosiło ogółem 16.708 tys. m^3/rok , w tym 4.051 tys. m^3 wykorzystano rocznie w gospodarstwach domowych do ogrzewania mieszkań.

• **Zaopatrzenie w energię elektryczną**

• Elektroenergetyczna sieć przesyłowa

W granicach administracyjnych miasta Lubina nie występują obiekty elektroenergetycznej sieci przesyłowej najwyższych napięć.

• Elektroenergetyczna sieć dystrybucyjna

Zaopatrzenie w energię elektryczną miasta Lubina odbywa się z dwóch Głównych Punktów Zasilania (GPZ) 110/20 kV:

- GPZ-1 Lubin - Staszica z transformatorami 2x16 MVA,
- GPZ-2 Lubin - Przylesie z transformatorami 16+25 MVA,

które zasilane są wyłącznie elektroenergetycznymi liniami napowietrznymi 110 kV wyprowadzonymi z GPZ-Czarna i GPZ-Polkowice. Ponadto na terenie miasta znajdują się jeszcze dwa GPZ-ty przemysłowe Zakładów Górniczych, które nie biorą udziału w zasilaniu strefy komunalno - mieszkaniowej.

Na terenie miasta znajduje się sieć dystrybucyjna składająca się z napowietrznych, napowietrzno-kablowych i kablowych elektroenergetycznych linii 110 kV, 20 kV i 0,4 kV oraz napowietrznych, wnetrzowych i wbudowanych elektroenergetycznych stacji transformatorowych 20/0,4 kV. Dla terenów

wzdłuż przebiegu sieci dystrybucyjnych, zachować pas o szerokości gwarantującej bezpieczną i zgodną z prawem eksploatację elementów tej sieci zgodnie z obowiązującymi przepisami.

Dla istniejących elektroenergetycznych linii napowietrznych należy ustanowić pas technologiczny wzdłuż ich przebiegu o szerokości liczonej w poziomie od skrajnych przewodów:

- 15m dla linii o napięciu 110kV,
- 10 m dla linii o napięciu 20kV,
- 3m dla linii o napięciu 0,4kV (w tym oświetlenia ulic).

Z uwagi na planowaną przebudowę jednotorowych linii 100kV na linie dwutorowe zaleca się ustalenie pasa technologicznego o szerokości łącznie 40m.

• **Zaopatrzenie w ciepło**

Na terenie miasta obecnie funkcjonują dwa systemy ciepłownicze, które zasilane są z dwóch źródeł ciepła:

- Pierwszy system ciepłowniczy eksploatuje spółka WPEC w Legnicy która zaopatruje w ciepło większość jego odbiorców przyłączonych do systemu. Ciepło wytwarzane jest w źródle EC-1 Lubin lub EC-2 Polkowice należącym do spółki Energetyka. Spółka WPEC posiada własne źródło węglowo-gazowe przyłączone do systemu, jednak jego produkcja jest wygaszana. Docelowo źródła spółki Energetyka będą jedynymi zasilającymi system.
- Drugi z nich jest systemem spółki Energetyka, która zasila głównie obiekty należące do spółki KGHM. Ciepło dla tego systemu produkowane jest w EC-1 Lubin, lub też, w przypadku postoju zakładu bądź w szczytowym zapotrzebowaniu na ciepło w sezonie grzewczym ciepło dostarczane jest z EC-2 Polkowice. Od sezonu grzewczego 2011/2012 obiekty te będą zasilane z EC-2, a EC-1 będzie zasilala tylko system ciepłny miasta.

Na terenie miasta Lubina działa również spółka miejska MPEC Termal, która jest operatorem części węzłów ciepłowniczych a także poprzez posiadane za węzłami ciepłowniczymi rurociągi zasila w ciepło część odbiorców w mieście. Ciepło do węzłów MPEC kierowane jest z sieci ciepłowniczej, której właścicielem jest WPEC w Legnicy SA. Granica eksploatacji pomiędzy MPEC a WPEC znajduje się przed węzłami ciepłowniczymi.

Systemy ciepłownicze pracują na potrzeby ogrzewania, ciepłej wody użytkowej oraz technologii produkując wodę grzewczą. Sieć ciepłownicza spółki Energetyka ogrzewa również powietrze wlotowe do szybów kopalnianych należących do KGHM.

Sieć ciepłowniczą miasta Lubina tworzą głównie rurociągi prowadzone podziemnie. Sieć nadziemną stanowią m.in. sieci magistralne oraz sieci rozdzielcze zasilające domki jednorodzinne na osiedlu Przylesie, Polnym oraz w rejonie ulic Żwirki i Wigury-Lotników.

Sieć podziemna prowadzona jest w betonowych kanałach ciepłowniczych, łupinowych oraz rurach osłonowych lub jako sieci preizolowane. Sieć ciepłownicza w mieście Lubinie jest w całości siecią dwu przewodową i wykonana jest w układzie pierścieniowo promieniowym. Czynnikiem grzewczym jest woda o parametrach obliczeniowych 130⁰C/70⁰C.

Przesyłanie czynnika grzewczego ze źródła do systemu miejskiego odbywa się poprzez magistralne sieci ciepłownicze. Aktualnie w ich skład, na odcinku źródło "EC-1 Lubin" przepompownia wody sieciowej "Lubin Wschodni" zlokalizowana w rejonie ul. Wójta Henryka w Lubinie, wchodzi rurociągi o średnicy:

- 2 x Dn 400
- 1x Dn 500
- 1 x Dn 500 (wybudowana w roku 2011).

W trakcie wyłączania z eksploatacji znajdują się rurociągi 2 x Dn 800 – z CC Lubin.

Na terenie miasta występują budynki o łącznej powierzchni ogrzewczej około 2,3 mln m² (budynki jednorodzinne, wielorodzinne, pozostałe), dla których zapotrzebowanie ciepła określono na około 187,8 MW. Istotną część tego zapotrzebowania pokrywane jest przez system ciepłowniczy zarządzany przez spółkę Energetyka. W 2010 roku system ten pokrywał około 55,3% potrzeb grzewczych miasta Lubina, a w ujęciu powierzchniowym (bez przedsiębiorstw produkcyjnych) ok. 66,7%.

Potrzebny ciepłne miasta pokrywane są ze źródeł pracujących na: paliwie węglowym, gazie ziemnym, oleju opałowym i gazie płynnym a także w oparciu o energię elektryczną. Największy udział w pokryciu potrzeb ciepłych przypada na paliwo węglowe 69,5% (55,3% pokrywa system ciepłowniczy, a instalacje indywidualne węglowe 14,2%). Produkcja ciepła w oparciu o gaz ziemny pokrywa około 20,0% potrzeb miasta, energia elektryczna to około 1,8%, olej opałowy i gaz płynny stanowią około 0,7%.

Szacuję się, że do roku 2026 realne zapotrzebowanie na moc cieplną (dla budownictwa mieszkalnego oraz pozostałych, w tym usługowo handlowych) wyniesie ok. 24 MW_t (dla scenariusza maksymalnego rozwoju miasta).

Opracowane prognozy zmniejszenia zapotrzebowania na ciepło budownictwa istniejącego wykazały, że działania termomodernizacyjne odbiorców istniejących powinny spowodować w perspektywie roku 2026 spadek zapotrzebowania na ciepło miasta Lubin, którego wartość wyniesie od 9,6 MW_t do 12,4 MW_t w zależności od scenariusza. Założono w scenariuszu maksymalnym, że do roku 2026 termomodernizacja zostanie przeprowadzona w ok. 90% obiektów, które tego mogą wymagać.

7. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z PROPOZYCJI ZADAŃ SŁUŻĄCYCH REALIZACJI PONADLOKALNYCH CELÓW PUBLICZNYCH

PROPOZYCJA ZADAŃ WSKAZANYCH W PLANIE ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO WOJEWÓDZTWA DOLNOŚLĄSKIEGO

Najważniejsze elementy polityki przestrzennej dotyczące obszaru Studium wskazane w „Planie zagospodarowania przestrzennego województwa dolnośląskiego” do uwzględnienia w Studium:

• W zakresie sfery ekologicznej

- 1) Utrzymanie eksploatacji kopalin użytecznych w najważniejszych ośrodkach górnictwa, w tym – złóż miedzi na monoklinie przedsudeckiej (obszar LGOM), złóż kruszywa naturalnego, surowców ilastych oraz glin wykorzystywanych przede wszystkim na potrzeby lokalne i regionalne.
- 2) Ochrona części złóż węgla brunatnego zalegających na monoklinie przedsudeckiej dla przyszłej, hipotetycznej eksploatacji tej kopaliny.
- 3) Wykorzystanie małych złóż kopalin pospolitych takich jak kruszywa naturalne, kamienie drogowe i budowlane, surowce ilaste ceramiki budowlanej i inne, jako bodźce lokalnej aktywizacji gospodarczej.
- 4) Sukcesywna rekultywacja i zagospodarowanie wyrobisk, hałd, osadników oraz innych nieużytków powstałych w wyniku działalności górniczej.
- 5) Likwidacja skutków fizycznej i chemicznej degradacji gleb – obszary wokół zakładów przemysłowych (np. LGOM).
- 6) Wprowadzenie ochrony Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 316 „Subzbiornik Lubin”.

• W zakresie sfery społecznej

Rynek pracy

- 1) Lokalizacja placówek szkolnictwa średniego i wyższego o dużej różnorodności kierunków, kształcenie dostosowanych do lokalnego rynku pracy zapewniających wysoko wyspecjalizowaną kadrę dla regionu dolnośląskiego.
- 2) Tworzenie nowych miejsc pracy w rozwijających się dziedzinach usług w tym m.in. w przemysłach wysokiej techniki, profesjonalnych usługach biznesowych, opiece społecznej, ochronie środowiska, usługach finansowych, edukacji, hotelarstwie i gastronomii, turystyce i obsłudze komunikacji.
- 3) Lokalizacja niewielkich zakładów przetwórstwa rolno – spożywczego o nieuciążliwej produkcji w powiatach o dużym areale użytków rolnych.

Mieszkalnictwo

- 1) Zapewnienie terenów pod budownictwo mieszkaniowe o różnej intensywności zabudowy.
- 2) Podwyższenie standardów zamieszkania ludności do standardów w krajach europejskich.

Oświata i nauka

- 1) Przebudowa systemu edukacji na poziomie szkolnictwa ponadgimnazjalnego i utworzenie zróżnicowanej sieci szkół na poziomie średnim, w tym rozwój szkół policealnych, centrów kształcenia praktycznego i ustawicznego dla dorosłych.
- 2) Lokalizacja placówek szkolnictwa średniego i wyższego o różnych stopniach i profilach kształcenia w ośrodkach miejskich zgodnie z potrzebami lokalnego i regionalnego rynku pracy.
- 3) Tworzenie nowych ośrodków szkolnictwa wyższego w mniejszych miastach oddalonych od centrów akademickich, przy wykorzystaniu istniejącego potencjału bazowego i kadrowego przekształcanych aktualnie szkół średnich i policealnych.

Ochrona zdrowia i opieka społeczna

- 1) Modernizacja i rozbudowa istniejącej sieci placówek szpitalnych dla podniesienia standardów obsługi ludności.
- 2) Stworzenie sieci placówek i obiektów świadczenia usług pomocy społecznej we wszystkich powiatach w związku z niedostateczną siecią domów pomocy społecznej.
- 3) Tworzenie nowej bazy świadczenia pomocy społecznej w tym usług opiekuńczych dla ludzi starszych, chorych, niepełnosprawnych, samotnych matek z dziećmi, oraz noclegowni i schronisk dla osób bezdomnych.
- 4) Tworzenie bazy dla Centrów Zarządzania Kryzysowego oraz dla regionalnych oddziałów ratownictwa medycznego przy wybranych szpitalach powiatowych województwa dolnośląskiego.

- 5) Tworzenie zakładów (hospicja) i oddziałów opieki paliatywnej w placówkach opieki społecznej lub przekształcanych placówkach szpitalnych.

Kultura

- 1) Wzmocnienie bazy kultury w ośrodkach regionalnych w celu poprawy jakości placówek kultury i rozwój różnorodnych form krzewienia kultury.
- 2) Lokalizacja nowych placówek kultury o zróżnicowanych formach działalności w centrach usługowych miast i gmin
- 3) Łączenie działalności instytucji kultury z innymi rodzajami działalności, szczególnie w dziedzinie rekreacji, handlu i gastronomii.

Handel

- 1) Tworzenie ciągów handlowych i handlowo-usługowych w parterach domów mieszkalnych, w staromiejskich centrach usługowych i w nowoprojektowanych dzielnicach mieszkalnych.
- 2) Wyznaczenie terenów pod lokalizację obiektów handlu hurtowo – detalicznego, który pełni funkcję czynnika stymulującego dynamiczny rozwój gminy.
- 3) Lokalizowanie obiektów handlowych o małej powierzchni sprzedaży i odpowiednim standardzie technicznym, dającym zatrudnienie społecznościom lokalnym.

Sport i kultura fizyczna

- 1) Tworzenie ogólnodostępnych ośrodków sportowo-rekreacyjnych, wyposażonych w zależności od pełnionej funkcji w hierarchii osadniczej w pełny zestaw urządzeń sportowych i rekreacyjnych.
- 2) Łączenie obiektów sportowo – rekreacyjnych z kompleksami ogólnodostępnej zieleni parkowo – leśnej oraz akwenami wodnymi

• W zakresie zabytków

- 1) Wspieranie działań służących poprawie stanu obiektów zabytkowych poprzez kompleksową rewaloryzację obiektów i zespołów zabytkowych włączonych do stref konserwatorskich,
- 2) Podejmowanie działań rewaloryzacyjnych zespołów staromiejskich w miejscowościach o znaczeniu lokalnym

• W zakresie sfery gospodarczej

- 1) Restrukturyzacja technologiczna przemysłu oraz transformacja jego struktury szczególnie na obszarach monokultury przemysłowej.
- 2) Odchodzenie od przemysłów surowcowych na rzecz zaawansowanych przemysłów przetwórczych.
- 3) Rozwój Legnickiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej.
- 4) Rozwinięcie wielofunkcyjnego charakteru ośrodków dla zapewnienia pełnego zakresu usług dla ludności.
- 5) Tworzenie instytucji otoczenia biznesu – centrów informacyjnych, instytucji wspierania biznesu, infrastruktury targowej, placówek szkoleniowych.
- 6) Wprowadzenie nowych branż
- 7) Rozwijanie sektora nowych usług (np. opiekuńczych).
- 8) Rozwój regionalnych systemów innowacyjnych – tworzenie parków technologicznych, inkubatorów przedsiębiorczości, centrów transferu technologii ośrodków wspierania innowacyjności itd.
- 9) Wsparcie rozwoju małych i średnich prywatnych podmiotów gospodarczych.
- 10) Rozwój przemysłu bazującego na surowcach lokalnych.

• W zakresie turystyki i wypoczynku

- 1) Rozwój obsługi kongresowo – konferencyjnej w większych miastach
- 2) Rozbudowa i poprawa standardów bazy noclegowej i gastronomicznej w rejonach turystycznych.
- 3) Rozwój turystyki rowerowej w strefie wypoczynku weekendowego.
- 4) Wyznaczenie i zagospodarowane tras i szlaków rowerowych oraz miejsc rekreacyjnych.

• W zakresie gospodarki rolnej i leśnej

- 1) Aktywizacja rynku rolno – spożywczego poprzez tworzenie nowych i rozwój istniejących centrów hurtu rolno – spożywczego.
- 2) Modernizacja istniejących i budowa nowych zakładów przetwórstwa rolno - spożywczego.
- 3) Zakończenie restrukturyzacji rolnictwa w kierunku trwałego rozdysponowania gruntów znajdujących się w Zasobie Agencji Własności Rolnej Skarbu Państwa.
- 4) Racjonalne wykorzystanie i ochrona przed wyłączaniem z użytkowania rolniczego, obszarów gleb wyższych klas bonitacyjnych.
- 5) Kontynuowanie procesu restrukturyzacji rolnictwa przy racjonalnym wykorzystaniu popegeerowskich obiektów związanych z produkcją i przetwórstwem rolniczym.

- 6) Zwiększenie lesistości województwa, zgodnie z założeniami Krajowego Programu Zwiększania Lesistości oraz Programem Wzrostu Lesistości Województwa Dolnośląskiego. Lokalizacja zalesień powinna zapewniać zmniejszenie rozdrobnienia i rozproszenia kompleksów leśnych.

• **W zakresie infrastruktury technicznej**

- 1) Budowa i modernizacja sieci i urządzeń wodociągowych.
- 2) Budowa i modernizacja sieci i urządzeń kanalizacyjnych.
- 3) Budowa całościowego systemu gospodarki odpadami, którego podstawą jest opracowany Wojewódzki Plan Gospodarki Odpadami dla woj. dolnośląskiego.
- 4) Rozbudowa i modernizacja sieci elektroenergetycznej w zakresie napięć 110 kV na terenie objętym działalnością TAURON Dystrybucja S.A. Oddział w Legnicy poprzez realizację: stacji elektroenergetycznych 110/20 kV Lubin Ustronie oraz linii napowietrznych 110 kV w relacjach: Czarna – do istniejącej linii Czarna – Pieszkowice, Lubin Ustronie – do istniejącej linii 110 kV Polkowice Zachód – Lubin Zachód.
- 5) Budowa i rozbudowa linii elektroenergetycznych 110 kV w obszarach zwiększonej aktywności społeczno gospodarczej.
- 6) Sukcesywne przechodzenie z opału stałego na gaz, olej opałowy lub energię elektryczną przy indywidualnym systemie grzewczym.

• **W zakresie komunikacji**

- 1) Budowa obwodnicy Lubina na trasie ekspresowej drogi krajowej nr 3 (S-3) przebudowa drogi krajowej nr 3 do uzyskania na całej długości parametrów klasy GP, a drogi krajowej nr 36 do uzyskania parametrów GP i G.
- 2) Dążenie do uzyskania parametrów klasy G na całej długości drogi wojewódzkiej oraz realizacja łącznika DW 355 z ul. Jana Pawła II.
- 3) Segregacja ruchu tranzytowego, lokalnego, a także oddzielenie ruchu kołowego od ruchu rowerowego i pieszego, zwłaszcza przy przejściu przez miejscowości.
- 4) Wzbogacenie sieci drogowej o obiekty zaplecza technicznego, poprawa standardu istniejących obiektów, w tym parkingów dla TIR – ów.
- 5) Wykorzystanie istniejącej sieci lotnisk lokalnych pod lotniska sportowe, sportowo – usługowe, sanitarne i lotniska cargo.
- 6) Stworzenie sieci tras rowerowych na obszarach o walorach turystycznych i krajoznawczych.